

ਤੇਰ੍ਹਵਾਂ ਸਾਲ

PARDES TIMES

13th year in Publication

ਪਰਦੇਸ ਟਾਈਮਜ਼

ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਐਮ ਏ (ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ)

ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ

pardestimes

ਰਣਜੀਤ ਕੌਰਲਾ ਐਮ. ਬੀ. ਏ. ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਐਡੀਟਰ

VOL- 13 No. 318 April 10, 2019

E-mail : info@pardestimes.com

Ph 510-938-7771

Ph510-516-3536

ਪਰਦੇਸ ਟਾਈਮਜ਼
ਵੱਲ ਖਾਲਸਾ ਜੀ ਦੇ
ਸਾਜਨਾ ਦਿਵਸ ਅਤੇ
ਵਿਸਾਖੀ ਦੀਆਂ ਸਾਡੇ
ਸਾਰੇ
ਸਮਰਥਕਾਂ,
ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ
ਕਰਤਾ, ਸਪਾਂਸਰਾਂ
ਅਤੇ 'ਪਰਦੇਸ
ਟਾਈਮਜ਼' ਦੇ
ਪਾਠਕਾਂ ਨੂੰ ਲੱਖ-ਲੱਖ
ਵਹਾਂਈਆਂ

ਦੇਸ਼-ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਵੱਸਦੀ ਸਮੂਹ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਖਾਲਸਾ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਗਟ ਦਿਹਾੜੇ ਅਤੇ ਵਿਸਾਖੀ ਦੇ ਤਿਉਹਾਰ ਦੀਆਂ ਲੱਖ-ਲੱਖ ਵਪਾਈਆਂ

 Certified Insurance Agent **Global Green** INSURANCE AGENCY

ਹੈਲਥ ਇੰਸੋਰੇਂਸ ਕਰਵਾਉਣ
ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ
ਫੋਨ: 510-487-1000

MANN@GGIABA.COM
Mann Insurance Brokers Inc.
4123 Dyer St., #230, Union City, CA 94587

Gurdawar Singh Mann Gurcharan Singh Mann

Covered CA Open Enrollment Starts Oct. 15th

LIFE • HEALTH • TRAVEL • MEDICARE • TRUCKING
ਲਾਈਫ • ਹੈਲਥ • ਟ੍ਰੈਵਲ • ਮੈਡੀਕੇਅਰ • ਟਰਕਿੰਗ

 Certified Insurance Agent

INDERJEET SINGH MANN CA Lic# OH82488

551 N Palora Ave, Suite B Yuba City CA 95991 | 916-900-2000, 530-927-5777
1-888-978-6522 UnitedHealthcare

www.punjabinsurance.com

 Joshi Law Firm
Attorneys at Law ਅਟਾਰਨੀ ਐਟ ਲਾਅ

www.joshilawfirm.com info@joshilawfirm.com

ਇਮੀਗੋਸ਼ਨ ਡਿਕੋਰੇਟਸ਼ਨ ਅਸਾਈਲਮ ਸਿਟੀਜ਼ਨਸ਼ਿਪ ਗਰੀਨ ਕਾਰਡ ਫੈਮਲੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿਆਹ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ	ਗਰੀਨ ਕਾਰਡ ਐਡਜ਼ਸਟਮੈਂਟ ਆਫ ਸਟੇਟਸ	ਭੱਤਾ ਜਾਂ ਖਰਚਾ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਖਰਚਾ
ਫੈਮਲੀ ਲਾਅ ਤਲਾਕ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਬੱਚੇ ਦੀ ਕਸਟਡੀ	ਡੈਮਲੀ ਲਾਅ ਤਲਾਕ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਬੱਚੇ ਦੀ ਕਸਟਡੀ	ਬੈਂਕਰਾਸ਼ੀ ਚੈਪਟਰ 7 ਅਤੇ ਚੈਪਟਰ 13 ਵਿਚ ਲੈਣਦਾਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ

(559) 312-0083 (O) (888) 630-1230 (F)

516 W. SHAW AVE STE 200 FRESNO, CA 93704

TANVIR JOSHI
SBN: 302226

 Allstate You're in good hands.
Avninder Singh
Insurance Specialist, CA Lic. # 0822501

Auto • Home • Life • Health • Business • Commercial

PH.(510) 441-7490
Toll free (877) 441-7490

30042 MISSION BLVD. SUITE 221 HAYWARD, CA 94544

AUTOBAHN

 Specializing in Convenience & Quality

Body & Paint

ਡੈਟਿੰਗ ਅਤੇ ਪੋਟ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਮਿਲੋ

Baghel Singh Jaswal
Ph: (650) 966-1840, Fax: (650) 966-1023
www.autobahnbodypaint.com

778 Yuba Drive, Mountain View, CA 94041

See me today and get the discounts and service you deserve

Gurbinder S Mavi
Insurance Lic# 0F22244
Bus: 650-326-0660, Cell : 408-829-6284
988 El Monte Ave Mountain View, CA 94040

Like a Good Neighbor, State Farm is There www.gmavi.com

State farm mutual Automobile Insurance Company. State Farm Indemnity Company Bloomington. IL

Padam Builders Inc.
ਸਾਡੇ ਕੰਮ ਦੀ 100 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਗਤੰਤੀ

ਅਸੀਂ ਨਵੇਂ ਮਕਾਨ, ਗੈਸ ਸਟੇਸ਼ਨ, ਮੋਲ, ਸ਼ੋਅਰੂਮ
ਅਤੇ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੰਸਟ੍ਰਕਸ਼ਨ ਦਾ ਕੰਮ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਤੋਂ
ਲੈ ਕੇ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਣ ਤੱਕ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

Bhupinder Singh Padam
email: padambuilders@gmail.com
Licensed # 1019803

CELL 510-565-6667

3143 ARDEN ROAD, HAYWARD CA- 94545

ਜਸਪਰੀਤ ਸਿੰਘ
ਅਟਾਰਨੀ ਐਟ ਲਾਅ, ਨਿਊਯਾਰਕ ਤੇ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ
ਰਾਫ਼ਿਲੀਜ਼ੀ ਸਟੋਅ, ਬੱਚਾ ਗੋਦ ਲੈਣਾ, ਡਿਪੋਰਟੇਸ਼ਨ,
ਵਿਆਹ, ਐਚ ਵਨ, ਐਲ ਵਨ, ਲੇਬਰ
ਸਰਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਮੁਫਤ ਸਲਾਹ ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ

ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਦਫਤਰ **ਨਿਊਯਾਰਕ ਦਫਤਰ** **ਸੈਕਰਾਮੈਟੋ ਦਫਤਰ** **ਫਰਿਜ਼ਨੋ ਦਫਤਰ**
44790 S. Grimmer Blvd. # 204 Fremont, CA 94538 37-18-73rd ST. Ste 401 2945 W. Capitol Ave. West Jackson Height. NY 11372 Sacramento CA-95691
510-657-6444 718-533-8444 916-372-448 phone 559-271-5511

ਦੇਸ਼-ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਵੱਸਦੀ ਸਮੂਹ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਖਾਲਸਾ ਜੀ ਦੇ
ਪ੍ਰਗਟ ਦਿਹਾੜੇ ਅਤੇ ਵਿਸਾਖੀ ਦੇ ਤਿਉਹਾਰ ਦੀਆਂ

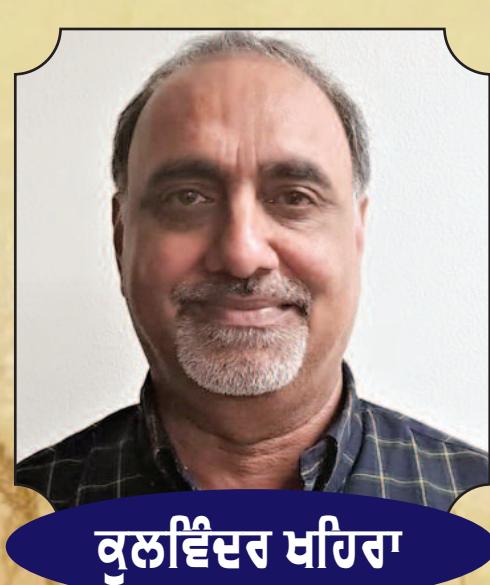
ਲੱਖ-ਲੱਖ ਵਧਾਈਆਂ

ਅਜਿਥ ਸਿੰਘ ਮੌਲ੍ਹੀ

ਹਰਜੀਤ ਗਿੱਲ

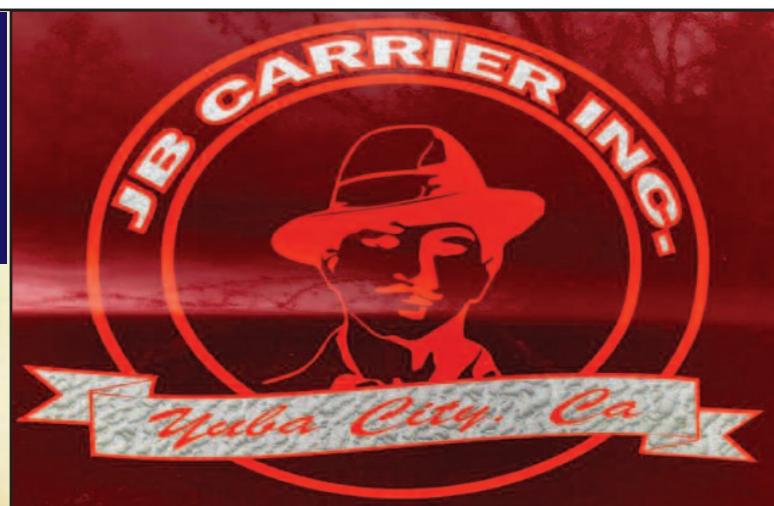

ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਖਹਿਰਾ

ਜੇਵੀ ਕੈਰੀਅਰ ਇੰਕ, ਯੂਬਾ ਸਿਟੀ
530-870-7126

530-415-1800

916-717-7600

ਦੇਸ਼-ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਵੱਸਦੀ ਸਮੂਹ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਖਾਲਸਾ ਜੀ ਦੇ
ਪ੍ਰਗਟ ਦਿਹਾੜੇ ਅਤੇ ਵਿਸਾਖੀ ਦੇ ਤਿਉਹਾਰ ਦੀਆਂ

ਲੱਖ-ਲੱਖ
ਵਧਾਈਆਂ

ਹਰਦੀਪ ਢਾਡਲੀ
ਅਤੇ ਸਮੂਹ ਢਾਡਲੀ ਪਰਿਵਾਰ

530-682-2102

ਦੇਸ਼-ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਵੱਸਦੀ ਸਮੂਹ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਨੂੰ
ਖਾਲਸਾ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਗਟ ਦਿਹਾੜੇ ਅਤੇ ਵਿਸਾਖੀ ਦੇ
ਤਿਉਹਾਰ ਦੀਆਂ ਲੱਖ-ਲੱਖ ਵਧਾਈਆਂ

**ਦੀਦਾਰ ਸਿੰਘ
ਬੈਂਸ
ਯੂਬਾ ਸਿਟੀ**

ਯੂਬਾ ਸਿਟੀ ਦੇ ਮਹਾਨ
ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਦੇ
ਬਾਨੀ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਕੌਮ
ਦੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਆਗੂ ਤੇ
ਮੰਨੀ ਪ੍ਰਮੰਨੀ ਹਸਤੀ

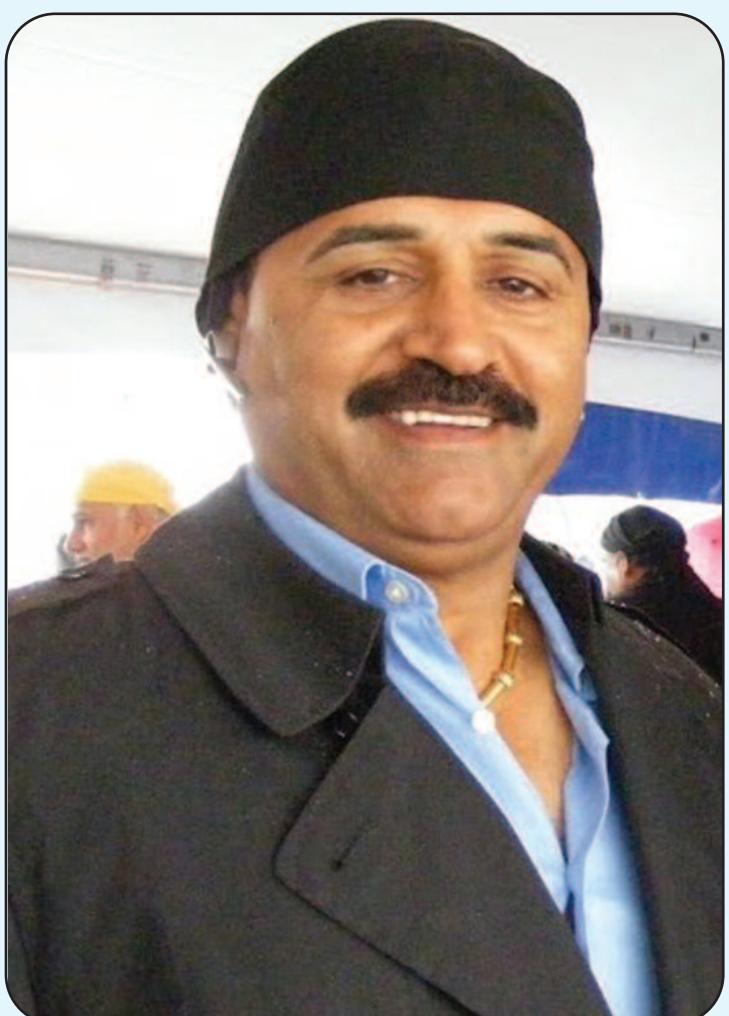
ਦੇਸ਼-ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿਚ
ਵੱਸਦੀ ਸਮੂਹ ਸਾਧ
ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਖਾਲਸਾ ਜੀ
ਦੇ ਪ੍ਰਗਟ ਦਿਹਾੜੇ
ਅਤੇ ਵਿਸਾਖੀ ਦੇ
ਤਿਉਹਾਰ ਦੀਆਂ
ਲੱਖ-ਲੱਖ ਵਧਾਈਆਂ

**ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਾਬੀ
ਯੂਬਾ ਸਿਟੀ (530-682-6370)**

**ਦੇਸ਼-ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਵੱਸਦੀ ਸਮੂਹ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਖਾਲਸਾ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਗਟ
ਦਿਹਾੜੇ ਅਤੇ ਵਿਸਾਖੀ ਦੇ ਤਿਉਹਾਰ ਦੀਆਂ ਲੱਖ-ਲੱਖ ਵਧਾਈਆਂ**

ਕਬੱਡੀ ਦੇ ਸੁਪ੍ਰਸਿੱਧ ਪ੍ਰਮੋਟਰ ਅਤੇ ਵਰਲਡ ਕਬੱਡੀ ਲੀਗ
ਇੰਡੀਆ ਦੇ ਪ੍ਰਮੋਟਰ ਤੇ ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ, ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਕਾਮਯਾਬ
ਕਿਸਾਨ ਤੇ ਬਿਜਨਸਮੈਨ ਤੇ ਮਿਲਣਸਾਰ ਇਨਸਾਨ- ਸਰਬਜੀਤ
ਸਿੰਘ ਬਿਆੜਾ, ਯੂਬਾ ਸਿਟੀ (ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ)

**ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਿਆੜਾ ਅਤੇ
ਸਮੂਹ ਬਿਆੜਾ ਪਰਿਵਾਰ**

President of Three Companies:
1. Royal King USA Cultural Sports
Entertainment
2. T.C. I.
3. West Wheatland, inc.

ਭਾਰਤੀ ਚੋਲਾਂ 2019: ਇਸ ਵਾਰ 2 ਕਰੋੜ ਦੀ ਥਾਂ ਚਾਰ ਕਰੋੜ ਦੇਣ ਦਾ ਝੁਠਾ ਨਾਅਰਾ ਆਵੇਗਾ?

ଆମ ଚୋଣଁ ଦା ଐଲାନ ହେ ଗିଆ ହୈ। ଚୋଣଁ କରିମନ ନେ ଜେ ପଡ଼ାଆ ତୈଆ କିମ୍ବା ହନ, ଉମ୍ ନୁହୁ ଲୈ କେ ମସାଲ ଉଠି ରହେ ହନ। 2014 ବିଚ ବିହାର ବିଚ ଛେ ପଡ଼ାଵାଂ ବିଚ ଚୋଣଁ ହୋଇଥାଏ ସନ। 2019 ବିଚ 7 ପଡ଼ାଵାଂ ବିଚ ହୋଣଗିଥାଏ। କିମ୍ବେ ଶାଂତିପୁରନ ରାଜ ବିଚ ମୱତ୍ ପଡ଼ାଵାଂ ବିଚ ଚୋଣଁ ଦା କି ମତଳବ ହୈ? 2014 ବିଚ ଝଙ୍ଗାରପୁର, ମୟୁବନୀ, ଦରଭଙ୍ଗା ନୁହୁ ମୟେପୁର, ମର୍ମସତୀପୁର, ବୈଗୁମରାଏ ଅତେ ଖଗଡ଼ିଆ ଦେ ନାଲ ଚୋବେ ପଡ଼ାଆ ବିଚ ରେଖିଆ ଗିଆ ମୀ। ଝଙ୍ଗାରପୁର, ମୟୁବନୀ ଅତେ ଦରଭଙ୍ଗା ଇଟକ ଦୂଜେ ନାଲ ଜୁଡ଼େ ହୋଇ ହନ। ଏହି ବାର ଇନ୍ଦ୍ରି ଡିନଙ୍କ ଗ୍ରାମାଂଦୀ ଜିଲ୍ଲାଅନ୍ତିମ ନୁହୁ ବୈଷରେ-ବୈଷରେ ପଡ଼ାଵାଂ ବିଚ ରେଖିଆ ଗିଆ ହୈ। ଝଙ୍ଗାରପୁର ବିଚ ଦେଣ୍ଟାଂ ତୀମରେ ପଡ଼ାଆ ବିଚ, ଯାନୀ 23 ଅପରୈଲ ନୁହୁ ପୈଣ୍ଟଗିରିଆଙ୍କାଂ। ଦରଭଙ୍ଗା ବିଚ ଦେଣ୍ଟାଂ 29 ଅପରୈଲ ନୁହୁ ପୈଣ୍ଟଗିରିଆଙ୍କାଂ; ଜଦକି ମୟୁବନୀ ବିଚ ପେଞ୍ଜଵେ ପଡ଼ାଆ ବିଚ 6 ମୟୀ ନୁହୁ ପୈଣ୍ଟଗିରିଆଙ୍କାଂ। ଚୋଣଁ କରିମନ ହି ଦୁଃ ମକଦ୍ଦା ହୈ କି ଡିନ ଗ୍ରାମାଂଦୀ ଜିଲ୍ଲାଅନ୍ତିମ ନୁହୁ ବୈଷ-ବୈଷ ପଡ଼ାଵାଂ ବିଚ କିମ୍ବି ଦେଇ ଦିନା ଗିଆ। ଏହି କିମ୍ବେ ଦୀ ମହାଲତ ଦା ଧିଆନ ରେଖ କେ କୌଡ଼ା ଗିଆ ହୈ ଜାଂ କରିମନ ନୁହୁ ଆପଣୀ ମହାଲତ ଦେଖି ହୈ। ଏହି ତରୁଂ ମହାରାଷ୍ଟର ବିଚ 4 ପଡ଼ାଵାଂ ବିଚ ଚୋଣଁ ନୁହୁ ଲୈ କେ ମସାଲ ଉଠି ରହେ ହନ। ଯେଗେଦର ଯାଦର ନେ ମସାଲ କୌଡ଼ା ହୈ କି 2014 ବିଚ ଉତ୍ତିମା ବିଚ ଦେ ପଡ଼ାଵାଂ ବିଚ ଚୋଣଁ ହୋଇଥାଏ ସନ। ଏହି ବାର ଚାର ପଡ଼ାଵାଂ ବିଚ ହେ ରହିଥାଏ ହନ। ପେଣ୍ଟମି ସିଂଗାଳ ବିଚ ପେଞ୍ଜ ଦୀ ଥାଂ 7 ପଡ଼ାଵାଂ ବିଚ ଚୋଣଁ ହୋଣଗିଥାଏ। ଏହି ହୀ ନହିଁ, ଏହି ବାର ଚୋଣଁ ଦେ ଐଲାନ ବିଚ ହୀ 5 ଦିନଙ୍କ ଦୀ ଦେରି ହୋଇଥାଏ। 2014 ବିଚ 5 ମାରଚ ନୁହୁ ଚୋଣଁ ଦା ଐଲାନ ହେ ଗିଆ ମୀ। ଏହିନୁହୁ ତାରିକାଙ୍କ ଦେ ଜର୍ଜାଏ ଚୋଣଁ ଇନ୍ତଜାମାଙ୍କ ନୁହୁ ସମକଣ ଲଈ ଜର୍ଜରି ହୈ କି ମସାଲ ପୁଛେ ଜାଣ। ଏହି ଉତ୍ତିମା ଚୋଣଁ କରିମନ ହୈ କି ଜିମ ନେ ପିଛଲାଥାଙ୍କ ଦିବ୍ୟାନ ସଭା ଚୋଣଁ ମେଳକ ପ୍ରେସ କାନ୍-ଫର୍ମସ ଲଈ ମେଲେସ ଭେଜ କେ ଵାପସ ଲୈ ଲିଆ ମୀ। ପଡ଼ା ଲୁଗା କି ଉମ୍ ଦେରାନ ପ୍ରୟାନ ମେତରି ରୈଲୀ କରନ ଚଲେ ଗଏ ହନ। କିମ୍ବା ଐମା ତାଂ ନହିଁ କି ଏହି ବାର 100 ରୈଲୀଙ୍କ ନୁହୁ ସମାପତ କରକେ ଉମ୍ ଦେ ଦିଲୀ ପରତଣ ଦା ଇନ୍ତଜାର ହେ ରିହା ମୀ!

ਜੇ ਵੀ ਹੈ, ਹੁਣ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਜਨਤਾ ਬਣਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਆਇਆ ਹੈ। ਜਨਤਾ ਵਾਂਗ ਸੋਚੋ। ਨਿਉਜ਼ ਚੈਨਲਾਂ ਨੇ ਸਰਵੇਖਣਾਂ ਵਿਚ ਦੱਸਣਾ ਸੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਨੌਕਰੀ ਮੁੱਦਾ ਹੈ। ਖੁਦ ਨੌਕਰੀ ਦੇ ਸਵਾਲ ਉਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੈਨਲਾਂ ਨੇ ਕਥ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਫਿਰ ਵੀ ਤੁਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੈਨਲਾਂ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ ਕਿ ਜੇ ਨੌਕਰੀ ਮੁੱਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਸਵਾਲਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਦਿਖਾਓ। ਸੁਰੂ ਕਰੋ। ਮੈਨੂੰ ਪੂਰਾ ਵਿਸਵਾਸ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਚਿਹਰਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੀਦਾ, ਗਿੱਣਤੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਿ ਉਹ ਦੱਸ ਸਕਣ ਕਿ ਐਨੇ ਫੀਸਦੀ ਲੋਕ ਨੌਕਰੀ ਨੂੰ ਮੁਦਾ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਪੈਂਦੇ ਹੋਏ ਹੋਣੇ ਵੀ ਹੈ।

ਅਤ ਅਨੁ ਫਾਮਦਾ ਨਕਰਾ ਨੂੰ ਸੁਦਾ ਨਹਿ ਸਨਦਾ।
ਬਿਹਾਰ ਵਿਚ ਐਸ਼ਵਰੀ ਸੀ। ਸਟੈਨੋਗ੍ਰਾਫਰ
2017 ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਲਈ ਗਈ ਸੀ। 28 ਨਵੰਬਰ 2018
ਨੂੰ 2400 ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪਾਸ ਹੋਏ ਸਨ। 28 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ
ਫਾਈਨਲ ਮੈਚਿਰਟ ਕੱਢਣ ਦੀ ਗੱਲ ਸੀ ਪਰ ਆਦੇਸ਼ ਆਇਆ
ਕਿ ਕਪੀਆਂ ਸਹੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਚੈਕ ਨਹੀਂ ਹੋਈਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ

ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਦੁਬਾਰਾ ਨਹੀਂ ਆ ਸਕਿਆ। 3 ਮਹੀਨੇ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਮਗਧ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਜ਼ਾਰਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਦਿਲ ਧੜਕ ਰਹੇ ਹਨ। ਜੇ 31 ਮਾਰਚ ਤਕ ਨਤੀਜਾ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲਿਆ ਤਾਂ ਉਹ ਰੇਲਵੇ ਦੀ ਨਵੀਆਂ ਨੌਕਰੀਆਂ ਦੇ ਫਾਰਮ ਨਹੀਂ ਭਰ ਸਕਣਗੇ।

ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਅਸਾਮ ਵਿਚ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਪੰਚਾਇਤ ਮਹਿਕਮੇ ਨੇ 845 ਅਸਾਮੀਆਂ ਕੱਢੀਆਂ। 20 ਮਈ 2018 ਨੂੰ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਲਈ ਗਈ। ਉਹ ਇਮਤਿਹਾਨਾ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਅਤੇ ਮੁਕਦਾਰਿਆਂ ਵਿਚ ਫਸ ਗਿਆ। ਸੀ.ਆਈ.ਡੀ. ਜਾਂਚ ਹੋਈ ਅਤੇ ਗਤਬੜਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈਆਂ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 5 ਮਾਰਚ 2019 ਨੂੰ ਨਤੀਜਾ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਸੈਂਕਤੇ ਮੌਲ ਭੇਜ ਕੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਗਾਏ ਹਨ ਕਿ ਸੀਟਾਂ ਪੇਸ਼ ਲੈ ਕੇ

ਬਚਾ ਲੈਣ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਬਚਾ ਲੈਣ

2019 ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਝੁਠ ਨਾਲ ਮੁਕਾਬਲੇ ਹੈ। ਇਹ ਚੋਣ ਰਾਹੁਲ ਬਨਾਮ ਮੌਦੀ ਦੀ ਨੂੰ ਹੈ। ਇਹ ਚੋਣ ਜਨਤਾ ਦੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦੀ ਹੈ। ਝੁਠ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਦੀ ਚੋਣ ਹੈ। ਕੀ ਜਨਤਾ ਅਪਣੇ ਸਵਾਲਾਂ ਨਾਲ ਝੁਠ ਨੂੰ ਹਰਾ ਦੇਵੇਗੀ ਜਾਂ ਉਸ ਝੁਠ ਤੋਂ ਹਰ ਜਾਵੇਗੀ? ਇਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾ ਇਹ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਦੀਆਂ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹਿੰਗੀਆਂ ਚੱਣਾਂ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਪੈਸਾ ਪਾਣੀ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੋਤੀਆਂ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਝੁਠ ਅਧੀਨਤ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਰਤੇਗਾ।

ਸਾਡੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਤੋਂ ਨਾ ਆਪਣੀ ਕਹਾਣੀ ਲਿਖਣ
 ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਕੋਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਲਿਖਣ
 ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਕਰੋੜ ਦੀਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ
 ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਉਸ ਪਲੇਟ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ

ਉਸੇ ਨੂੰ ਝੁਠਲਾਇਆ ਜਾ
ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਚੈਨਲਾਂ ਉਪਰ
ਜੋਬ ਦੇ ਨਾਲ ਮੁੰਦੇ
ਉਪਰ ਚਰਚਾ ਤਾਂ ਹੈ ਪਰ
ਜੋਬ ਸਿਸਟਮ ਦੇ ਸਤਾਏ
ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੇ ਚਿਹਰੇ ਨਹੀਂ
ਹਨ। ਲੱਖਾਂ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ
ਇਕ ਅੰਕੜੇ ਵਿਚ ਬਦਲਾਅ
ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। 30 ਫੀਸਦੀ
ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜੋਬ ਮੁੰਦਾਂਦ
ਹੈ। ਇਕ ਪਲ ਬਾਅਦ ਉਸੇ
ਪਰਦੇ ਉਪਰ ਨਵਿੰਦਰ
ਮੌਦੀ ਦੀ ਹਰਮਨ-
ਪਾਚਤਾ ਦਾ ਅੰਕੜਾ ਆ
62 ਫੀਸਦੀ ਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
ਦੀ ਔਕਾਤ ਸਿਫਰ ਹੋ ਜਾਂਦੀ

ਰਵੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ

ਵੇਚਿਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਰਾਜਨੀਤਕ ਕੁਨੈਕਸ਼ਨ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ
ਨੂੰ ਨੌਕਰੀਆਂ ਮਿਲੀਆਂ ਹਨ।

ਹੁਣ ਇਹ ਚੈਨਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ
ਸਵਾਲ ਤਾਂ ਕਰਨਗੇ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਕਾਂਗਰਸ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵਿਚ
ਹੈ ਅਤੇ ਇਹੀ ਭਾਜਪਾ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵਿਚ ਵੀ। ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ
ਮੱਦੇ ਨੂੰ ਸਰਵੇਖਣ ਦੀ ਫੀਸਦੀ ਵਿਚੋਂ ਗਾਇਬ ਕਰ ਦਿੱਤਾ
ਗਿਆ। ਹੁਣ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਉਪਰ ਨਿਰਭਰ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਨ੍ਹਾਂ
ਚੈਨਲਾਂ ਦੀਆਂ ਬਹਿਸਾਂ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਲਈ ਕੀ ਹਾਸਲ ਕਰਦੇ
ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਮੁਸ਼ਕਲ ਸਵਾਲ ਵਿਚੋਂ ਲੰਘਣਾ ਗੀ
ਪਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਚੋਣ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਹੈ। ਉਹ
ਮੀਡੀਆ ਅਤੇ ਨੇਤਾਵਾਂ ਦੇ ਘੜੇ ਹੋਏ ਝੂਠ ਤੋਂ ਹਾਰ ਜਾਣਗੇ
ਜਾਂ ਦੋਨੋਂ ਨੂੰ ਹਰਾ ਦੇਣਗੇ।

ਜੇ ਨੌਕਰੀ ਮੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਚੋਣਾਂ ਨੌਜਵਾਨਾਂ
ਦਾ ਇਮਤਿਹਾਨ ਹਨ। ਭਾਰਤ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਵਿਚ ਜੇ
ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਜ਼ਰਾ ਵੀ ਅਹਿਮੀਅਤ ਬਚੀ ਹੋਵੇਗੀ ਤਾਂ
ਨੌਕਰੀ ਦਾ ਸਵਾਲ ਬੜਾ ਹੋ ਕੇ ਉਭਰੇਗਾ। ਵਰਨਾ ਇਹ
ਸਵਾਲ ਦਮ ਤੋਤ ਦੇਵੇਗਾ। ਮੈਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਰੇ ਹੋਏ ਨੌਜਵਾਨਾਂ
ਤੋਂ ਕੀ ਉਮੀਦ ਕਰਾਂ, ਬਸ ਇਹੀ ਦੁਆ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ
ਮੀਡੀਆ ਦੀ ਬਾਣੀ ਹੋਈ ਧਾਰਨਾ ਤੋਂ ਆਪਣੀ ਹਾਰ ਨੂੰ

ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਖਾਣੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ਼ਾਮਿਆਨੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ
ਸੁੱਟ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਦਿਨ ਕੋਡ ਆਫ ਕੰਡਕਰ
ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸਤਿਹਾਰਬਾਜ਼ੀ ਦੀ ਹੋਲੀ ਖੰਡਨ
ਗਈ। ਕੋਰਤਾਂ ਰੁਪੇਂ ਢੁਕ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਜੋ ਹੁਣ ਕੂੜਾ ਬਰਾ
ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਇਸ ਪੈਸੇ ਨਾਲ ਕਈਆਂ ਨੂੰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਮਿਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹਰ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੇ ਇਸਤਿਹਾਰ ਉਪਰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ
ਮੌਦੀ ਦਾ ਚਿਹਰਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸਵਾਲ ਉਸੇ ਨੂੰ ਹੈ ਕਿ ਸਟਾਵਾਂ
ਸਿਲੈਕਸ਼ਨ ਕਮਿਸ਼ਨ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਸਤਿਹਾਰ ਕਿੰਦੇ
ਹੋ? ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਹੈ?

ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮੌਦੀ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਨੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਚੁਜ਼ਗਾਰ ਦਿੱਤਾ। ਦਿਨ ਭਰ ਮੌਦੀ ਮੰਤਰੀ ਜਾਂ ਜਪੋ ਜੋ ਮੌਦੀ ਮੌਦੀ ਨਾ ਜਪੇ, ਉਸ ਨੂੰ ਗਲਾਂ ਦਿਓ। ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੇ ਇਹ ਕੰਮ ਪੂਰੀ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਨਾਲ ਕੀਤਾ। ਮੰਤਰੀ ਲਈ ਦੁੱਖਿਆਨ ਨੂੰ ਗਲਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਤਾਂ ਮੌਦੀ ਨੇ ਬਖ ਪਿਆਰਾ ਵੀ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਦੀ ਸਿਕਾਇਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਕਿ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਘੱਟ ਪਿਆਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਹੁਣ ਜਦੋਂ ਆਪਣੀ ਨੌਕਰੀ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਨੌਜਵਾਨ ਮਾਰੇ ਮਾਰੇ ਫਿਰ ਰਹੇ ਹਨ ਤਾਂ ਮੌਦੀ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆ ਰਿਹਾ। ਉਲਟਾ ਚੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਸਵਾਲ ਉਪਰ ਵਿਵਾਦਪੂਰਨ ਅੰਕਤਿਆਂ ਨਾਲਾਂ

ਉਪਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਨਹੀਂ
ਚਾਹੀਦੀ। ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਯਕੀਨ ਹੈ ਕਿ ਹਿੰਦੂ ਮੁਸਲਿਮ ਬਹਿਸ
ਫੈਕਟਰੀ ਵਿਚੋਂ ਨਿਕਲੇ ਇਹ ਨੌਜਵਾਨ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਤਾਉਂਮਰ
ਲਈ ਗੁਲਾਮ ਬਣ ਚੁੱਕੇ ਹਨ।

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਇਕ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ
ਹੈ। ਨੌਕਰੀ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਤਮਾਮ
ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਫਾਸਟ ਟਰੈਕ ਕੋਰਟ ਵਿਚ
ਕਰਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਰਾਜਾਂ ਵਿਚ ਸਰਕਾਰਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ
ਦੇ ਸਿੰਗਲ ਅਤੇ ਡਬਲ ਬੈਚ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ
ਭਰੜੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਉਪਰ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀਆਂ।

ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ

ਵਿਚ ਸਫਲ ਰਹੇ। ਉਸਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਪਾਰਟੀ ਅਤੇ ਬਸਪਾ ਆਪਣੇ ਕੋਰ ਜਾਤ ਆਧਾਰ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਵਿਚ ਕਾਮਯਾਬ ਰਹੀ। ਬੇਸ਼ੱਕ 2014 ਵਿਚ ਬਸਪਾ ਨੂੰ ਉਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੀ ਇਕ ਵੀ ਸੀਟ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ, ਪਰ 19.6 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਵੋਟਾਂ ਮਿਲੀਆਂ। ਇਹ ਬਸਪਾ ਦੀ ਕੋਰ ਵੋਟ ਸੀ। ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ 22 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਵੋਟਾਂ ਨਾਲ 5 ਸੀਟਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈਆਂ। ਵੋਂਧੋਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲੀ ਵੇਂਟ ਹੈ।

ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਤਾ ਵਿਚ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦਾ ਸ਼ਸ਼ਮਲਾਤਾ ਵਾ ਸਾ। ਦਰਅਸਲ, 2014 ਦੀ ਮੌਦੀ ਲਹਿਰ ਨੇ ਉਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਕਾਂਗਰਸ ਦਾ ਕੀਤਾ। ਕਾਂਗਰਸ 7.5 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਵੇਟਾਂ ਲੈ ਕੇ 2 ਸੀਟਾਂ 'ਤੇ ਸਿਮਟ ਗਈ। ਜਦੋਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ 2009 ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਉਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਉਮੀਦ ਤੋਂ ਵਧ ਕੇ ਸਫਲਤਾ ਮਿਲੀ ਸੀ। ਜਦੋਕਿ 2009 ਵਿਚ ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਉਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿਚ 17 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਵੇਟਾਂ ਨਾਲ 10 ਸੀਟਾਂ ਮਿਲੀਆਂ ਸਨ, ਪਰ 2014 ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਵੋਟ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ 11 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਛਿੱਗ ਗਈ। ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ 19 ਸੀਟਾਂ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ। ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਮੌਦੀ ਲਹਿਰ ਨੇ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀਆਂ ਵੇਟਾਂ ਤੋਡ ਇੰਦੀਆਂ ਸਨ। ਇਸ ਵਿਚ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਉਮੀਦੀਆਂ ਜਾਤਾਂ ਅਤੇ ਸਹਿਰੀ ਮੱਧ ਵਰਗ ਦੀਆਂ ਵੇਟਾਂ ਸਨ, ਜੋ ਮੌਦੀ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਹਿੰਦੂਤਵ ਦੇ ਨਾਅਰੇ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਸਨ। ਮੌਦੀ ਲਹਿਰ ਨੇ ਗੈਰ ਯਾਦਵ ਪੱਛਮੇ ਅਤੇ ਗੈਰ ਜੱਤ ਦਲਿਤ ਵੇਟਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਘੁਸਪੈਠ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਸੀ ਕਿ ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ 2014 ਵਿਚ 42 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਵੇਟਾਂ ਨਾਲ 71 ਸੀਟਾਂ ਮਿਲੀਆਂ ਸਨ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਪੱਛਮੀ ਉਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਲਗਪਗ 18 ਸੀਟਾਂ 'ਤੇ ਮੌਦੀ ਦੇ ਵਿਕਾਸ 'ਤੇ ਹਿੰਦੂ-

ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਇਲੈਕਸ਼ਨ: ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਗੱਦੀ ਅਤੇ ਉਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ

ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਗੱਦੀ 'ਤੇ ਉਹ ਹੀ ਰਾਜਨੀਤਕ ਦਲ ਕਾਬਜ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਉਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਜਨਤਾ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਕਾਂਗਰਸ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤਕ ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਗੱਦੀ 'ਤੇ ਇਸ ਲਈ ਕਾਬਜ਼ ਰਹੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਨਾਲ ਸੀ। ਭਾਜਪਾ ਵੀ ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਸੱਤਾ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕ ਤਾਂ ਹੀ ਪਹੁੰਚੀ ਜਦੋਂ ਯੂਪੀ ਨੇ ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਚੰਗੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਜਿਤਾਈਆਂ। ਅਟਲ ਬਿਹਾਰੀ ਵਾਜਪਈ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਭਾਜਪਾ ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਗੱਦੀ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕ ਤਾਂ ਹੀ ਪਹੁੰਚੀ ਜਦੋਂ ਰਾਮ ਲਹਿਰ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਵਿਚ ਯੂਪੀ ਵਿਚ ਭਾਜਪਾ ਨੇ ਚੰਗਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ। 2014 ਵਿਚ ਨਾਵਿੰਦਰ ਮੌਦੀ ਦੀ ਇਤਿਹਾਸਕ ਜਿੱਤ ਵਿਚ ਉਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਯੋਗਦਾਨ ਸੀ। ਭਾਜਪਾ ਉਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ 80 ਲੋੜ ਸਭਾ ਸੀਟਾਂ ਵਿਚੋਂ 71 ਸੀਟਾਂ ਜਿੱਤਣ ਵਿਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋ ਗਈ। ਇਸ ਲਈ 2019 ਵਿਚ ਵੀ ਉਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ।

ਜੇਕਰ ਉਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਭਾਜਪਾ ਦਾ ਗ੍ਰਾਫ਼ ਹੋਠ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਭਾਜਪਾ ਲਈ ਦਿੱਲੀ ਦਾ ਰਸਮਤਾ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੋਵੇਗਾ। 2019 ਵਿਚ ਉਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਭਾਜਪਾ ਦੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਵਧੀਆਂ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ 24 ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਉਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਫਿਰ ਤੋਂ ਦਾਲਿਤ ਅਤੇ ਪੱਥਰੇ ਵਰਗਾਂ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਇਕ ਪਲੇਟਫਾਰਮ 'ਤੇ ਹੈ। ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਪਾਰਟੀ ਅਤੇ ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਪਾਰਟੀ ਗਠਨੋੜ ਕਰਕੇ ਭਾਜਪਾ ਖਿਲਾਫ਼ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ ਉਤਰੀ ਹੈ। 1995 ਵਿਚ ਲਖਨਊ ਗੈਸਟ ਹਾਊਸ ਕਾਂਡ ਦੇ ਬਾਅਦ ਬਸਪਾ ਅਤੇ ਸਪਾ ਇਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਬਣ ਗਏ ਸਨ, ਪਰ ਆਪਣੀ ਹੋਰ ਬਚਾਓਣ ਨੂੰ ਦੋਵੇਂ ਦਲ ਫਿਰ ਇਕੱਠੇ ਹਨ। ਜਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ 1993 ਵਿਚ ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਰਾਮ ਲਹਿਰ ਦੇ ਰੱਬਨੂੰ ਬਸਪਾ

ਅਤੇ ਸਪਾ ਗੱਠਜੋੜ ਨੇ ਯੂਪੀ ਵਿਚ ਰੋਕਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਸਮੇਂ
ਕਾਂਸੀ ਰਾਮ ਅਤੇ ਮੁਲਾਇਮ ਸਿੰਘ ਯਾਦਵ ਦਾ ਗੱਠਜੋੜ
ਹੋਇਆ ਸੀ। ਅੱਜ ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ
ਕਾਂਸੀ ਰਾਮ ਦੀ ਰਹਜ਼ਾਨੀਤਕ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਮਾਇਆਵਤੀ ਅਤੇ

ਸੰਤੋਖ ਪਾਂਡੇ

ਮੰਡਲ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਅੰਦਰੋਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਜਾਤ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵੰਡਾ ਗਈ, ਪਰ 2014 ਵਿਚ ਨਿਰੰਦਰ ਮੌਤ ਦੀ ਲਿਹਿਰ ਨੇ ਉਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲੀ ਦੇ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤੇ। ਚੋਣ

—

ਗੱਠਜੋੜ ਵਿਚ ਹਨ। ਉਸ ਭਾਜਪਾ ਕੋਲ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਖ਼ਿਲਾਫ਼
ਬਾਲਾਕੋਟ ਵਿਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਅਤੇ ਹਿੰਦੂਤਵ ਨੂੰ
ਮੁੱਦਾ ਬਣਾਉਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਕੋਈ ਚਾਰਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ
ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ, ਕਿਸਾਨੀ ਦੇ ਸੰਕਟ ਦਾ ਸਵਾਲ ਵੀ ਮੁੱਦਾ ਹੈ।
ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਇਸ ਨਾਲ ਨਿਪਟਣ ਵਿਚ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੋ
ਰਹੀ ਹੈ।

ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਹਰ ਜਾਤ ਦੇ ਵੋਟਰਾਂ ਦਾ ਕੁਝ ਹਿੱਸਾ ਮੌਦੀ ਸੀ। ਗੁਜਰਾਤ ਮਾਡਲ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਭਾਜਪਾ ਨੇ ਧਾਰਮਿਕ ਧਰੂਵੀਕਰਨ ਵੀ ਕੀਤਾ। ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ 2014 ਵਿਚ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਨੇ ਪਿੱਛੇ ਮੌਦੀ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਮਾਡਲ ਅਤੇ ਹਿੰਦੂ ਧਰੂਵੀਕਰਨ ਦੀ ਮਿਸ਼ਨ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਮੌਦੀ ਕਿਸੇ ਹੱਦ ਤੱਕ ਜਾਤ ਸਮੀਕਰਨ ਤੋਤ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ।

ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਦੀਆਂ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹਿੰਗੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਹੋਣਗੀਆਂ

ਆਬਾਦੀ ਦੇ ਲਿਹਾਜ਼ ਨਾਲ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਲੋਕਤੰਤਰ, ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ 17ਵੀਆਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦਾ ਐਲਾਨ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਦੇਸ਼ ਦੇ 90 ਕਰੋੜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਵੇਟ ਦੇ ਹੱਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਕਣਗੇ। ਜਸ਼ੁਰੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵਿਚ ਵੇਟਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਰਾਇ ਜਾਨਣ ਦਾ ਵਧੀਆ ਤਰੀਕਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਚੋਣਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਰੈਫਰੀ ਵਜੋਂ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਤਾਕਤਵਰ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸੰਸਥਾ ਵਜੋਂ ਕਾਇਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਵਿਚ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਵੇਟ ਇਕ ਰਾਇ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵੀ ਸ਼ਖਸ ਚੋਣ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦੌਰਾਨ ਸਭ ਦੀ ਗੱਲ ਸੁਣ ਕੇ ਆਪਣੇ ਆਜਾਦ ਖਿਆਲ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਦੀ ਰਾਇ ਨੂੰ ਜਾਤ, ਧਰਮ, ਨਸੇ, ਧਨ, ਬਾਹੁਬਲ ਸਮੇਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

की भारत विच चौंटां दैरान अजिहा माहेल
देणा संभव है? इस दा लेखा जोखा करन बहुत जरूरी
है। अमरीका आपारित इक चौंट माहिर ने हल ही
विच अनमान लगाइਆ है कि भारत दीआं 2019

ਜੰਗੀ ਜਨੂੰਨ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਚੋਣ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ
ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਜ਼ਰੀਆ ਬਣ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਪੂਰਾ
ਮਾਮਲਾ ਧਿਆਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਚੋਣ ਖਰਚਿਆਂ ਬਾਰੇ ਲੇਖਾ
ਰਿਪੋਰਟ ਵਿਚ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ
ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ ਇਕ ਉਮੀਦਵਾਰ ਲਈ
ਨਿਰਧਾਰਤ ਖਰਚ ਦੀ ਹੱਦ ਤੋਂ 50 ਫੀਸਦ ਤੱਕ ਹੀ ਖਰਚਾ
ਦਿਖਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕੋਈ ਵੀ ਨਿਸਚਤ ਹੱਦ ਦੇ ਨੇਤੇ ਨਹੀਂ
ਪੁੱਛਦਾ। ਆਮ ਤੌਰ ਉਤੇ ਇਕ ਜਾਂ ਦੂਜੀ ਚੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ
ਕਮਿਸ਼ਨ ਇਹ ਹੱਦ ਵਧਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। 2014 ਦੀਆਂ ਲੋਕ
ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਸਮੇਂ ਸੰਸਦੀ ਚੋਣ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਲਈ 70 ਲੱਖ
ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਕਰ ਸਕਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਜੇ
ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਖਰਚ ਘੱਟ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ
ਤਾਂ ਖਰਚ ਦੀ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਵਧਾਉਣ ਪਿਛੇ ਕੀ ਦਲੀਲ ਹੈ? ਸਿਆਸੀ
ਪਾਰਟੀ ਉਤੇ ਖਰਚ ਦੀ ਕੋਈ ਹੱਦ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।
ਇਸ ਤੋਂ ਸਾਫ਼ ਹੈ ਕਿ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ, ਪਾਰਟੀਆਂ,
ਉਮੀਦਵਾਰ ਅਤੇ ਸਾਧਾਰਨ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਲੱਖਾਂ
ਦੀ ਨਹੀਂ, ਹਣ ਕਰੋਤਾਂ ਅਤੇ ਅਰਬਾਂ ਦੀ ਖੇਡ ਹੈ। ਇਸ ਲੋਈ

ਸੰਬੰਧੀ ਗੁਪਤਾ ਕਮੇਟੀ 1998, ਕਾਨੂੰਨ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ 1999, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਕੰਮਕਾਰ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਬਾਰੇ ਕਮਿਸ਼ਨ 2001, ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ ਸੁਧਾਰਾਂ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ 2004 ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਪ੍ਰਸ਼ਸ਼ਨਿਕ ਸੁਧਾਰ ਕਮਿਸ਼ਨ 2008 ਨੇ ਇਹਨਾਂ ਮੁੱਦਿਆਂ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਜੇ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਨੀ ਹੈ ਤਾਂ ਚੋਣ ਸਰਕਾਰੀ ਖਰਚ ਉਤੇ ਕਰਵਾਓਣ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਵਾਨਈ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿ ਵੇਂਟ ਦੇ ਲਿਹਾਜ਼ ਨਾਲ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਖਰਚਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਬਲਕਿ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਕੋਲ ਫੌਡ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਕੇ, ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਚੋਣ ਮਨੋਰਥ ਪੱਤਰ ਛਾਪਵਾ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ। ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕ ਮੀਡੀਆ ਉਤੇ ਬਹਿਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਹਰ ਹਲਕੇ ਅੰਦਰ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਤੈਆਰ ਕਰਕੇ ਸਾਰੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇਕੋ ਮੰਚ ਉਤੇ ਬੋਲਣਾ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਅਮਾਨਤ ਵਿਚ ਖਿਆਨਤ ਕਰਦੀਆਂ ਅਤੇ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਜਵਾਬਦੇਹ ਬਣਾਉਣਾ
ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਚੋਣ ਮਨੋਰਥ ਪੱਤਰ ਕਾਨੂੰਨੀ
ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਐਲਾਨੇ ਜਾਣ। ਜੇ ਕੋਈ ਪਾਰਟੀ ਇਸ ਨੂੰ ਪਰਾ

ਸਮੇਂ ਵੀ ਲੋਕ
ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਜਾਂ ਦਿੱਲੀ
ਹਾਈਕਮਾਨ ਦਾ
ਮੁੰਹ ਤੱਕਦੇ ਹਨ;
ਜਦਕਿ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ
ਦੀ ਚੋਣ, ਸਬੰਧਤ
ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ
ਦੀਆਂ ਵੋਟਾਂ ਨਾਲ
ਕਰਨ ਵਾਲਾ
ਤਰੀਕਾ ਅਪਣਾ ਕੇ
ਪਾਰਟੀ ਕਾਰਕੁਨਾਂ
ਦੀ ਵੁਕਾਅਤ ਵਧਗੀ
ਅਤੇ ਜਮਹੀਰੀਅਤ
ਮਜ਼ਬਤ ਹੋਵੇਗੀ।

ਹਮੀਰ ਸਿੰਘ

ਵਿਚ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਦੀਆਂ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹਿੰਗੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਹੋਣਗੀਆਂ। 2016 ਦੀਆਂ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਉਤੇ ਐਂਦਾਜ਼ਨ 6.5 ਅਰਬ ਡਾਲਰ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ 2014 ਵਾਲੀਆਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ 5 ਅਰਬ ਡਾਲਰ ਖਰਚ ਹੋਏ ਸਨ। ਭਾਰਤ ਦਾ ਇਹ ਖਰਚਾ ਹੁਣ 7 ਅਰਬ ਡਾਲਰ ਤੋਂ ਟੱਪ ਜਾਣ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦੀ ਇਕ ਖਾਸੀਅਤ ਹੋਰ ਹੈ ਕਿ ਇਥੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਵਾਲਾ 73 ਫੀਸਦਾ ਪੈਸਾ ਕਿਥੋਂ ਆਇਆ ਅਤੇ ਕਿਸ ਨੇ ਦਿੱਤਾ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ; ਭਾਵ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਪਾਰਦਰਸ਼ਤਾ ਸਿਫਰ ਹੈ। ਮੰਨਿਆ ਇਹ ਜਾਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਪੈਸਾ ਵੱਡੇ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਘਰਾਣਿਆਂ ਰਾਹੀਂ ਆਉਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਪਾਣੀ ਵਾਂਗ ਵਹਾਏ ਇਸ ਪੈਸੇ ਨਾਲ ਜਿੱਤ ਦੀ ਮੰਜ਼ਿਲ ਸਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਹੌਲ ਵਿਚ ਸਾਧਾਰਨ ਅਤੇ ਇਮਾਨਦਾਰਾਨਾ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਚੋਣ ਲੜਨ ਵਾਲੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਜਾਂ ਉਮੀਦਵਾਰ ਪੈਸੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਚਲਾਈ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦੀ ਹਨੇਰੀ ਵਿਚ ਉਡ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਉਦਾਹਰਣ ਦੇ ਤੌਰ ਉਤੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਅਤੇ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀਆਂ ਕਰਜ਼ੇ ਦੇ ਬੋਂਢ ਹੋਨ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀਆਂ, ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਘਟ ਰਹੇ ਮੌਕੇ, ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਵਰਗੇ ਮੈਂਦਿਆਂ ਨੂੰ ਅਣਗੋਲਿਆਂ ਕਰਕੇ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਮੀਡੀਆ ਵੱਲ ਭਾਜਪਾ ਦੀ

ਧਨ ਅਤੇ ਬਾਹਰਲ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਚੋਣ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਖਤਰਾ ਹੈ। ਜੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਬਾਬਾਰੀ ਦੇ ਪੱਖ ਤੋਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਹਰ ਇਕ ਨੂੰ ਵੋਟ ਦੇਣ ਅਤੇ ਚੋਣ ਲੜਨ ਦਾ ਹੱਕ ਹੈ। 77 ਫੀਸਦ ਲੋਕ ਰੋਜ਼ਾਨਾ 20 ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੀ ਘੱਟ ਪੈ-ਸਿਆਂ ਨਾਲ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਐਸੋਨੀਏਸ਼ਨ ਫਾਰਮੈਕੋਟਿਕ ਰਾਈਟਸ ਦੇ ਅਧਿਐਨ ਅਨੁਸਾਰ, 2014 ਦੀ ਚੋਣ ਵਿਚ ਇਕ ਫੀਸਦ ਤੋਂ ਵੀ ਘੱਟ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜਾਇਦਾਦ 10 ਲੱਖ ਤੋਂ ਘੱਟ ਦਿਖਾਈ ਸੀ; ਭਾਵੇਂ ਵਾਧੂ ਖਰਚ ਨੇ ਵੱਡਾ ਹਿੱਸਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇਸ ਖੇਡ ਵਿਚੋਂ ਬਾਹਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਵੇਸੇ ਵੀ ਜਸਹੂਰੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਲੱਗਣ ਵਾਲੀ ਢਾਹ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੀ ਆਜ਼ਦੀ ਉਤੇ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਹੋਏ ਹਮਲਿਆਂ ਕਾਰਨ ਭਾਵੇਂ ਅਸਲੀ ਜਸਹੂਰੀਅਤ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਦਾ ਦਰਜਾ ਘਟ ਕੇ 40ਵੇਂ ਸਥਾਨ ਉਤੇ ਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਚੋਣ ਸ਼੍ਯਾਰਾਂ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਉਤੇ ਉਚ ਪੱਧਰੀ ਗੱਲਬਾਤ ਚੱਲਦੀ ਰਹੀ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਵਿਆਪਕ ਤੌਰ ਉਤੇ ਸਿਆਸੀ ਏਜਨਡੇ ਦਾ ਰੂਪ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਿਆ। ਚੋਣ ਸ਼੍ਯਾਰਾਂ ਉਤੇ ਗੋਸ਼ਾਮੀ ਕਮੇਟੀ 1990, ਵੱਹਰਾ ਕਮੇਟੀ ਰਿਪੋਰਟ 1993, ਚੋਣਾਂ ਸਰਕਾਰੀ ਖਰਚ ਉਤੇ ਕਰਵਾਓਣ

ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਮਾਨਤਾ ਰੱਦ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਅਗਹਾਂ
ਤੋਂ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਉਤੇ ਚੋਣ ਲੜਨ ਉਤੇ ਰੋਕ ਲੁਗੇ। ਸਭ
ਪੈਨਸ਼ਨਾਂ ਅਤੇ ਭੱਤੇ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ। ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮੁਰਖ
ਬਣਾ ਕੇ ਵੌਟਾਂ ਲੈਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਖਜ਼ਾਨਾ ਖਾਲੀ, ਕਦੂੰ ਕੇਇ
ਹੋਰ ਸਮੱਸਿਆ ਗਿਣਾਓਣੀ ਆਮ ਗੱਲ ਹੈ।

ਪਾਰਟੀਆਂ ਹੁਣ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਡ ਕੰਪਨੀਆਂ
ਵਾਂਗ ਚੱਲ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਅੰਦਰੂਨੀ ਜਮਹੂਰੀਅਤ ਪ੍ਰਤੀ ਤਜ਼ੂਹ
ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਖਾਸ ਤੌਰ ਉਤੇ ਦਲ ਬਦਲੀ ਵਿਰੋਧੀ
ਕਾਨੂੰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਾਰੇ ਆਗੂ ਅਤੇ ਕਾਰਕੁਨ ਪਾਰਟੀਆਂ
ਪ੍ਰਧਾਨਾਂ, ਪਾਰਟੀਆਂ ਉਤੇ ਕਾਬਜ਼ ਕੁਝ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਅਤੇ
ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਦੇ ਚਹੇਤੇ ਕਿਸੇ ਆਗੂ ਦੇ ਕਰਿਦੇ ਵਾਂਗ ਬਣ ਕੇ
ਰਹਿ ਗਏ ਹਨ। ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਵੁਕਾਅਤ
ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੇ ਲੱਖਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਨੁਮਾਇੰਦਾ ਆਪਣੀ ਆਜ਼ਾਦੀ
ਰਾਇ ਅਤੇ ਪੱਖ ਰੱਖ ਕੇ ਵੇਟ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦਾ ਤਾਂ ਇਹ
ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਉਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਸੱਟ
ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਹੈ? ਵਿੱਧ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵੀ ਚੁਣੇ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਦੇ
ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਦਾ ਹੀ ਤਰੀਕਾ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿਚ
ਚੁਣੇ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਬਲਾਉਣ ਦਾ ਹੱਕ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ
ਮਿਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਉਹ ਪਾਰਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨਾਂ ਦੀ
ਬਜਾਏ ਲੋਕਾਂ ਪਤੀ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੋਣ। ਉਮੀਦਵਾਰ ਚਣਨ

ਭਾਜਪਾ 31 ਫੀਸਦ ਵੇਟਾਂ ਨਾਲ 282 ਸੀਟਾਂ ਲੈ ਗਈ। ਇਸ ਲਈ ਅਨੁਪਾਤਿਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਿਤਾ ਦਾ ਅਸੂਲ ਅਤੇ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ ਉਤੇ ਚੁਣੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦਾ ਜਰਮਨ ਵਾਂਗ ਕੋਈ ਸਾਂਝਾ ਤਰੀਕਾ ਅਮਲ ਵਿਚ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਸਚਾਈ ਹੈ ਕਿ ਆਰਥਿਕ ਬਰਾਬਰੀ ਵੱਲ ਤੁਰੇ ਬਿਨਾਂ ਸਿਆਸੀ ਬਰਾਬਰੀ ਦਾ ਸੰਕਲਪ ਅਧੂਰਾ ਹੈ। ਦੇਸ਼ ਸੀਆਂ ਮੁੱਖ ਪਾਰਟੀਆਂ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਵਿਕਾਸ ਮਾਡਲ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਮਹਿੰਗੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਨਾਲ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਦਾ ਦੱਖਲ ਹੋਰ ਵਧ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਿਆਸਤ ਅਸਲ ਵਿਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਰਾਜ ਰਾਹੀਂ ਸੰਤੁਲਨ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ ਪਰ ਸਿਆਸਤ ਦੀ ਤਾਕਤ ਲਗਾਤਾਰ ਮੰਡੀ ਦੀ ਤਾਕਤ ਸਾਹਮੇਂ ਥੋੜੀ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਸਿਆਸਤ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਸਾਧਨਾਂ ਦੀ ਲੱਟ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਤੇ ਸਮਜ਼ੀ ਗੈਰ ਬਰਾਬਰੀ ਦੀ ਵਕਾਲਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਇਕੋ ਪਾਸੇ ਖੜ੍ਹੇ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਹੀ ਕੁਦਰਤ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖ ਵਿਰੋਧੀ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਮਾਡਲ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼, ਕੁਦਰਤ ਤੇ ਮਨੁੱਖ ਪੱਖੀ ਵਿਕਾਸ ਮਾਡਲ ਦੇ ਬਦਲ ਲਈ ਸੰਵਾਦ ਰਚਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਚੋਣ ਸੁਧਾਰਾਂ ਨੂੰ ਲੋਕ ਪੱਖੀ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਜੱਦੋਜ਼ਿਹਾਦ ਵੀ ਇਸ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੀ ਬੇਜੋਤ ਖੇਡ ਉਤੇ ਉਗਲ ਉਠਾ ਕੇ ਬਦਲ ਦੀ ਲੋੜ ਮਹਿਸਸ ਕਰਵਾਏਗੀ।

1857 ਦਾ ਗਦਰ: ਸਿੱਖ ਰਸ਼ਤ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤੀ ਵਸਤਾਂ ਦੀ ਅਖੌਤੀ ਇਕਵਲਾਬੀਆਂ ਦਾ ਆਰਾ ਲੱਟ

1857 ਦਾ ਗਰਦ ਮੇਰਠ ਛਾਉਣੀ ਤੋਂ ਧਰਮ ਦੇ ਨਾਮ ਤੇ ਹਿੰਦੁ ਅਤੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਫੌਜੀਆਂ ਵਲੋਂ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਿੰਦੁ ਫੌਜੀਆਂ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਿਆ ਕਿ ਰੌਦ ਜਿਸਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੂੰਹ ਨਾਲ ਖੋਲਣਾ ਪੈਂਦਾ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਗਉ ਦੀ ਚਰਬੀ ਲਗੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਹਿੰਦੁ ਧਰਮ ਅਨੁਸਾਰ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਮੁਸਲਮਾਨ ਫੌਜੀ ਮਨਦੇ ਸਨ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਰੌਦ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਹ ਮੂੰਹ ਨਾਲ ਖੋਲਦੇ ਸਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਸੂਰ ਦੀ ਚਰਬੀ ਲਗੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵੀ ਉਹ ਰੌਦ ਵਰਤਣੇ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਸਨ। ਇਹ ਚਿੰਗਾਤੀ ਧਰਮ ਦੇ ਨਾਮ ਤੇ ਭਤਕੀ ਸੀ ਨਾਂ ਕਿ ਆਜਾਦੀ ਦੀ ਕੋਈ ਗਲ ਚੱਲੀ ਸੀ। ਆਜਾਦੀ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਆਵਾਜ਼ ਪੰਦਰਵੀ ਸਦੀ ਵਿੱਚ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਬਾਬਰ ਨੂੰ ਜਾਥਰ ਕਹਿਕੇ ਬੁਲੰਦ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚੋਂ ਕੱਡਣ ਲਈ ਵੀਹਵੀ ਸਦੀ ਵਿੱਚ ਦੋ ਦਲ ਉੱਭਰ ਕੇ ਅਗੇ ਆਏ ਸਨ, ਗਰਮ ਦੱਲ ਅਤੇ ਨੁਕਸ ਚੱਲ ਲਿਆ।

ਅਤ ਨਰਮ ਦਲ। 1957 ਵਿੱਚ ਪੰਡਤ ਜਾਵਾਹਰ ਲਾਲ ਨਹਿਰੂ ਦੇ ਰਾਜ-ਕਾਲ ਸਮੇਂ ਕੁਝ ਇਕ ਮਨ-ਚਲੇ ਹਿੰਦਿਆਂ ਨੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਤਹਾਸਕਾਰ ਟੁੱਕਰ ਗੰਡਾ ਸਿੰਘ, ਟੁੱਕੜ ਬੋਚ ਵੀ ਲਿੱਖਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਲਿੱਖਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕੁਝ ਟੁੱਕੜ ਬੋਚ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਸਿੱਖ ਫੌਜ ਬਾਰੇ ਕਿਹਾ, * ਕਿ 1857 ਦੇ ਗਦਰ ਮੌਕੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਨਾਲ ਗਦਾਰੀ ਕੀਤੀ* * ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦਾ ਸਾਬਦ ਦੇਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਿਖਿਏ ਬਣਾਇਆਂ। *ਇਹੀ ਗੱਲ

ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵੱਡਿਆਂ ਨੇ ਵੀ ਆਖੀ ਸੀ। 1957 ਨੂੰ ਇਸ
ਝੁੱਠੇ ਗੱਦਰ ਦੇ 100 ਸਾਲ ਪੂਰੇ ਹੋਣ ਤੋਂ ਨਹਿਰੂ ਸਰਕਾਰ
ਨੂੰ ਇਕ ਸਮੇਲਨ ਕਰਾਇਆ *ਜਿਸ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਸੀ 1857

ਜਾ ਗੁਰ ਵੇਲ ਕਿਉ ਗੋਚਿਆ*?

ਦਾ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਲਕੜੀ ਹਾਇਆ? ਇਸ ਸੰਮੇਲਨ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਉਥੋਂ ਇੱਤਿਹਾਸਕਾਰ ਡਾ. ਗੰਡਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਸੰਮੇਲਨ ਵਿੱਚ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕੋਨੀਆਂ ਤੋਂ ਉਥੇ ਵਿਦ-

ਵਾਨਾਂ ਨੇ ਹਿਸਾ ਲਿਆ। ਜਿਨੇ ਅਖੋਤੀ ਵਿਦਵਾਨ ਬੋਲੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਦਾ ਲਹਜ਼ਾ ਇਕੋ ਹੀ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਸਾਰੇ ਮਿਥਕੇ ਆਏ ਹੋਣ ਕਿ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਨਿਸਾਨੇ ਤੇ ਰੱਖਕੇ ਰੱਜਕੇ ਜਲੀਲ

ਅਤੇ ਸਿੰਘਾ ਸ਼ੇਰਾਂ
ਦੀਆਂ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ
ਨੂੰ ਘੱਟੇ ਰੋਲਣਾ ਸੀ।

ੴ ਦ

ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਕਰ ਰਹੇ
ਗੁਰੂ ਦੇ ਸਿੰਘ ਤੋਂ
ਜਲਾਲਤ ਤੇ ਕੁਫਰ
ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਾਂ ਹੋਏ
ਅਤੇ ਡਾਕਟਰ ਸਾਬਚ
ਜਾਣ ਗਏ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ
ਨੂੰ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਦੀ
ਮਿੱਥਾਸ ਵਿੱਚ ਜ਼ਹਿਰ
ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼
ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ।
ਡਾ. ਗੰਡਾ ਸਿੰਘ
ਜ਼ਹਿਰੇ ਚੇਤਨ ਤੇ ਗੁਰੂ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਜਾਗਦੀ ਜਮੀਰ ਵਾਲੇ
ਤਖਤਾਂ ਤਾਜਾਂ ਨੂੰ ਠੋਕਰ ਮਾਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਵਾਰਿਸ ਸਨ
ਉਹਨਾਂ ਅੱਗੇ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਕੀ ਸ਼ੈਅ ਸੀ। ਡਾਕਟਰ ਸਾਬਚ ਨੇ
ਜ਼ਹਿਰ ਨਿਗਲਣ ਤੋਂ ਇੰਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਅਰਥਾਤ
ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫਾ ਲਿਖਕੇ ਉਸੇ ਵੇਲੇ ਵਿੱਪਰਵਾਦ ਦੇ
ਮੰਹ ਤੇ ਮਾਰਿਆ, ਨਾਲ ਹੀ ਸਟੇਜ ਤੋਂ ਬੋਲਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਵੀ
ਮੰਗ ਲਿਆ। ਉਸ ਵੇਲੇ ਤਾਂ ਇਕ ਵਾਰ ਸਾਰਿਆਂ ਦੇ ਪੈਰਾਂ
ਭਾਕੀ ਸਫ਼ਰ 21 'ਤੇ)

ਮਨਜ਼ੂਰ ਸਿੰਘ ਅੱਜਲਾ, ਮੈਲਬੁਰਨ

ਕੁਰਸੀਆਂ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ ਧਰਮ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਸਿਖਾਂ ਛੋਹਣ ਲੱਗੀ

ਦੇਸ਼ਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਲੜਾਈ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਇੱਕੋ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਕੁਝ ਸਿਆਸੀ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚ ਕੁਰਸੀਆਂ ਉਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਦੀ ਜੰਗ ਹੋਵੇ, ਆਦਿ ਕਾਲ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਅਜੇਕੇ ਦੌਰ ਤੱਕ ਮੋਹਰੇ ਭਾਵੇਂ ਬਦਲਦੇ ਰਹੇ ਤੇ ਜੰਗ ਦਾ ਰੰਗ ਵੀ ਬਦਲਦਾ ਰਿਹਾ, ਪਰ ਧਰਮ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਹਰ ਦੌਰ ਦੌਰਾਨ ਹੋਈ ਹੈ ਤੇ ਇਹ ਅੱਜ ਵੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜੰਮ੍—ਕਸਮਿਆਰ ਸੂਬੇ ਉਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਭਾਰਤ ਵਿਖੁਤ ਖਾਸ ਧਰਮ ਨੂੰ ਨਾਅਰਾ ਬਣਾ ਕੇ ਇਸ ਜੰਗ ਨੂੰ ਉਸ ਧਰਮ ਦਾ ਜਹਾਦ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਉਤੇ ਉਸ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਆਪਣੀ ਬੁਨਿਆਦ ਖੜੀ ਹੈ। ਇਹੋ ਜਿਹੀ ਲੜਾਈ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਦੇ ਪਾਸੇ ਵੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਛੇਡੀ ਥੈਠਾ ਹੈ, ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਜਹਾਦ ਕਹਿਣਾ ਅੱਖਾਂ ਹੋਣ ਕਾਰਨ 'ਅਮਰੀਕੀਆਂ ਤੋਂ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦੇ ਏਜੰਟਾਂ' ਵਿਖੁਤ ਜੰਗ ਦਾ ਨਾਂ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਖੁਦ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਸਰਕਾਰ ਦਹਾਕਿਆਂ ਬੱਧੀ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਏਜੰਟ ਰਹੀ ਸੀ ਤੇ ਅੱਜ ਕੁਲੁ ਉਹ ਚਿੰਨ ਦੇ ਕਾਰਿਦੇ ਵਾਂਗ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਹਕੀਕਤ ਨੂੰ ਕੋਈ ਬਦਲ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ।

ਕਿਉਂਕਿ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਵੀ ਅਤੇ ਸਿਆਸੀ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਵੀ ਜੰਗ ਵਿਚ ਧਰਮ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਜੰਗ ਵਿਚ ਮੋਹਰੇ ਉਹ ਲੋਕ ਬਣਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਆਪਣੇ ਧਰਮ ਖਾਤਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਤੇ ਖੁਦ ਮਰਨ ਵੀ ਝਿਜਕਦੇ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਮੋਹਰੇ ਇਸ ਖਾਸ ਮਕਸਦ ਲਈ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਿਰਜੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਨਤੀਜਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਮੌਤ ਦਾ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੱਥੋਂ ਹੋਰ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਦਾ, ਜੋ ਧਰਮ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਇਹ ਕੁਝ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਉਸ ਧਰਮ ਦੇ ਆਗ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਬਾਰੇ ਬੋਲਦੇ ਨਹੀਂ, ਪਰ ਜਦੋਂ ਕਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਕਿਸੇ ਮੌਤਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਤੋਂ ਅਸੁਰੱਖਿਆ ਵਰਗੀ ਭਾਵਨਾ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਵੇ, ਉਦੋਂ ਚੁੱਪ ਤੋਤਦੇ ਹਨ। ਹਕੀਕੀ ਧਰਮ ਏਦਾਂ ਦੇ ਮੱਤਲਬੀ ਪੈਂਤੜੇ ਲੈਣੇ ਨਹੀਂ ਸਿਖਾਉਂਦਾ ਕਿ ਦੂਜੇ ਮਰਨ ਤੋਂ ਚੁੱਪ ਕੀਤੇ ਰਹਿਣਾ ਹੈ ਤੇ ਜਦੋਂ ਅੱਗ ਆਪਣੇ ਘਰ ਵੱਲ ਵਧਦੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਭਲੇ ਦੀ ਮੁਹਾਰਨੀ ਉਦੋਂ ਹੀ ਪਤੜੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਨਿਉਜ਼ੀਲੈਂਡ ਦੀਆਂ ਘਰਨਾਵਾਂ ਪਿਛੋਂ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਭਲੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਇਹ ਪੈਂਤੜਾ ਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਸੂਰਤ ਵਿਚ ਵੀ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਕਾਰਨ ਕਿਸੇ ਧਾਰਮਕ ਭਾਈਚਾਰੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਜਨੂੰਨੀ ਪੱਖ ਸੋਚਣਾ ਗਲਤ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਗਲਤ ਸੋਚ ਤੋਂ ਬਚਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਪਿਛੋਂ ਮੁਸਲਿਮ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨਾਲ ਇੱਕਮੁਠਡਾ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਹੋਏ ਹਨ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ

ਜਜਬਾਤੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਨਿਉਜ਼ੀਲੈਂਡ ਵਿਚ ਸਕੂਲੀ ਬੱਚੀਆਂ ਨੇ ਸਿਰਾਂ ਉਤੇ ਸਕਾਰਾਫ ਬੰਨ੍ਹ ਕੇ ਮੁਸਲਿਮ ਸਮਾਜ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਹਮਾਇਤ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਬਿਟੇਨ ਦਾ ਇੱਕ ਈਸਾਈ ਗੋਰਾ ਆਪਣੇ ਘਰ ਨੇਤੀਲੀ ਮਸਜਿਦ ਮੁਹਰੇ ਵਾਲੀਆਰ ਗਾਰਡ ਬਣ ਕੇ ਜਾ ਖੜੇਤਾ ਤੇ ਨਾਲ ਲਿਖ ਕੇ ਵੱਟੀ ਲਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਮਸਜਿਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇਬਾਦਤ ਕਰੋ, ਰਾਖੀ ਤੁਹਾਡੀ ਮੈਂ ਕਰਾਂਗਾ। ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਜਣੇ ਨੇ ਇਹ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛਿਆ ਹੈ ਕਿ ਏਉਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸਲਾਮੀ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਨੇ ਜਦੋਂ ਹਮਲੇ ਕੀਤੇ ਸਨ, ਉਸ ਵੇਲੇ ਮੁਸਲਿਮ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਧਾਰਮਕ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਮਨੁੱਖੀ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੇ ਇਹੋ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ

ਅੰਦਰੂਨੀ ਹਾਲਾਤ ਨੂੰ ਵੇਖਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਸੋਚਾਂ ਉਭਰ ਪੈਂਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਸਾਡੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਸਲਾਮ ਵਿਚਲੇ ਸ਼ਹੀ ਸੰਤਾਂ ਤੇ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਵਿਚੋ ਮੱਧ ਯੂਗ ਵਿਚ ਉਭਰੇ ਤੋਂ ਭਾਸ ਸਤਿਕਾਰਤ ਥਾਂ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੀ ਭਗਤੀ ਲਹਿਰ ਦੇ ਸੰਤਾਂ ਦੀ ਸੋਚ ਕਿਉਂ ਭੁਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ? ਜੰਗਾਂ ਤੇ ਉਹ ਸਾਕੇ ਸਾਨੂੰ ਵੱਧ ਯਾਦ ਰੱਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੌਰਾਨ ਸਾਡੇ ਵੱਡਿਆਂ ਨੂੰ ਧਰਮ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਜੰਗਾਂ ਅਤੇ ਯੂਧ ਲੜੇ ਸਨ ਤੇ ਉਹ ਹਵਾਲੇ ਚੇਤੇ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦੇ, ਜੋ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਸਾਂਝ ਬਾਰੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਮਿਲੇ ਹੋਣ। ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਹੋਣ ਕਰ ਕੇ ਇੱਕ ਸਮੇਂ ਸਮਰਾਟ ਅਸੋਕ ਨੇ ਇੱਕ ਜੰਗ ਲੜ ਲਈ, ਪਰ ਜੰਗਾਂ ਦੀ ਤਬਾਹੀ ਵੇਖਣ ਪਿਛੋਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਾਂਤੀ ਦਾ ਦੁਤ ਬਣਿਆ ਕਿ ਫਿਰ ਉਸ ਨੇ ਕਦੇ ਕੋਈ ਜੰਗ ਨਹੀਂ ਲੜੀ। ਇਹੋ ਸੋਚ ਜੰਗਾਂ ਲੜੇ ਬਿਨਾ ਉਪਜਈ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਅੱਜ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਵੀ ਕਈ ਲੋਕ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸ਼ਾਂਤੀ ਲਈ ਸਮਰਾਟ ਅਸੋਕ ਵਾਂਗ ਇੱਕ ਵਾਰ ਜੰਗ ਲੜ ਲੈਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਏਦਾਂ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਉਹ ਲੋਕ ਹੀ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਕਦੀ ਜੰਗ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਸਿਰਫ ਪੰਜ-ਸੱਤ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ 'ਵਾਰ-ਫੰਡ' ਦੇ ਕੇ ਆਪਣੇ ਗਲ 'ਭਾਰਤ ਮਾਤਾ ਕੇ ਸਪੂਤ' ਦੀ ਫੱਟੀ ਤਮਗੇ ਵਾਂਗ ਲਟਕਾਉਣੀ ਲੋਚਦੇ ਹਨ।

ਗੱਲ ਫਿਰ ਉਸੇ ਪਾਸੇ ਮੁਤ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਥੋਂ ਸੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚਲੇ ਲੜਾਈ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਇੱਕੋ ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਲੇ ਕੁਰਸੀਆਂ ਉਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦਾ ਭੇਤ ਹੋਵੇ, ਧਰਮ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਲੋਕ ਅੱਜ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਹੋਰ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਜੰਗ ਦੇ ਗਵਾਹ ਬਣਨ ਵਾਲੇ ਹਨ, ਉਸ ਵੇਲੇ ਧਰਮ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਫਿਰ ਸਿਖਰ ਛੋਹਣ ਲੱਗ ਪਈ ਹੈ। ਦੇਸ਼ ਉਤੇ ਰਾਜ ਕਰ ਰਹੀ ਪਾਰਟੀ ਇੱਕ ਖਾਸ ਧਰਮ ਦੀ ਛੱਡਰੀ ਤਾਣ ਕੇ ਇਸ ਪੜਾਅ ਤੱਕ ਪੁੱਜਣ ਪਿਛੋਂ ਇਸ ਫਾਰਮੂਲੇ ਨੂੰ ਲੁਕਮਾਨ ਹਕੀਮ ਦਾ ਨੁਸਖਾ ਮੰਨ ਬੈਠੀ ਹੈ। ਮੰਦਿਰਾਂ ਦੇ ਟੱਲ ਉਹ ਸਿਰਫ ਆਪਣੇ ਲਈ ਖਡਕਦੇ ਸੁਣਨ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਇੰਡਾ ਪਾਲ ਬੈਠੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਕੋਈ ਵਿਰੋਧੀ ਆਗੂ ਕਿਸੇ ਮੰਦਿਰ ਆਦਿ ਵੱਲ ਜਾਂਦਾ ਦਿੱਤਾ ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਵਰਕਰ ਉਥੇ ਵੀ ਬੇਹੁਦਗੀ ਕਰਨ ਜਾ ਪਹੁੰਚਦੇ ਹਨ।

ਦੀਜੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਵੀ ਧਰਮ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਹੱਦ ਰੁਕ੍ਹੀਆਂ ਨਹੀਂ, ਇਸ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਦੇ ਪਤਾਅ ਪਾਰ ਕਰਨ ਲੱਗੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਰਮ ਦੀ ਹੋਵੇਗੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਜਿਹੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਭਾਵੇਂ ਕਦੇ ਵੀ ਹੋਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਤੋਂ ਨਿਕਲਣਾ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਉਤੇ ਨਿਰਭਰ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਕਰਦਾ। ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਤੇ ਕੁਝ

ਹੋਰ ਧਿਰਾਂ ਇਸ ਕੁਰਾਹੇ ਚੱਲ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਲੋਹਾ ਭਾਵੇਂ ਲੋਹੇ ਨਾਲ ਕੱਟਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਫਿਰਕਪ੍ਰਸਤੀ ਨਾਲ ਕੱਟਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇੱਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫਿਰਕੁ ਸੋਚ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਵੀ ਦੱਜੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਫਿਰਕਪ੍ਰਸਤੀ ਨੂੰ ਉਬਾਲੇ ਖਾਣ ਲਈ ਸੁਖਾਵਾਂ ਮੌਕਾ ਦਿਆ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਜਾਨਿੰਦਰ ਪਨ੍ਹ

ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਰਾਜਸੀ ਲਾਭ ਲਈ ਧਰਮ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਨਾਲ ਤੁਰੀ ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਾਲੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵੀ ਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ 'ਸਿੱਖ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਕੌਮ' ਦਾ ਨਾਅਰਾ ਦਿੱਤਾ ਤਾਂ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਵਿਚੋਂ ਨਿਕਲ ਕੇ ਨਵੀਂ ਬਣੀ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਹਜ਼ਮ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੁੰਦਾ। ਅਜੇਕੇ ਦੌਰ ਵਿਚ ਰਾਜਸੀ ਲਾਭ ਲਈ ਦੁਹਾਂ ਦੀ ਰਾਜਪਾ ਦੇ ਹਿੰਦੂਤਵ ਤੋਂ ਅਕਾਲੀ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤੁਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਖਤਰਾ ਨਹੀਂ ਭਾਸਦਾ ਤੇ ਕਈ ਵਾਰ ਭਾਜਪਾ ਆਗੂਆਂ ਦੇ ਭਾਸਣਾਂ ਦੌਰਾਨ ਉਸੇ 'ਸਿੱਖ ਕੌਮ' ਨਾਲ ਹਮਦਰਦੀ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਏਦਾਂ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਅਕਾਲੀਆਂ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਸਿੱਖ ਹੋ ਗਏ ਹੋਣ।

ਅਕਾਲੀਆਂ ਦੇ ਅਜੇਕੇ ਆਗ ਆਪਣੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਤੇ ਸਿਆਸੀ ਲਾਭਾਂ ਲਈ ਭਾਜਪਾ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਹਿੰਦੂਤਵੀ ਧਿਰ ਬਣਾਵ ਲੱਗ ਕੇ ਦੌਰ ਵਿਚ ਹਿੱਤਾਵਾਂ ਦੀ ਰਾਜਪਾ ਦੇ ਚੋਣ ਨਿਸ਼ਾਨ ਉਤੇ ਜਿਤਿਆ ਵਿਧਾਇਕ ਹੈ।

ਕੁਝ ਦਿਨ ਲੰਘਣ ਪਿਛੋਂ ਉਸੇ ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਉਸੇ ਤਖਤ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਯੋਗੀ ਬਾਬਾ ਰਾਮਦੇਵ ਦਾ ਇੱਕ ਚੇਲਾ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਤਾਂ ਅਕਾਲੀ 'ਉਸ ਤਨਖਾਹ' ਉਤੇ ਭਾਵੇਂ ਮਾਂਜਦੇ ਰਹਿਣਾ ਮੰਨ ਗਏ, ਕਿਉਂਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਿੱਜੀ ਹਿੱਤਾਵਾਂ ਲਈ ਟਕਰਾਅ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਹੋ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਅੱਜ ਕੁਲੁ ਹੋਰ ਸਾਰੇ ਰੰਗਾਂ ਦੀਆਂ ਘੱਟ-ਗਿਣਤੀਆਂ ਬਾਰੇ ਫਿਕਰ ਕਰਨਾ ਛੱ

ਸੰਪਾਦਕੀ

ਨਕਸਲੀ ਹਿੰਸਾ ਅਤੇ ਲਹਿਰ

ਭਾਰਤ ਵਿਚ 70 ਦੇ ਦਹਾਕੇ ਵਿਚ ਨਕਸਲੀ ਹਿੰਸਾ ਦਾ ਦੌਰ ਆਰੰਭ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਸ ਵਕਤ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਆਪਣੇ ਸਿਖਰ ਤੇ ਸੀ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਵਿਚਲੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਇਸ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਪਾਉਂਦੀਆਂ ਸਨ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਲਹਿਰ ਬਿਖਰ ਗਈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿਚੋਂ ਹੀ ਇਕ ਹਿੰਸਕ ਗਰੁੱਪ ਨਕਸਲੀ ਗਰੁੱਪ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ, ਜਿਹੜਾ ਭਾਰਤ ਦੇ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ, ਬਿਹਾਰ ਦੇ ਕਈ ਪੱਛਮੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਲਗਾਤਾਰ ਹਿੰਸਾ ਫੈਲਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਨਕਸਲੀਆਂ ਨੇ ਦੰਤੇਵਾੜਾ ਵਿਚ ਭਾਜਪਾ ਵਿਧਾਇਕ ਸਮੇਤ ਚਾਰ ਪੁਲਿਸ ਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਗੋਲੀਆਂ ਮਾਰ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਇਸ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਨਕਸਲੀ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਚੋਣਾਂ ਵੇਲੇ ਹੀ ਸਰਗਰਮ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਭਾਰਤੀ ਲੋਕਤੰਤਰ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਇਹ ਨਕਸਲੀ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਚੀਨ ਵਰਗਾ ਤਾਨਾਸ਼ਾਹ ਰਾਜ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜਦਕਿ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਇਸ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਨੂੰ ਕੋਈ ਮਾਨਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹੁਣ ਤੱਕ ਨਕਸਲੀਆਂ ਨੂੰ ਗਰੀਬੀ ਅਤੇ ਪੱਛਮੇਪਣ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਦੱਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਪਰ ਅਸਲ ਵਿਚ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਇਕ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਤਹਿਤ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਹਿੰਸਾ ਫੈਲਾਉਣਾ ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਦਾ ਮੁੱਖ ਹਿੰਸਾ ਹੈ। ਨਕਸਲੀਆਂ ਕੋਲ ਆਧੁਨਿਕ ਹਥਿਆਰ ਅਤੇ ਧਮਾਕਾਬੇਜ਼ ਸਮੱਗਰੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿੱਥੋਂ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਸਰਕਾਰਾਂ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀਆਂ।

ਅੱਜ ਦਾ ਸਮਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਹਿੰਸਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਹੈ। ਹੁਣ ਦੁਨੀਆਂ ਬਹੁਤ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਬਦਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਮੁਲਕਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਹਨ ਅਤੇ ਦੁਨੀਆਂ ਇਕ ਕੇਮਾਂਤਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਾਂਤਮਈ ਜੀਵਨ ਗੁਜ਼ਾਰਨ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵੱਧ ਰਹੀ ਹੈ। ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਈ ਥਾਵਾਂ ਤੇ ਅਜਿਹੀ ਹਿੰਸਾ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਿਹੜੀ ਮੱਧ ਯੁੱਗੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਨੂੰ ਪਸੰਦ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਵਿਚ ਫੈਲੀ ਮੁਸਲਿਮ ਦਹਿਸਤ ਨੂੰ ਇਸੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੁਣ ਪੱਛਮੀ ਮੁਲਕਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਹਿੰਸਾ ਵੱਧ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਸਲੀ ਹਮਲੇ ਵੀ ਵੱਧ ਰਹੇ ਹਨ। ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਅਜਿਹੇ ਗਿਰੋਹ ਵੀ ਪੈਦਾ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਿਹੜੇ ਜਬਰੀ ਵਸੂਲੀਆਂ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਪੈਸਿਆਂ ਦਾ ਆਦਾਨ-ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਕਈ ਹਿੰਦੁਆਂ ਵਿਚ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਉਣਾ ਹਰਾਮ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਹਿੰਸਾ ਕਿਤੇ ਵੀ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰੂਪ ਵਿਚ ਹੋਵੇ, ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

-ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਐਮ ਏ

Balbir Singh M.A.
Editor in Chief & Publisher
e-mail: bsma54@gmail.com

Tel : 510-938-7771, Ph : 510-516-3536

**36415 RUSCHIN DR.
NEWARK, CA 94560**

**Buta Ram Joshi Staff Reporter,
Fresno 559-803-0055**

**RAJ BUDWAL
MEDIA PARTNER / REPRESENTATIVE
8350202@gmail.com 408-835-0202**

**Web designed www.pardestimes.com
by Aman Bansil 510-589-2245**

The Pardes Times And People Associated With It Are Not Responsible For Any Claims Made By The Advertisers And Don't Endorse Any Product Or Services Advertised In The Pardes Times. Please Consult Your Attorney Before Buying/Hiring Contracting Through The Ads Published In The News Paper. The Pardes Times Is In Business Of Selling Spaces And Claims Made By Advertisers Are Not Tested/Confirmed By An Independent Source.

ਬਦਲਦੇ ਵਕਤ ਵਿਚ ਹਿੰਸਾ ਦੀ ਪਰਵਾਜ਼

ਬੱਸ 'ਚ ਬੈਠੀ ਸਫਰ ਕਰ ਰਹੀ ਸਾਂ। ਆਪਣੇ ਝਿਆਲਾਂ ਵਿਚ ਹੁੰਮਾ ਅਚਾਨਕ ਗਣਾਂ ਵੱਜਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਗਾਣੇ ਦੇ ਬੋਲ ਕੰਨੀ ਪੈਂਦੇ ਹਨ: ਉਗਲੀ ਪਕੜ ਕੇ ਤੁੱਨੇ ਚਲਨਾ ਸਿਖਾਇਆ ਥਾ ਨਾ, ਦਹਿਲੀਜ਼ ਉਚੀ ਹੈ ਯੇ ਪਾਰ ਕਰ ਦੇ, ਬਾਬਾ ਮੈਂ ਤੇਰੀ ਮਲਿਕਾ, ਟੁਕੜਾ ਹੁੰਦੇ ਰੇ ਦਿਲ ਕਾ, ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਸੇ ਦਹਿਲੀਜ਼ ਪਾਰ ਕਰ ਦੇ...!!

ਇਹਨਾਂ ਸਤਰਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ਆਪਣੇ ਪਿਉ ਨੂੰ ਹਾਕਾਂ ਮਾਰਦੀ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਸ ਨੇ ਬਚਪਨ ਵਿਚ ਉਸ ਦੀ ਉਗਲੀ ਫਤ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਤੁਰਨਾ ਸਿਖਾਇਆ ਸੀ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੁਣ ਵੀ ਉਹ ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਗੁਸ਼ਿਆ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਪਿਉ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਦੀ ਲੋੜ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਸੱਚਮੱਚ ਅੱਜਕੱਲ ਦੇ ਪਿਉ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਆਪਣੀ ਧੀ ਦੀ ਉਗਲੀ ਫਤ ਕੇ ਰੱਤ ਹੋ ਚੁੱਕੀਆ ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਰੀਤਾਂ ਦੀ ਦਹਿਲੀਜ਼ ਲੰਘਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਧੀ ਅੱਜ ਦੀ ਆਜਾਦ ਫਿਜ਼ਾ ਵਿਚ ਸਾਹ ਲੈ ਸਕੇ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਹਿੰਸਾ ਦੇ ਆਸਮਾਨ 'ਚ ਉਡਾਰੀ ਲਾ ਸਕੇ।

ਅਸੀਂ ਅਕਸਰ ਸੁਣਦੇ ਹਾਂ: 'ਪਾਪਾ ਕੀ ਪਰੀ ਹੁੰ ਮੈਂ'। ਧੀ ਆਪਣੇ ਪਿਉ ਦੀ ਲਾਡਲੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਹਵਾਲੇ (ਤੁਟੇਟਸ) ਸਾਡੇ ਅਲੋ-ਦੁਆਲੇ ਤੁਰੇ ਫਿਰਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਪਿਉ ਧੀ ਲਈ ਰਾਜਾ ਹੈ। ਪਿਉ ਆਪਣੀ ਧੀ ਨੂੰ ਸੱਖ ਦੇਣ ਲਈ ਹਰ ਸੰਭਵ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਮਸੀਬਤ ਵਿਚ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਖੜ੍ਹਦਾ ਹੈ। ਪਿਉ ਦੇ ਹੁੰਦਿਆਂ ਧੀ ਬੇਪਰਵਾਹੀ ਦੀ ਜ਼ਿਦਗੀ ਬਸਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਅਰਮਾਨਾਂ ਵਿਚ ਆਜਾਦੀ ਦੇ ਰੰਗ ਭਰਨ ਦਾ ਤਸੱਵਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਪਰ ਜਦੋਂ ਉਸ ਦੀ ਸਵੈ-ਨਿਰਭਰਤਾ ਦੀ ਗੱਲ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਦੀ ਆਜਾਦ ਫੈਸਲੇ ਕਰਨ ਦੀ ਘੜੀ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਪਿਉ ਦੀ ਆਪਣੀ ਸੂਰ ਵੀ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਵੱਲ ਦੀ ਹੀ ਕਿਉ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ? ਕੀ ਉਦੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਲਾਡਲੀ ਧੀ ਦੇ ਅਰਮਾਨਾਂ, ਉਸ ਦੀਆਂ ਖਵਾਹਿਸ਼ਾਂ ਦੇ ਕੁਚਲੇ ਜਾਣ ਦਾ ਡਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਸਮਾਜ ਵਿਚਲੀਆਂ ਕੋਈਆਂ ਰਵਾਇਤਾਂ ਅਤੇ ਧੀ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਪਿਉ ਨੂੰ ਹੀ ਮਜ਼ਬੂਤ ਸੰਮੁਖ ਵਜੋਂ ਕਿਆਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਜਿਉ ਹੀ ਘਰ ਵਿਚ ਹੀ ਜਨਮ ਲੈਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਫਿਕਰ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਉ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀ ਆਪਣੀ ਸੂਰ ਵੀ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਵੱਲ ਦੀ ਹੀ ਕਿਉ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ? ਕੀ ਉਦੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਲਾਡਲੀ ਧੀ ਦੇ ਅਰਮਾਨਾਂ, ਉਸ ਦੀਆਂ ਖਵਾਹਿਸ਼ਾਂ ਦੇ ਕੁਚਲੇ ਜਾਣ ਦਾ ਡਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਸਮਾਜ ਵਿਚਲੀਆਂ ਕੋਈਆਂ ਰਵਾਇਤਾਂ ਅਤੇ ਧੀ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਪਿਉ ਨੂੰ ਹੀ ਮਜ਼ਬੂਤ ਸੰਮੁਖ ਵਜੋਂ ਕਿਆਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਧੀ ਨੂੰ ਧੀ ਸਮਝ ਕੇ ਉਸ ਨਾਲ ਖੁਦਮੁਖਤਾਰ ਇਨਸਾਨਾਂ ਵਰਗਾ ਵਿਹਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਹੋਆ ਅਜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਅੱਜਕੱਲ ਵੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜੁਮਲੇ ਸੁਣਨ ਨੂੰ ਮਿਲਦੇ

ਹਨ ਕਿ 'ਜ਼ਿਆਦਾ ਪੜ੍ਹ-ਲਿਖ ਕੇ ਕੁਝੀ ਨੇ ਕੀ ਕਰਨਾ', 'ਅਸੀਂ ਕਿਹੜਾ

ਇਹਦੀ ਖੱਟੀ ਖਾਣੀ ਹੈ' ਆਦਿ। ਸਾਡੇ ਵਿਹਾਰ ਵਿਚ ਕੁਝੀ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਸੰਵਾਰਨ

ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਉਸ ਦਾ ਵਿਆਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਸਾਹਿਤ ਵਿਚ ਵੀ ਆਮ ਕਰਕੇ

ਪਿਉ ਦਾ ਰਿਸਤਾ ਬੱਚਿਆਂ ਤੋਂ ਵਿਚ ਵਾਲਾ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਪਰ ਹੁਣ ਸਮਾਂ

ਬਦਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਪਿਉ ਵੀ ਬੀ ਬਦਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਉਸ ਨੂੰ

ਸੱਖ ਸੁਭਾਵ ਦਾ, ਚੁੱਪ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ, ਆਪਣਾ ਦਰਦ ਦਿਲ ਵਿਚ ਰੱਖਣ ਵਾਲਾ,

ਪਿਆਰ ਦਾ ਇਜ਼ਜ਼ਹਾਰ ਨਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਕਲਪਿਆ ਜਾਂਦਾ। ਜੇ ਅੱਜ ਦਾ ਪਿਉ

ਛਿੜਕਦਾ ਵੀ ਹੈ ਤਾਂ ਹੋਈ ਗਲਤੀ ਦੀ ਮੁਆਫ਼ੀ ਵੀ ਮੰਗਦਾ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ

ਨਾਲ ਨੇਂਦੀਂ ਵਿਚਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਹਾਰ

ਨੂੰ ਧੀਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸੰਗ ਵਿਚ ਵੀ ਬਦਲਣ ਦੀ

ਡਾਫੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਪਿਤਾ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਨਾਲ ਦੋਸਤੀ

ਵਾਲਾ ਰਿਸਤਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਧੀ ਨਾਲ

ਕਿਉ ਨਹੀਂ? ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਇਲਮ

ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਲੋੜ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੁਰ-

ਖਿਅਤ ਕਰਦੇ ਕਰਦੇ ਅੱਜ ਦੀ ਧੀ ਨੂੰ ਲਾਚਾਰ

ਅਡਵਾਨੀ ਨੂੰ ਸਿਆਸੀ ਪਿਚ ਤੋਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਆਊਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ

ਭਾਰਤੀ ਸਿਆਸਤ ਦੇ ਧੁਰੰਧਰ ਨੇਤਾ ਲਾਲ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਅਡਵਾਨੀ, ਜੋ ਪਿਛਲੇ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਰਗਰਮ ਸਿਆਸਤ ਦੇ ਹਾਸ਼ੀਏ 'ਤੇ ਚਲੇ ਆ ਰਹੇ ਸਨ, ਦਾ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਗਾਂਧੀਨਗਰ ਤੋਂ ਟਿਕਟ ਕੱਟ ਕੇ ਲਗਦਾ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸਿਆਸੀ ਪਿਚ ਤੋਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਆਊਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਇਹ ਉਹੀਓ ਅਡਵਾਨੀ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਦੀ ਆਪਣੇ ਸਾਬੀਆਂ ਸਵਰਗੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਅਟਲ ਬਿਹਾਰੀ ਵਾਜਪਾਈ ਅਤੇ ਮੁਰਲੀ ਮਨੋਹਰ ਜੋਸੀ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਦੇ ਸੀਟਾਂ ਵਾਲੀ ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸੱਤਾ ਦੇ ਸਿੰਘਾਸਣ 'ਤੇ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਬਿਰਾਜਮਾਨ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਪਰ ਅੱਜ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਅਡਵਾਨੀ ਤੇ ਮੁਰਲੀ ਮਨੋਹਰ ਜੋਸੀ ਨਿਹੇ ਸਿਰਕੱਢ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਨੇ ਜੋ ਸਲੂਕ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਉਸ ਦੀ ਸਿਸਾਲ ਚੜ੍ਹਦੇ ਤੋਂ ਲਹਿਰੇ ਪਾਸੇ ਤੱਕ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਵੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਦੀ ਹੈ।

ਵੈਸੇ ਅੱਜ ਕਲ ਦੇ ਨਾ-ਫਰਮਾਬਰਦਾਰ ਬੱਚੇ ਆਪਣੇ ਬੁੱਢੇ ਮਾਂ-ਪਿਉ ਨਾਲ ਜੋ ਵਿਹਾਰ ਕਰਦੇ ਨੇ, ਉਸ ਤੋਂ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਹੀ ਭਲੀਭਾਂ ਜਾਣੂੰ ਹਾਂ ਤੇ ਉਹੀਓ ਸਲੂਕ ਅੱਜ ਅਡਵਾਨੀ ਤੇ ਜੋਸੀ ਨਾਲ ਹੋਇਆ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਵੈਸੇ ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਮਾਂ-ਪਿਉ ਨਾਲ ਮਾੜਾ ਵਿਹਾਰ ਅਕਸਰ ਉਹੀਓ ਬੱਚੇ ਕਰਦੇ ਨੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਪੇ ਤਾਉਰ ਖੁਦ ਕੁਚੱਜੇ ਤੇ ਗਲਤ ਰਸਤਿਆਂ ਦੇ ਪਾਂਧੀ ਰਹੇ ਹੋਣ ਜਾਂ ਆਪਣੀ ਔਲਾਦ ਦੇ ਮਾਡੇ ਕਾਰਨਾਮਿਆਂ 'ਤੇ ਵੀ ਹੱਲਸੇਰੀ ਦਿੰਦੇ ਰਹੇ ਹੋਣ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕੁਤਾਹੀਆਂ 'ਤੇ ਪਰਦਾ ਪਾਉਂਦੇ ਰਹੇ ਹੋਣ। ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਾਲੇ ਜੋ ਬੱਚੇ ਪਰਵਰਿਸ਼ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਫੇਰ ਜੇ ਉਹ ਮਾਂ-ਬਾਪ ਨਾਲ ਮਾੜਾ ਵਿਹਾਰ ਕਰਨ ਤਾਂ ਇਸ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕੋਈ ਅਸਚਰਜ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਕੁਦਰਤ ਦਾ ਵੀ ਇਹੋ ਅਸੂਲ ਹੈ ਕਿ ਜਿਹਾ ਬੀਜੋਗੇ, ਉਹੋ ਜਿਹਾ ਵੱਡੇਗੇ। ਜੇ ਅਸੀਂ ਇਸ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਨਫਰਤ ਦਾ ਬੀਜ ਬੀਜ ਕੇ ਸੋਚੀਏ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਪਿਆਰ ਰੂਪੀ ਫਲਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੋਵੇਗੀ ਤਾਂ ਯਕੀਨ ਇਹ ਸਾਡੀ ਖਾਮ ਖਿਆਲੀ ਵੀ ਹੋਵੇਗੀ ਤੇ ਬੇਵਕੂਫੀ ਵੀ। ਬਾਬਾ ਫਰੀਦ ਜੀ ਨੇ ਅਜਿਹੀ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸ਼ਲੋਕ ਵਿਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ,

ਫਰੀਦਾ ਲੋਤੈ ਦਾ ਬਿਜ਼ਉਰੀਆਂ ਕਿਕਿਰ ਬੀਜੈ ਜਟੁ॥

ਅਸੀਂ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਜੇ ਅੱਜ ਅਡਵਾਨੀ ਨਾਲ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਯਕੀਨਨ ਅੱਜ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਦਹਾਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬੀਜਿਆ ਸੀ, ਇਹ ਸਭ ਉਸੇ ਦਾ ਫਲ ਹੈ। ਭਾਵ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਰਸਤੇ ਦੀ ਚੋਣ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਉਸ ਦਾ ਅੰਜਾਮ ਇਹੋ ਹੋਣਾ ਸੀ।

ਅਡਵਾਨੀ-ਜੋਸੀ ਦੇ ਸਿਆਸੀ ਪਿਛੋਕੜ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਮਾਰਿਆਂ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨੱਬੇ ਦੇ ਦਹਾਕਿਆਂ ਦੇ ਉਹ ਹੈਲਨਾਕ ਦਿਸ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਕਰਕੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੇ ਰਾਮ ਮੰਦਿਰ ਲਈ ਰੱਬ ਯਾਤਰਾਵਾਂ ਕੱਢੀਆਂ ਤੇ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਦਿਰਕਾਪੁਸਤੀ ਦੇ ਹੋਨੇ ਵਾਲ ਧੱਕਣ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਕੀਤੀਆਂ। ਫਿਰ ਕਾਰ ਸੇਵਕਾਂ ਰਾਹੀਂ ਬਾਬੀ ਮਸਜਿਦ ਢੁਹਾਈ ਗਈ ਤੇ ਉਸ ਪਿਛੋਂ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਸ਼ ਅੰਦਰ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਫਿਰਕੁ ਹਿੱਸਾਤਮਕ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵਾਪਰੀਆਂ ਅੱਤੇ ਹਜਾਰਾਂ ਬੇਗੁਨਾਹ ਮਾਰੇ ਗਏ, ਕਿਨੇ ਘਰ ਉਜ਼ਕੇ ਤੇ ਕਿੰਨੇ ਹੀ ਮਾਂਵਾਂ ਦੇ ਧੀ-ਪ੍ਰੇਤ, ਭੈਣ-ਭਰਾ ਤੇ ਐਰਤਾਂ ਦੇ ਸੁਹਾਗ ਸੱਤ ਦੇ ਘਾਟ ਉਤਾਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਜਾਨੀ ਤੇ ਮਾਲੀ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ, ਉਸ

ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਪੂਰੇ ਘਟਨਾਕਮ ਦੌਰਾਨ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਜੋ ਬਦਨਾਮੀ ਹੋਈ, ਉਹ ਵੱਖਰੀ।

ਸਮਾਂ ਆਪਣੀ ਰਫ਼ਤਾਰ ਚਲਦਾ ਰਿਹਾ ਤੇ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਬੁੱਕਲ ਹੇਠ ਸਮੇਟਦਾ ਰਿਹਾ।

ਮੁਹੱਮਦ ਅੱਬਾਸ ਪਾਲੀਵਾਲ

ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਵਜੋਂ ਐਲ ਕੇ ਅਡਵਾਨੀ ਨੂੰ ਉਤਾਰਿਆ। ਅਡਵਾਨੀ ਦੀ ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਕਿ ਉਹ ਉਤੇ ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਜਿੱਤ ਦਿਵਾਉਣ 'ਚ ਨਾਕਾਮ ਰਹੇ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਮੌਦੀ ਗੁਜਰਾਤ ਦੀਆਂ ਸੂਬਾਈ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ

ਲਗਾਤਾਰ ਜਿੱਤ 'ਤੇ ਜਿੱਤ ਦਰਜ ਕਰਿਆਂ ਭਾਜਪਾ ਤੇ ਜਨਸੰਘ 'ਚ ਆਪਣੀ ਸਥਿਤੀ

ਮੰਤਰੀ ਮੰਡਲ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ।

ਸਰਕਾਰ ਬਣਿਆਂ ਹੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮੌਦੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਿਸਵਾਸ ਪਾਤਰ ਅਮਿਤ ਸਾਹ ਨੂੰ ਭਾਜਪਾ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਾਪ ਕੇ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਵਾਗਡੇਰ ਉਸ ਦੇ ਹੱਥ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਅੱਤੇ ਇਕ ਹੋਰ ਸੋਸੋ ਰਾਹੀਂ ਅਡਵਾਨੀ ਤੇ ਜੋਸੀ ਨੂੰ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਮਾਰਗ ਦਰਸਕ ਦਾ ਰੁਤਬਾ ਦੇ ਕੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਚਤੁਰਾਈ ਨਾਲ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਸਰਗਰਮ ਸਿਆਸਤ ਤੋਂ ਹਾਸ਼ੀਏ 'ਤੇ ਲੈ ਆਂਦਾ।

ਮੌਦੀ-ਅਮਿਤ ਜੋਸੀ ਦੇ ਕੌਂਦਰੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿਚ ਆਉਣ ਪਿਛੋਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇੰਜ ਲੱਗ, ਜਿਵੇਂ ਹੁਣ ਅਟਲ-ਅਡਵਾਨੀ ਯੁੱਗ ਆਪਣੇ ਆਖਰੀ ਪਤਾਅ ਵਲ ਵਧ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ ਅਡਵਾਨੀ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਅਕਸਰ ਕਿਆਸਾਰਾਈਆਂ ਲਾਈਆਂ ਕਿ ਸ਼ਾਇਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਰਾਸਟਰਪਤੀ ਬਣਾ ਕੇ ਸਰਗਰਮ ਸਿਆਸਤ 'ਚ ਇਕ ਬੁਬੂਰ ਵਿਦਾਇਗੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ, ਪਰ ਇਸ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਵੀ ਜਦੋਂ ਮੌਜੂਦਾ ਰਾਸਟਰਪਤੀ (ਰਾਮਨਾਥ ਕੌਰਵਿੰਦ) ਦਾ ਨਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਤਾਂ ਅਡਵਾਨੀ ਦੇ ਰਾਸਟਰਪਤੀ ਬਣਾਏ ਜਾਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਵੀ ਦਮ ਤੋਂ ਗਈ।

ਹੁਣ ਆਉਦੀਆਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਐਨ ਪਹਿਲਾਂ ਅਡਵਾਨੀ ਦਾ ਗਾਂਧੀਨਗਰ ਤੋਂ ਤੇ ਜੋਸੀ ਦਾ ਕਾਨਪੁਰ ਤੋਂ ਟਿਕਟ ਕੱਟਿਆ ਜਾਣਾ ਅੱਜ ਗਾਂਧੀਨਗਰ ਤੋਂ ਪਾਰਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਮਿਤ ਸਾਹ ਦਾ ਲੋਕ ਸਭਾ ਲਈ ਚੋਣ ਲਤਨਾ, ਸਿਆਸੀ ਮਾਹਿਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਅਮਿਤ ਸਾਹ ਵਲ ਅਡਵਾਨੀ ਨੂੰ ਹੁਣ ਤੱਕ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਮਾਤ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਸਿਆਸਤ ਤੋਂ ਅਡਵਾਨੀ ਦੀ ਜਬਰਨ ਰਿਟਾਇਰਮੈਂਟ ਦਾ ਫੁਰਮਾਨ ਹੈ।

ਅਡਵਾਨੀ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੜ੍ਹੀ ਇਕ ਕਹਾਣੀ ਯਾਦ ਆ ਗਈ। ਕਹਿਦੇ ਹਨ, ਇਕ ਸਹਿਰ ਵਿਚ ਇਕ ਸਪੇਰਾ ਸੀ, ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਰ ਇਕ ਪਾਲਤੂ ਅਜਦਹਾ (ਸੁਰਾਲ) ਪਾਲਣਾ ਸੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਸ ਸੁਰਾਲ ਤੋਂ ਜਦ ਨੇਤੇ-ਤੇਤੇ ਦੇ ਰਿਲਾਕਾ ਨਿਵਾਸੀਆਂ ਨੇ ਖਤਰਾ ਜਤਾਇਆ ਤਾਂ ਸਪੇਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਯਕੀਨ ਦਿਵਾਉਦਾ ਰਿਹਾ ਕਿ ਮੇਰਾ ਅਜਦਹਾ ਦੇ ਮੰਹੂ ਵਿਚ ਦੇਵੇਗਾ ਤੇ ਅਜਦਹਾ ਉਸ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਖਾਵੇਗਾ। ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਹੋਇਆ, ਲੋਕ ਸਪੇਰੇ ਨੂੰ ਸਹੀ ਸਲਾਮਤ ਵੇਖ ਕੇ ਉਸ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ 'ਤੇ ਯਕੀਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਹੁਣ ਜਿਵੇਂ ਅਜਦਹਾ ਨੂੰ ਇਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਾਇਸੈਂਸ ਮਿਲ ਗਿਆ ਤੇ ਉਸ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦਿਨ ਦਿਹੜੇ ਸੁਰੋਆਮ ਨਿਗਲਣਾ ਸੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਸਪੇਰੇ ਨੂੰ ਫਿਰ ਸਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਉਪਰੰਤ ਸਪੇਰੇ ਨੇ ਢੰਡੇਰਾ ਪਿਟਵਾਇਆ ਕਿ ਉਹ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਫਲਾਣੇ ਚੌਕ ਵਿਚ ਆਪਣਾ ਦੇ ਮੰਹੂ ਵਿਚ ਦੇਵੇਗਾ ਤੇ ਅਜਦਹਾ ਉਸ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਖਾਵੇਗਾ। ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਹੋਇਆ, ਲੋਕ ਸਪੇਰੇ ਨੂੰ ਸਹੀ ਸਲਾਮਤ ਵੇਖ ਕੇ ਉਸ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ 'ਤੇ ਯਕੀਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਸਪੇਰੇ ਨੂੰ ਫਿਰ ਸਿਕਾਇਤ ਲਾਈ ਤਾਂ ਸਪੇਰੇ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਫਿਰ ਤੋਂ ਚੌਕ ਵਿਚ ਬੁਲਾਇਆ ਤੇ ਇਸ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਸਪੇਰੇ ਨੇ ਅਜਦਹਾ ਦੇ ਮੰਹੂ ਵਿਚ ਆਪਣਾ ਸਿਰ ਅਜਦਹਾ ਦੇ ਮੰਹੂ ਵਿਚ ਦੇਵੇਗਾ ਤੇ ਅਜਦਹਾ ਉਸ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਖਾਵੇਗਾ। ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਹੋਇਆ, ਲੋਕ ਸਪੇਰੇ ਨੂੰ ਸਹੀ ਸਲਾਮਤ ਵੇਖ ਕੇ ਉਸ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ 'ਤੇ ਯਕੀਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਸਪੇਰੇ ਨੂੰ ਫਿਰ ਸਿਕਾਇਤ ਲਾਈ ਤਾਂ ਸਪੇਰੇ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਫਿਰ ਤੋਂ ਚੌਕ ਵਿਚ ਬੁਲਾਇਆ ਤੇ ਇਸ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਸਪੇਰੇ ਨੇ ਅਜਦਹਾ ਦੇ ਮੰਹੂ ਵਿਚ ਆਪਣਾ ਸਿਰ ਅਜਦਹਾ ਤੇ ਲੋਕ ਇਹ ਵੇਖ ਕੇ ਹੈਰਾਨ ਰਹਿ ਗਏ ਕਿ ਅਜਦਹਾ ਸਪੇਰੇ ਨੂੰ ਇਕ ਦਮ ਪੂਰਾ ਨਿਗਲ ਗਿਆ ਤੇ ਇਹਦੇ ਨਾਲ ਈ ਸਪੇਰੇ ਦੀ ਲੀਲਾ ਮੁੱਕ ਗਈ।

ਪ੍ਰਗਟਿਓ ਖਾਲਸਾ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਕੀ ਮੈਜ

ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਲੋਂਗਵਾਲ

ਪ੍ਰਗਟਿਓ ਗੁਰੂਆਂ ਪ੍ਰਬੰਧ ਮੇਤੀ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਾਰਥ

ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤੀ ਦੀ ਘੜੂਡ ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਕਲਾ ਅਤੇ ਅਲੋਕਿਕ ਹਿੱਸਾ ਪਾਇਆ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਸੰਸਥਾਪਕ, ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਅਜਿਹੀ ਕੌਮ ਤੋਂ ਸਰਬ ਸਾਂਝੇ ਸਮਾਜ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਕੀਤੀ ਜਿੱਥੇ ਮਨੁੱਖ ਹਰ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀ ਗੁਲਮੀ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੋ ਕੇ ਦੱਬੇ-ਕੁਲੇ ਮਜ਼ਲੂਮਾਂ ਤੋਂ ਕਮਜ਼ੋਰਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਦਾ ਜਾਮਨ ਬਣਨ ਲੱਗਾ। ਖਾਲਸਾ ਸਾਜਣ ਦੀ ਬੁਨਿਆਦ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਆਪ ਹੀ ਰੱਖੀ ਸੀ। ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਖਾਲਸਾ ਰੂਪੀ ਆਦਰਸ਼ ਮਨੁੱਖ ਲਈ ਪਹਿਲੀ ਸ਼ਰਤ ਹੀ ਇਹ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤੀ:

ਜਉ ਤੁਹੁ ਪ੍ਰੇਮ ਖੇਲਣ ਕਾ ਚਾਉ॥

ਸਿਰੁ ਧਰਿ ਤਲੀ ਗਲੀ ਮੇਰੀ ਆਉ॥

ਇਤੁ ਮਾਰਹ ਪੈਰੁ ਧਰੀਜੈ॥

ਸਿਰੁ ਦੀਜੈ ਕਾਣਿ ਨ ਕੀਜੈ॥ 2011 (ਪੰਨਾ 1412)

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਾਕੀ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੇ ਵੀ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਇਹੋ ਪਾਠ ਦ੍ਰਿੜੁ ਕਰਵਾਇਆ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖਾਲਸਾ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਕਰੀਬ ਢਾਈ ਸਦੀਆਂ ਲੰਮੀ ਦੀਖਿਆ ਦੀ ਪੁਰਤੀ ਦਾ ਅਵਸਰ ਸੀ। ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ 1699 ਦੀ ਵਿਸਾਖੀ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਇਕ ਅਜਿਹਾ ਇਨਕਲਾਬੀ ਮੌਤ ਆਇਆ, ਜੋ ਸੰਸਾਰ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਨੇ ਨਾ ਪਹਿਲਾਂ ਕਦੀ ਵੇਖਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕਦੇ ਵੇਖਣਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਲੋਕਿਕ ਖੇਡ ਦਾ ਭੇਦ ਉਦੋਂ ਖੁੱਲ੍ਹਿਆ ਜਦੋਂ ਇਕ-ਇਕ ਖਾਲਸਾ ਸਵਾ-ਸਵਾ ਲੱਖ ਨਾਲ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਚਮਕੋਂ ਦੀ ਕੱਚੀ ਗੜ੍ਹੀ ਵਿੱਚ ਚਾਲੀ ਭੁੱਖੇ-ਭਾਣੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਦੱਸ ਲੱਖ ਹਥਿਆਰਖੰਦ ਫੌਜ ਦਾ ਟਾਕਰਾ ਕਰ ਵਿਆਇਆ। ਦਸਮ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਨੇ ਖਾਲਸਾ ਸਾਜ ਕੇ ਇਸ ਅੰਦਰ ਸਿੱਖੀ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਤੇ ਬਗ਼ਬਾਰਤਾ ਦਾ ਅਜਿਹਾ ਜਜ਼ਬਾ ਉਭਾਰਿਆ ਜਿਸ ਨੇ ਨਾ ਕੇਵਲ ਵਕਤ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਮੁਗਲ ਹਕੂਮਤ ਨੂੰ ਹੀ ਝੰਜ਼ੋਤਿਆ, ਸਗੋਂ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੀਆਂ ਵੰਡੀਆਂ ਪਾਉਣ ਵਾਲੇ, ਜਾਤ-ਪਾਤ ਤੇ ਵਰਨ-ਵੰਡ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਵੀ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਸੱਚੇ ਮਨੁੱਖ ਬਣਨ ਦਾ ਸਬਕ ਦਿੱਤਾ।

ਖਾਲਸਾ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੀ ਸਥਾਨੀ ਗੁਲਮੀ ਤੋਂ ਆਜ਼ਾਦ ਹੋ ਕੇ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਨਾਲ ਸਿੱਧੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਜੋ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਆਪਣੀ ਰਜਾ ਵਿੱਚ ਹੀ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਇਆ ਹੈ:

ਖਾਲਸਾ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਕੀ ਫੌਜ।

ਪ੍ਰਗਟਿਓ ਖਾਲਸਾ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਕੀ ਮੈਜ।

ਖਾਲਸਾ ਇਕ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦੀ ਪੁਜਾਰੀ ਹੈ। ਪੰਜ ਕਕਾਰੀ ਰਹਿਤ ਰੱਖਣੀ, ਪੰਜਾਂ ਬਾਣੀਆਂ ਦਾ ਪਾਠ ਕਰਨਾ, ਸਦਾ ਹੀ ਸੱਚਾ, ਧਰਮੀ ਜੀਵਨ ਜਿਊਣਾ ਖਾਲਸੇ ਦਾ

ਨੇਮ ਅਤੇ "ਗੁਰਸਿੱਖ ਮੀਤ ਚਲਹੁ ਗੁਰ ਚਾਲੀ" ਦਾ ਧਾਰਨੀ ਹੋਣਾ ਹੈ। ਗੁਰਮੁਖ-ਗਡੀ ਰਾਹ ਦੀ ਜੀਵਨ-ਜਾਚ ਦਾ ਅਨੁਸਾਰੀ ਹੋਣਾ ਹੀ ਖਾਲਸੇ ਦਾ ਪਰਮ ਕਰਤਾ ਹੈ ਜੋ ਖਾਲਸਾ ਹੋਣ ਦਾ ਅਸਲ ਅਮਲੀ ਰਾਹ ਹੈ। ਉੱਚੀ-ਸੱਚੀ ਰਹਿਣੀ-ਬਹਿਣੀ ਵਿੱਚ ਸੰਪੂਰਨ ਖਾਲਸੇ ਨੂੰ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਆਪਣਾ ਇਸ਼ਟ ਬਣਾ ਕੇ ਉਸ ਦਾ ਚੇਲਾ ਬਣਨਾ ਲੋਚਨ ਲੱਗ ਪਏ। ਰਹਿਣੀ ਸੋਈ ਸਿੱਖ ਮੇਰਾ। ਵੱਹ ਠਾਕੁਰ ਮੈਂ ਉਸ ਕਾ ਚੇਰਾ।

ਸ਼ਹਾਦਤਾਂ ਤੇ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਦੀਆਂ ਨਿੱਤ ਨਵੀਆਂ ਸਿਖਰਾਂ ਛੁੱਹਦਾ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸ਼ਹਾਦਤ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀ, ਮਹਾਨ ਜੀਵਨ ਸਿਧਾਂਤ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਹੁਣ ਤੱਕ ਸ਼ਹਾਦਤਾਂ ਤੇ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਦੀਆਂ ਨਿੱਤ ਨਵੀਆਂ ਸਿਖਰਾਂ ਛੁੱਹਦਾ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸ਼ਹਾਦਤ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀ, ਮਹਾਨ ਜੀਵਨ-ਸਿਧਾਂਤ ਵਿੱਚੋਂ ਹੀ ਉਪਜਦੀ ਹੈ, ਏਸੇ ਲਈ ਜਦ ਸਾਰੇ ਯੋਗ ਪਾਉਣਾ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ, ਜੋ ਧਾਰਮਿਕ ਫਰਜ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:

ਖਾਲਸੇ ਦੀ ਆਪਣੀ ਇਕ ਨਿਰਾਲੀ ਜੀਵਨ-ਜਾਚ ਹੈ। ਇਹ ਧਰਮ ਅਤੇ ਸਦਾਚਾਰ ਦਾ ਸੁਮੇਲ ਹੈ। ਇਹ ਅੰਦਰਲੀ ਅਤੇ ਬਾਹਰਲੀ ਇਕਸ਼ੁਰਤਾ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਦੀ ਜੁਗਤੀ ਹੈ। ਖਾਲਸੇ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਹੱਕ ਤੇ ਸੱਚ ਦੀ ਅਵਾਜ਼ ਹੈ। ਇਸ ਸੱਚ ਦੀ ਅਵਾਜ਼ ਅੱਗੇ ਕੋਈ ਜਾਲਮ, ਜਾਬਰ, ਪਖੰਡੀ ਅਤੇ ਅਹੰਕਾਰੀ ਕਦੇ ਵੀ ਟਿਕ ਨਹੀਂ ਸਕਿਆ। ਖਾਲਸੇ ਦਾ ਆਤਮਿਕ ਤੇ ਸਦਾਚਾਰ ਜੀਵਨ ਲੱਖਾ ਕਪਟੀਆਂ 'ਤੇ ਭਾਰੂ ਹੈ। ਜੁਲਮ ਵਿਰੁੱਧ ਅਤ ਜਾਣ ਅੱਤੇ ਜਾਲਮ ਵਿਰੁੱਧ ਲੜਨਾ ਖਾਲਸੇ ਦਾ ਪਰਮ ਧਰਮ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹੋ ਖਾਲਸੇ ਦੀ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲ ਦਾ ਜਾਮਨ ਹੈ।

ਖਾਲਸੇ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਸਦਕਾ ਸਿੱਖ ਚਿੰਤਨ ਨੇ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਸੁੰਤ-ਸਿਪਾਹੀ ਦਾ ਅਜਿਹਾ ਨਵੀਨ, ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਤੇ ਮਹਾਨ ਜੀਵਨ ਸਿਧਾਂਤ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਹੁਣ ਤੱਕ

ਚੁ ਕਾਰ ਅਜ ਹਮਰ ਹੀਲਤੇ ਦਰ ਗੁਜ਼ਸਤ॥

ਹਲਾਲ ਅਸਤੁ ਬੁਰਦਨ ਬ ਸਮਸੀਰ ਦਸਤੁ॥ 22॥

ਯ.ਐਨ.ਓ. ਦੀ ਜਨਰਲ ਅਸੈਬਲੀ ਨੇ ਤਾਂ ਅੱਧੀ ਸਦੀ ਪਹਿਲਾਂ ਮਾਨਵ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਇਕ ਮਤਾ ਪਾਸ ਕਰਕੇ ਮਨੁੱਖੀ ਅਜਾਦੀ, ਬਰਾਬਰੀ ਦੇ ਹੱਕ ਤੇ ਭ੍ਰਾਤਰੀ ਭਾਵ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ। ਪਰ ਦਸਮੇਸ਼ ਪਿਤਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਤਿੰਨ ਸਦੀਆਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਸਮਾਨਤਾ, ਜਬਰ-ਜੁਲਮ ਦੇ ਬਿਲਾਫ ਟੱਕਰ ਲੈਣ ਅਤੇ ਮਜ਼ਲ੍ਹਮਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਜੀਵਨ-ਜਾਚ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈਂਦ-ਹਸਤੀ ਵਾਲੇ 'ਖਾਲਸੇ' ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਕਰਕੇ ਇਹ ਕਾਰਜ ਅਮਲੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੋਂ ਹੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਸੰਸਾਰ ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਖਾਲਸੇ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਤੇ ਲਵਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਜੁਲਮ ਕਰਨ ਦੀ ਬਾਂ ਜੁਲਮ ਰੋਕਣ

ਲਈ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ ਵੇਖੀ ਹੈ।

ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਅਪਾਰ ਬਖਿਸ਼ ਸਦਕਾ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਨਾਲ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸਿੱਖੀ ਪ੍ਰਛੁੱਲਤ ਹੋਈ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਹਾਦਤ ਦਾ ਜਾਮ ਪੀਣ ਵਾਲੇ ਤਾਂ ਹਮੇਸ਼ਾਂ-ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਅਮਰ ਹੋ ਗਏ ਪਰ ਜਾਬਰਾ ਦੇ ਹੰਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਨਾਮੋਂ-ਨਿਸ਼ਾਨ ਮਿਟ ਗਏ। ਹਰ ਇੱਕ ਗੁਰਸਿੱਖ ਲਈ ਬਾਣੀ ਅਤੇ ਬਣੇ ਦੇ ਧਾਰਨੀ ਹੋਣ, ਰਹਿਤ ਦੀ ਪਰਪੱਕਤਾ ਅਤੇ ਗੁਰਮਤਿ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਉਸ ਦੇ ਖਾਲਸਈ ਜੀਵਨ ਦਾ ਅਹਿਮ ਵਿਧਾਨ ਹੈ। ਨਵੀਂ ਪਨੀਰੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਗੈਰਵਮਈ ਵਿਰਸੇ ਨਾਲ ਜੋਤਨ ਲਈ ਗੁਰਮਤਿ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਦੇ ਧਾਰਨੀ, ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਦਾ ਅਦਰਸ਼ਕ ਜੀਵਨ ਇਕ ਰੋਲ ਮਾਡਲ ਵਜੋਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਕਾਰਜ ਲਈ ਹਰ ਗੁਰਸਿੱਖ ਨੂੰ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਤੇ ਹਰ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਸੰਸਥਾਗਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਾਰਥਿਕ ਉਪਰਾਲੇ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਸਮਹ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਨਾਮ ਲੇਵਾ ਗੁਰਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮਹਾਨ ਤੋਂ ਅਸੈਰੀ ਵਿਰਸੇ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਏ ਬਾਣੀ ਤੇ ਬਾਣੇ ਦੇ ਧਾਰਨੀ ਹੋ, ਦਸਮੇਸ਼ ਪਿਤਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਪਾਤਰ ਬਣਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਰਹਿਤਵਾਨ ਸਿੱਖ ਲਈ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਫੁਰਮਾਨ ਹੈ: ਜਬ ਲੱਗ ਖਾਲਸਾ ਰਹੇ ਨਿਆਰਾ। ਤਬ ਲੱਗ ਤੇਜ਼ ਦਿੱਤੀ ਮੈਂ ਸਾਰਾ। ਜਬ ਇਹ ਗਹੈ ਬਿਪਰਨ ਕੀ ਰੀਤ। ਮੈਨ ਨ ਕਰੁ ਇਨ ਕੀ ਪ੍ਰਤੀਤ।

ਅੱਜ ਖਾਲਸਾ ਸਾਜਣਾ ਦਿਵਸ ਦੇ ਮੁਬਾਰਕ ਅਵਸਰ ਤੇ ਸੈਂਸਿੱਖ ਜਗਤ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਧਾਰਮਿਕ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਇਕ ਨਿਮਾਣੇ ਸੇਵਾਦਾਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸੰਸਾਰ 'ਚ ਪਸਰੇ ਖਾਲਸੇ ਪੰਥ ਅਤੇ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਸਰਬਤ ਪ੍ਰਾਣੀਆਂ ਨੂੰ ਲੱਖ-ਲੱਖ ਵਧਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੋਇਆ ਹਿਰਦੇ ਦੀਆਂ ਧੂਰ ਛੁੱਘਾਣਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਅਪੀਲ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਆਓ!

ਸਭ ਰਲ-ਮਿਲ ਕੇ ਸਰਬਸਦਾਨੀ ਦਸਮੇਸ਼ ਪਿਤਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਵੱਲੋਂ ਬਖਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਖੰਡੇ ਬਾਟੇ ਦੀ ਪਾਹੁਲ ਛਕ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ 'ਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਈਏ ਅਤੇ ਖਾਲਸਈ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਥੱਕ ਹੋ ਕੇ ਧਰਮ ਕਾ ਜੈਕਾਰਾ ਦੇ ਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਾਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਆਪਣਾ ਜੀਵਨ ਸਫਲ ਕਰੀਏ।

ਬਲ

ਦੇਸ਼-ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਵੱਸਦੀ ਸਮੂਹ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਖਾਲਸਾ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਗਟ ਦਿਹਾੜੇ ਅਤੇ ਵਿਸਾਖੀ ਦੇ ਤਿਉਹਾਰ ਦੀਆਂ ਲੱਖ-ਲੱਖ ਵਧਾਈਆਂ

ਦਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ
530-713-4256
ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਫਾਰਮਰ, ਯੂਬਾ ਸਿਟੀ

ਦੇਸ਼-ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਵੱਸਦੀ ਸਮੂਹ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਖਾਲਸਾ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਗਟ ਦਿਹਾੜੇ ਅਤੇ ਵਿਸਾਖੀ ਦੇ ਤਿਉਹਾਰ ਦੀਆਂ ਲੱਖ-ਲੱਖ ਵਧਾਈਆਂ

ਬਲਰਾਜ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ 530-682-4579
ਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ 530-870-6643

ਦੇਸ਼-ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਵੱਸਦੀ ਸਮੂਹ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਖਾਲਸਾ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਗਟ ਦਿਹਾੜੇ ਅਤੇ ਵਿਸਾਖੀ ਦੇ ਤਿਉਹਾਰ ਦੀਆਂ ਲੱਖ-ਲੱਖ ਵਧਾਈਆਂ

ਗੁਰਮੇਜ਼ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ
530-682-3112

ਦੇਸ਼-ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਵੱਸਦੀ ਸਮੂਹ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਖਾਲਸਾ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਗਟ ਦਿਹਾੜੇ ਅਤੇ ਵਿਸਾਖੀ ਦੇ ਤਿਉਹਾਰ ਦੀਆਂ ਲੱਖ-ਲੱਖ ਵਧਾਈਆਂ

ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਪੰਮਾ
530-682-6444

ਸੁਖਰਾਜ ਸਿੰਘ ਪੰਮਾ ਅਟਾਰਨੀ

A&I TRUCKING CO.

123 E. Lee Road Watsonville, CA
Ph : 831-247-4637

ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਵਿਚ ਵਸਦੇ ਭਾਰਤੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਅਤੇ ਸਮੂਹ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਖਾਲਸਾ
ਪੰਜ ਦੇ ਸਾਜਨਾ ਦਿਵਸ ਅਤੇ ਪਵਿੱਤਰ ਤਿਉਹਾਰ ਵਿਸਾਖੀ ਦੀਆਂ

ਲੱਖ ਲੱਖ ਦਾਨੀਆਂ

ਗਾਖਲ ਬ੍ਰਦਰਜ

ਵਾਟਮਿਨਿੰਲ ਕੈਲੀਫਰਨੀਆ

ਆਊ ਸਰਬੱਤ ਦੇ ਭਲੇ ਦੇ ਧਾਰਨੀ ਬਣੀਏ ਸਰਬਸਾਡੀ ਗੁਰਬਾਣੀ ਸਾਹਿਬ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਦੇ ਲੜ ਲਗੀਏ ਕਮਿਊਨਟੀ ਦੇ ਨਿਸ਼ਕਾਮ
ਸੇਵਕ ਖੇਡਾ ਨੂੰ ਦੂਨੀਆ ਭਰ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਮੋਟ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੇ ਸੱਚੇ ਸੇਵਾਦਾਰ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਪਰਤੀ ਉਪਰ
ਨਸ਼ਿਆ ਵਿਰੁਧ ਵਿਆਪਕ ਲਹਿਰ ਛੇੜਨ ਵਾਲੇ ਗੋਲਡਨ ਜਿਮ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਏ ਐਂਡ ਆਈ ਟਰਕਿੰਗ ਕੈਲੀਫਰਨੀਆ ਦੇ ਮਾਲਕ

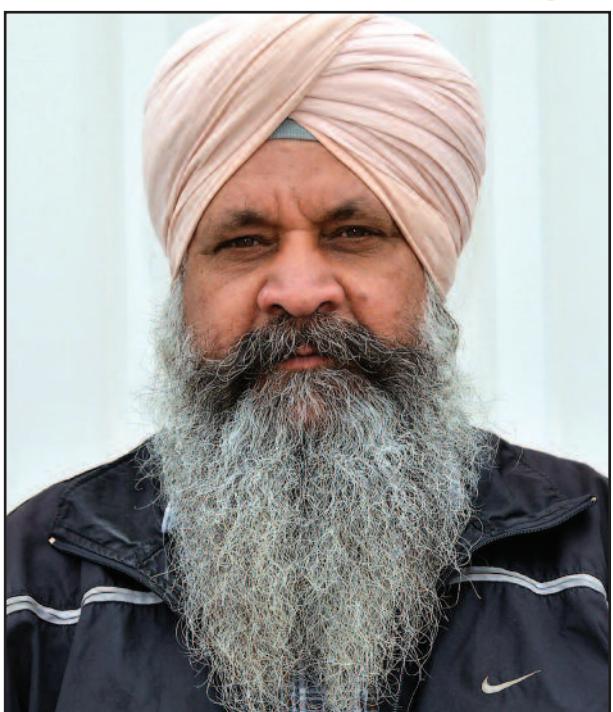
ਮੋਲਰ ਸਿੰਘ ਗਾਖਲ, ਇਕਥਾਲ ਸਿੰਘ ਗਾਖਲ ਤੇ ਪਲਵਿੰਦ ਸਿੰਘ ਗਾਖਲ

ਦੇਸ਼-ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਵੱਸਦੀ ਸਮੂਹ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਖਾਲਸਾ ਜੀ ਦੇ
ਪ੍ਰਗਟ ਦਿਹਾੜੇ ਅਤੇ ਵਿਸਾਖੀ ਦੇ ਤਿਉਹਾਰ ਦੀਆਂ

ਲੱਖ ਲੱਖ ਮੁਬਾਚਰਾਂ

ਜਸਥੀਰ
ਸਿੰਘ
ਕੁਲਾਰ

ਕਿਵੀ ਕਿੰਗ

1484, Larkin Road Gridley, California-95948

(Business) 530-846-5103

ਦੇਸ਼-ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਵੱਸਦੀ ਸਮੂਹ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਨੂੰ
ਖਾਲਸਾ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਗਟ ਦਿਹਾੜੇ ਅਤੇ ਵਿਸਾਖੀ ਦੇ
ਤਿਉਹਾਰ ਦੀਆਂ ਲੱਖ-ਲੱਖ ਵਧਾਈਆਂ

ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਟਵਾਲ, ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਅਟਵਾਲ

ਮਰਸਡ, ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ

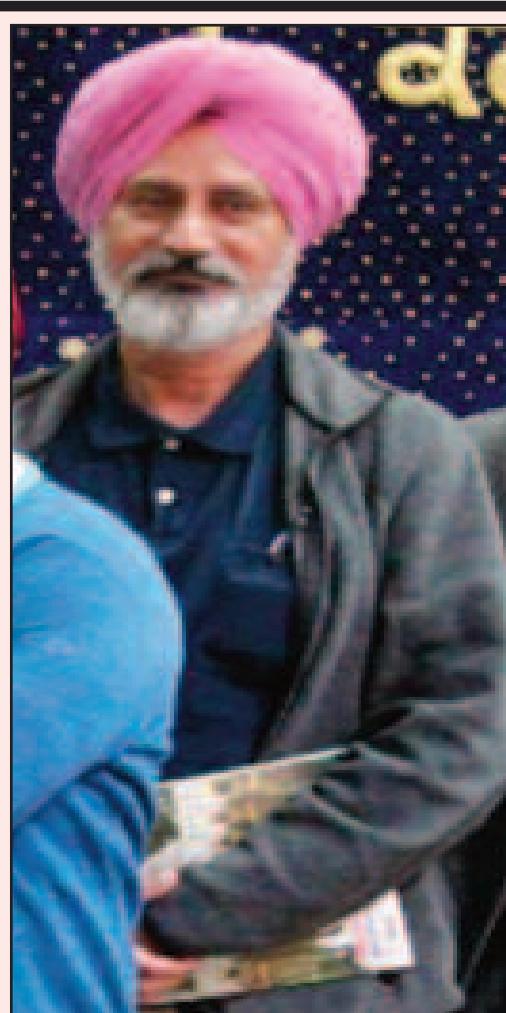
ਐਲਮੰਡ ਫਾਰਮਰਜ਼
ਆਫ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ
209-769-4784

ਬਲਥੀਰ ਸਿੰਘ ਸੋਹਲ
ਯੂਬਾ ਸਿਟੀ

ਦੇਸ਼-ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿਚ
ਵੱਸਦੀ ਸਮੂਹ ਸਾਧ ਸੰਗਤ
ਨੂੰ ਖਾਲਸਾ ਜੀ ਦੇ
ਪ੍ਰਗਟ ਦਿਹਾੜੇ ਅਤੇ
ਵਿਸਾਖੀ ਦੇ ਤਿਉਹਾਰ
ਦੀਆਂ ਲੱਖ-ਲੱਖ
ਵਧਾਈਆਂ

ਦੇਸ਼-ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿਚ
ਵੱਸਦੀ ਸਮੂਹ ਸਾਧ
ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਖਾਲਸਾ ਜੀ
ਦੇ ਪ੍ਰਗਟ ਦਿਹਾੜੇ ਅਤੇ
ਵਿਸਾਖੀ ਦੇ ਤਿਉਹਾਰ
ਦੀਆਂ ਲੱਖ-ਲੱਖ
ਵਧਾਈਆਂ

ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਅਟਵਾਲ
ਸੈਨਹੋਜੇ

ਦੇਸ਼-ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਵੱਸਦੀ ਸਮੂਹ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਖਾਲਸਾ ਜੀ ਦੇ
ਸ੍ਰਗਟ ਦਿਹਾੜੇ ਅਤੇ ਵਿਸਾਖੀ ਦੇ ਤਿਉਹਾਰ ਦੀਆਂ

ਲੱਖ-ਲੱਖ ਵਧਾਈ

Commissioner housing development
board, Alameda, California

ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਤਾਰੀ

ਦੇਸ਼-ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਵੱਸਦੀ ਸਮੂਹ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਨੂੰ
ਖਾਲਸਾ ਜੀ ਦੇ ਸ੍ਰਗਟ ਦਿਹਾੜੇ ਅਤੇ ਵਿਸਾਖੀ ਦੇ
ਤਿਉਹਾਰ ਦੀਆਂ ਲੱਖ-ਲੱਖ ਵਧਾਈਆਂ

ਮਨਜੀਤ ਵਿਰਕ

ਦੇਸ਼-ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਵੱਸਦੀ ਸਮੂਹ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਖਾਲਸਾ ਜੀ ਦੇ ਸ੍ਰਗਟ ਦਿਹਾੜੇ
ਅਤੇ ਵਿਸਾਖੀ ਦੇ ਤਿਉਹਾਰ ਦੀਆਂ ਲੱਖ-ਲੱਖ ਵਧਾਈਆਂ

Kuldeep Singh Banga, Gurinder purewal, Avtar Singh Tari (mountain Mike Pizza) kam gill, surinder singh sodhi..Retd DIG police and olympian Hockey player, kavi Raz.(famous Hollywood Actor,Producer,Director, Kashmir Singh Dhugga (kash fabrics,Olympian Hockey player) Manjit singh Virk @ others.

ਦੇਸ਼-ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਵੱਸਦੀ ਸਮੂਹ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਖਾਲਸਾ ਜੀ ਦੇ
ਪ੍ਰਗਟ ਦਿਹਾੜੇ ਅਤੇ ਵਿਸਾਖੀ ਦੇ ਤਿਉਹਾਰ ਦੀਆਂ ਲੱਖ-ਲੱਖ ਵਧਾਈਆਂ

Moon Indian Cuisine

510-780-9233

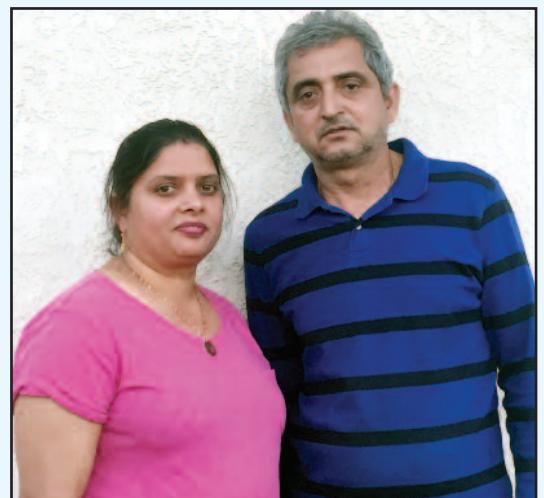
600 West Harder Rd. Hayward, CA 94544

Phone (510)780-9233 Fax (510) 780-9812

www.moonindiancuisine.net

Over 30 Years
Experience in
Restaurant & Cater-
ing Business

Paul 510-978-7170

ਦੇਸ਼-ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਵੱਸਦੀ ਸਮੂਹ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਖਾਲਸਾ
ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਗਟ ਦਿਹਾੜੇ ਅਤੇ ਵਿਸਾਖੀ ਦੇ ਤਿਉਹਾਰ ਦੀਆਂ
ਲੱਖ-ਲੱਖ ਵਧਾਈਆਂ

**ਰਣਜੀਤ
ਕੰਦੋਲਾ,
ਯੂਬਾ ਸਿਟੀ**

ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਐਡੀਟਰ 'ਪਰਦੇਸ ਟਾਈਮਜ਼'

530-315-1020

ਦੇਸ਼-ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਵੱਸਦੀ ਸਮੂਹ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਖਾਲਸਾ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਗਟ ਦਿਹਾੜੇ ਅਤੇ
ਵਿਸਾਖੀ ਦੇ ਤਿਉਹਾਰ ਦੀਆਂ ਲੱਖ-ਲੱਖ ਵਧਾਈਆਂ

ਸੁਚਾ ਰਾਮ ਭਾਰਟਾ ਅਤੇ ਸਮੂਹ ਪਰਿਵਾਰ
ਸ੍ਰੀ ਸੁਚਾ ਰਾਮ ਭਾਰਟਾ
ਸਾਬਕਾ ਚੇਅਰਮੈਨ
ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਬੇ-ਏਰੀਆ
650-207-6286

ਪੰਜਾਬ ਲੋਕ ਰੰਗ ਬੇ-ਏਰੀਆ (ਕੈਲੋਫੋਰਨੀਆ) ਵੱਲੋਂ ਦੇਸ਼-ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਵੱਸਦੀ ਸਮੂਹ ਸਾਧ
ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਖਾਲਸਾ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਗਟ ਦਿਹਾੜੇ ਅਤੇ ਵਿਸਾਖੀ ਦੇ ਤਿਉਹਾਰ ਦੀਆਂ ਲੱਖ-ਲੱਖ ਵਧਾਈਆਂ

ਪੰਜਾਬ ਲੋਕ ਰੰਗ ਬੇ-ਏਰੀਆ (ਕੈਲੋਫੋਰਨੀਆ) ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਅਤੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਸੁਰਿੰਦਰ ਧਨੋਆ, ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਐਲਮਥਰਾਂਟੇ ਵਿਚ ਸਿਰੋਖਾਓ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ

ਦੇਸ਼-ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਵੱਸਦੀ ਸਮੂਹ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਖਾਲਸਾ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਗਟ ਦਿਹਾੜੇ ਅਤੇ
ਵਿਸਾਖੀ ਦੇ ਤਿਉਹਾਰ ਦੀਆਂ ਲੱਖ-ਲੱਖ ਵਧਾਈਆਂ

ਜਸਵਾਤ ਸਿੰਘ ਹੋਠੀ
SAN JOSE

ਦੇਸ਼-ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਵੱਸਦੀ ਸਮੂਹ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਖਾਲਸਾ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਗਟ ਦਿਹਾੜੇ ਅਤੇ
ਵਿਸਾਖੀ ਦੇ ਤਿਉਹਾਰ ਦੀਆਂ ਲੱਖ-ਲੱਖ ਵਧਾਈਆਂ

ਕਬੰਡੀ
ਖਿਡਾਰੀ ਅਤੇ
ਗੁਸ਼ਿੱਪ
ਬਿਜਨਸਮੈਨ

ਬਿੰਲਾ ਸਿੰਘੜਾ
SAN JOSE CALIFORNIA

ਦੇਸ਼-ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿਚ
ਵੱਸਦੀ ਸਮੂਹ ਸਾਧ ਸੰਗਤ
ਨੂੰ ਖਾਲਸਾ ਜੀ ਦੇ
ਸ੍ਰਗਟ ਦਿਹਾੜੇ ਅਤੇ
ਵਿਸਾਖੀ ਦੇ ਤਿਉਹਾਰ
ਦੀਆਂ ਲੱਖ-ਲੱਖ
ਵਧਾਈਆਂ

209-351-5965

ਹਰਨੇਕ ਸਿੰਘ ਅਟਵਾਲ
ਸਟਾਕਟਨ

ਕੈਲੋਫੋਰਨੀਆ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿਧ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ
ਅਤੇ ਨਾਮਵਰ ਸਥਾਨਾਂ

ਦੇਸ਼-ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਵੱਸਦੀ ਸਮੂਹ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਨੂੰ
ਖਾਲਸਾ ਜੀ ਦੇ ਸ੍ਰਗਟ ਦਿਹਾੜੇ ਅਤੇ ਵਿਸਾਖੀ ਦੇ
ਤਿਉਹਾਰ ਦੀਆਂ ਲੱਖ-ਲੱਖ ਵਧਾਈਆਂ

ਜੌਹਨ ਸਿੰਘ
ਗਿੱਲ

916-715-2583

ਕਬੱਡੀ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਪ੍ਰਮੇਟਰ
ਅਤੇ ਨਾਮਵਰ ਸਥਾਨਾਂ

ਪੰਜਾਬ ਲੋਕ ਰੰਗ ਬੇ-ਏਰੀਆ (ਕੈਲੋਫੋਰਨੀਆ) ਵੱਲੋਂ ਦੇਸ਼-ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਵੱਸਦੀ ਸਮੂਹ ਸਾਧ
ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਖਾਲਸਾ ਜੀ ਦੇ ਸ੍ਰਗਟ ਦਿਹਾੜੇ ਅਤੇ ਵਿਸਾਖੀ ਦੇ ਤਿਉਹਾਰ ਦੀਆਂ ਲੱਖ-ਲੱਖ ਵਧਾਈਆਂ

Avtar Singh Sahota (Tari) 530-844-3060, Sukhwant Singh Sahota (Son) And friend

Alien Transport LLC

ਦੇਸ਼-ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਵੱਸਦੀ ਸਮੂਹ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਖਾਲਸਾ
ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਗਟ ਦਿਹਾੜੇ ਅਤੇ ਵਿਸਾਖੀ ਦੇ ਤਿਉਹਾਰ ਦੀਆਂ

ਲੱਖ-ਲੱਖ ਵਧਾਈਆਂ

kulwant Singh Nijjar
Harjinder Johal (510) 574-6459
Sarabjit Singh Sarao

650-771-6671

Kabaddi player and well known
in indian community
bay area Fremont.

ਦੇਸ਼-ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਵੱਸਦੀ ਸਮੂਹ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਖਾਲਸਾ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਗਟ
ਦਿਹਾੜੇ ਅਤੇ ਵਿਸਾਖੀ ਦੇ ਤਿਉਹਾਰ ਦੀਆਂ ਲੱਖ-ਲੱਖ ਵਧਾਈਆਂ

Kulwant singh
nijjar and son

Sukhbir singh
nijjar and son

KULWANT SINGH NIJJAR, SUKHBIR SINGH NIJJAR

PCMicrō company owners 510-299-0224

ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਸੰਸਦੀ ਚੋਣਾਂ: ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਖੇਲ੍ਹੇ ਖੁਫੀਆ ਖਜ਼ਾਨੇ !

ਪੇਸਾ ਦੁੱਸ਼ਿਤ ਤੇ ਭਿੱਸ਼ਟ ਸਿਆਸੀ ਘੋੜੀ ਨੂੰ ਦੌੜਾਉਂਦਾ ਹੈ? ਮੱਜਦਾ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਚੱਲ ਰਹੇ 'ਗੁਰ ਇੰਡੀਅਨ ਡਾਂਸ ਆਫ਼ ਡੈਮੈਕ੍ਰੈਸ਼ਨ' ਵਿੱਚ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ 'ਖੁਫ਼ੀਆਂ ਖਜ਼ਾਨੇ' ਖੋਲ੍ਹੇ ਕਿਉਂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਾਅਦੇ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਲਈ ਇਸ ਤੋਂ ਵਧੀਆਂ ਸਮਾਂ ਹੋ ਵੀ ਕੀ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੰਨ 2017-18 ਵਿੱਚ ਛੇ ਕੌਮੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਆਮਦਨ 1293.05 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ 'ਚੋਂ 700 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਅਣਪਛਾਤੇ ਸੂਤਡਾਂ ਤੋਂ ਮਿਲੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਕੋਲ 20,000 ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਘੱਟ ਰਕਮ ਦੇ ਚੰਦੇ ਦਾ ਐਲਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ। ਕੌਮੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ 2004-05 ਤੋਂ ਅੱਜ ਤੱਕ ਅਣਪਛਾਤੇ ਸੇਮਿਆਂ ਤੋਂ 9000 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਕੁੱਲ 1027.03 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਹਾਸਲ ਹੋਏ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਚ 553.04 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਅਣਪਛਾਤੇ ਸੋਮਿਆ ਤੋਂ ਮਿਲੇ ਹਨ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਚੰਗਾ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ।

ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ 199.2 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਮਿਲੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਚੋਂ 119.9 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਅਣਪਛਾਤੇ ਸੌਮੀਆਂ ਤੋਂ ਮਿਲੇ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੀ ਪੀ ਆਈ ਐਮ ਨੇ 104.9 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਹਾਸਲ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਮਾਇਆਵਤੀ ਦੀ ਬਸ਼ਾ ਨੇ 51.7 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ, ਸਰਦ ਪਵਾਰ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਐਨ ਸੀ ਪੀ ਨੇ 8.2 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ, ਮਮਤਾ ਦੀ ਡਿਊਮਲ ਕਾਂਗਰਸ

ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ 952.5 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਮਿਲੇ। ਇਹ ਸਥਿਤੀ 2004-05 ਵਿੱਚ ਸੀ, ਪਰ 2003-04 ਵਿੱਚ ਸਥਿਤੀ ਇਸ ਦੇ ਉਲੱਟ ਸੀ।

ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਐਫੀਡੇਵਿਸਟਸ 'ਚ ਭਾਰਤੀ ਸਿਆਸਤ ਦੀ ਅਸਲੀਅਤ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਕਈ ਉਦਯੋਗਿਕ ਘਰਾਣਿਆਂ ਨੇ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਚੰਦਾ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਉਹ ਸੱਤਧਾਰੀ ਪਾਰਟੀ ਤੋਂ ਸਿੱਧੇ ਲਾਭ ਵੀ ਉਠਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਸੰਨ 2000 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਾਈਨਿੰਗ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਨੇ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਚੰਦਾ ਦਿੱਤਾ ਤਾਂ ਉਹ 'ਬਾਲਕੋ' ਦੀ 51 ਫੀਸਦੀ ਹਿੱਸੇਦਾਰੀ ਦਾ ਮਾਲਕ ਬਣਿਆ। ਇਸ ਦੇ ਲਈ ਉਸ ਨੇ ਸਿਰਫ 121 ਬਿਲੀਅਨ ਡਾਲਰ ਦੀ ਰਕਮ ਦਿੱਤੀ, ਜਿਸ ਦਾ ਕਾਫੀ ਵਿਰੋਧ ਵੀ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇੱਕ ਸਟੀਲ ਉਦਯੋਗਪਤੀ ਨੇ ਪੰਜਾਹ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਚੰਦਾ ਦਿੱਤਾ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਹਾਈਵੇਜ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਠੋਕੇ ਮਿਲੇ। ਇੱਕ ਹੋਰ ਉਦਯੋਗਪਤੀ ਨੇ 2003 ਵਿੱਚ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਪੰਜਾਹ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਚੰਦਾ ਦਿੱਤਾ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਪਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ, ਪਰ 2004 ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਉਸ ਨੇ ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਚੰਦਾ ਦਿੱਤਾ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਸ ਨੇ ਚੋਣ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਟਿਕਟ 'ਤੇ ਜਿੱਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਦਯੋਗਪਤੀ ਸੱਤਾ ਪੱਖ ਤੇ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਨਾਲ ਸੰਤੁਲਨ ਬਣਾਈ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਦਯੋਗਪਤੀਆਂ, ਨੇਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ

ਹਰਚ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਦ ਕਿ ਨਿਯਮ ਮੁਤਾਬਕ ਹਰ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਚੋਣਾਂ 'ਤੇ 70 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਤੱਕ ਖਰਚ ਕਰਨਾ ਦੀ ਖੁੱਲ੍ਹੂ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋਰੇਕ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ 545 ਸੀਟਾਂ 'ਤੇ 8175 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਤੱਕ ਪੰਚ ਜਾਵੇਗਾ। ਕੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵੱਡੀ ਰਕਮ ਚੈਕਾਂ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਇਕਠੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ? ਇਸ ਬੁਰਾਈ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਚੋਣ ਖਰਚੇ ਲਈ ਚੋਣ ਬਾਂਡ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਾਲ ਅਣਪਛਾਤਾ ਚੰਦਾ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਬਾਂਡ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਚੰਦਾ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਬਾਂਡ 1000 ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਇੱਕ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਤੱਕ ਦੀ ਕੀਮਤ ਵਿੱਚ ਮਿਲਦੇ ਹਨ ਤੇ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੇਸ ਕਰਵਾ ਕੇ ਪੈਸਾ ਲੈ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਚੰਦਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਦਾ ਨਾਂਅ ਜਨਤਕ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ। ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਇਸ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਦਾ ਗੰਭੀਰ ਅਸਰ ਪੈਂਦਾ ਤੇ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਵਿਤ ਪੋਸ਼ਣ ਵਿੱਚ ਪਾਰਦਰਸ਼ਿਤਾ ਦੀ ਕਮੀ ਆਉਂਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਅਣਪਛਾਤੇ ਸੋਮਿਆਂ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਮਿਲੇ ਚੰਦੇ ਨੂੰ 'ਜਾਇਜ਼' ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਸ ਨਾਲ ਕਰੋਬਾਰੀ ਘਰਾਣਿਆਂ ਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦਾ ਚੋਣਾਂ 'ਤੇ ਬੁਰਾ ਅਸਰ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਵੀ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਚੰਦਾ ਇਹੋ ਜਿਹੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਤੋਂ ਮਿਲਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਤੌਦਰੀਆਂ ਹਨ, ਉਹ ਸਰਕਾਰੀ ਅਦਾਰੇ ਹਨ ਜਾਂ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਕੰਪਨੀਆਂ, ਪਰ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ

ਫਿਟ ਕ
ਸਾਬਕਾ ਚੋਣ
ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅਨੁਸਾਰ
ਬਾਂਡ ਅਤੇ ਚੰਦੇ ਦਾ
ਸਵਾਗਤ ਹੈ, ਪਰ ਉਸ
ਦੇ ਧਨ ਨੂੰ 'ਝੂਅਈਟ'
ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ
ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਦੇ
ਸੱਮੇ ਨੂੰ ਜਾਹਰ ਨਾ
ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ,
ਜਦ ਕਿ ਪੱਛਮੀ ਦੇਸ਼ਾਂ
ਵਿੱਚ ਸਿਆਸੀ
ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਵਿੱਤ
ਪੋਸ਼ਣ 'ਚ
ਪਾਰਦਰਸ਼ਿਤਾ ਹੋਣੀ ਲਾਜ

યુનમ આસી કેસ્પિસ

ਫਿਰ ਇਸ ਦਾ ਹੱਲ ਕੀ ਹੈ? ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਵਿਡ ਪੋਸ਼ਣ ਤੇ ਚੋਣ ਬਹਰਾਂ 'ਚ ਪਾਰਦਰਸ਼ਿਤਾ ਲੇਖਾਉਣ ਨਾਲ ਸਿਆਸਤਦਾਨਾਂ ਦਾ ਬਹਤ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਵੇਗਾ ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਲਭ ਹੋਵੇਗਾ, ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਲਈ ਸਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਸੋਮੇ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗੇ, ਜੋ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਾਈਜ਼ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਲਕੇ ਸੁਆਰਥਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਵਾਹ ਨੂੰ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਚੰਦੇ

ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਐਫੀਡੇਵਿਟਸ 'ਚ ਭਾਰਤੀ ਸਿਆਸਤ ਦੀ ਅਸਲੀਅਤ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਕਈ ਉਦਯੋਗਿਕ ਘਰਾਣਿਆਂ ਨੇ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਚੰਦਾ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਉਹ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਪਾਰਟੀ ਤੋਂ ਸਿੱਧੇ ਲਾਭ ਵੀ ਉਠਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਸੰਨ 2000 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਾਈਨਿੰਗ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਨੇ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਚੰਦਾ ਦਿੱਤਾ ਤਾਂ ਉਹ 'ਬਾਲਕੇ' ਦੀ 51 ਫੀਸਦੀ ਹਿੱਸੇਦਾਰੀ ਦਾ ਮਾਲਕ ਬਣਿਆ। ਇਸ ਦੇ ਲਈ ਉਸ ਨੇ ਸਿਰਫ 121 ਬਿਲੀਅਨ ਡਾਲਰ ਦੀ ਰਕਮ ਦਿੱਤੀ, ਜਿਸ ਦਾ ਕਾਢੀ ਵਿਰੋਧ ਵੀ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇੱਕ ਸਟੀਲ ਉਦਯੋਗਪਤੀ ਨੇ ਪੰਜਾਹ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਚੰਦਾ ਦਿੱਤਾ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਹਾਈਵੇਜ਼ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਠੇਕੇ ਮਿਲੇ। ਇੱਕ ਹੋਰ ਉਦਯੋਗਪਤੀ ਨੇ 2003 ਵਿੱਚ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਪੰਜਾਹ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਚੰਦਾ ਦਿੱਤਾ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਪਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ, ਪਰ 2004 ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਉਸ ਨੇ ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਚੰਦਾ ਦਿੱਤਾ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਸ ਨੇ ਚੋਣ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਟਿਕਟ 'ਤੇ ਜਿੱਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਦਯੋਗਪਤੀ ਸੱਤਾ ਪੱਖ ਤੇ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਨਾਲ ਸੰਤੁਲਨ ਬਣਾਈ ਰੱਖਦੇ ਹਨ।

ਨੇ 5.2 ਕਰੋੜ ਅਤੇ ਸਾਂ ਪੀ ਆਈ ਨੇ 1.6 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏਂ ਹਾਸਲ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਇਹ ਚੰਦਾ ਕੋਈ ਥੈਰਾਡ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਕਮਰਸ਼ਿਅਲ ਨਿਵੇਸ਼ ਤੇ ਸਿਆਸੀ ਬੀਮਾ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਕੋਈ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀ ਬੈਂਕ ਜਾਂ ਮਿਉਚਲ ਫੰਡ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਜੋ ਨਿਵੇਸ਼ਕਾਂ ਨੂੰ ਵਿਆਜ ਦੇਵੇ, ਫਿਰ ਵੀ ਉਦਯੋਗਪਤੀ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ 'ਤੇ ਧੋਹਰਾਂ ਲਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦਾ ਸੰਬੰਧ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਪਸੰਦ ਜਾਂ ਫਿਰਾਤਾਰਾ ਨਾਲ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਸੱਤਾ ਦੀ ਖੇਡ ਨਾਲ ਹੈ।

ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀ ਕੇਂਦਰ ਜਾਂ ਸੂਬਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸੱਤਾ ਵਿੱਚ ਆ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਖਜ਼ਾਨੇ ਤੁਰਾਂ ਜਾਂ ਦੇ ਹਨ ਤੇ ਇਸ ਦੇ ਲਈ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਕਿਸੇ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਚੰਦਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਬਦਲੇ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਕੰਮ ਕਰਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਲਈ ਕਾਰੋਬਾਰੀਆਂ, ਖਾਸ ਕਰ ਕੇ ਕੁਝ ਚੌਥੇਂ ਵੱਡੇ ਉਦਯੋਗਿਕ ਘਰਾਣਿਆਂ ਨੂੰ 'ਕਿੰਗ ਮੇਕਰ' ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਸੱਤਾ ਦੇ ਗੱਲਿਆਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੀ ਸੋਖੀ ਵੀ ਮਾਰਦੇ ਹਨ। ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਵਾਲਾ ਚੰਦਾ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੱਤਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰਹਿੰਦੇ 'ਤੇ ਚੰਦੇ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਿਸਮਤ ਕਿਵੇਂ ਬਦਲਦੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਾਂਗਰਸ ਸੱਤਾ 'ਚ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਅਣਪੜਾਤੇ ਸੋਧਿਆਂ ਤੋਂ 1951 ਕੁਝੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਿਲੇ ਸਨ।

ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੇ ਕਿਰੋ ਜਿਹੇ ਸੰਬੰਧ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਕਈ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੇ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਵਿੱਤੀ ਪੋਸ਼ਣ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਾਉਣ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਇਹ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਹਿੱਸਾਬ-ਕਿਤਾਬ ਰੱਖਣ, ਭਾਵ ਆਪਣੇ ਅਕਾਊਂਟ ਖੋਲ੍ਹਣ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਵਾਉਣ। ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਮਾਨਤਾ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਧਮਕੀ ਵੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ, ਫਿਰ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਗਲਤ ਵੇਰਵੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ। ਵਿੱਤੀ ਪੋਸ਼ਣ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਾਉਣ ਦੇ ਕੋਈ ਵੀ ਯਤਨ ਸਫਲ ਨਹੀਂ ਹੋਏ ਅਤੇ ਜੋਣਾਂ ਦਾ ਖਤਜ਼ਾ ਵਧਦਾ ਗਿਆ।

ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਚੋਣਾਂ 'ਤੇ ਭਾਰੀ ਰਕਮ ਖਰਚ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਚੋਣ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦਾ ਅਰਥ ਸਾਸਤਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ ਚੋਣਾਂ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਪੈਸਾ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਝ ਵੀ ਸਿਆਸਤ ਵਾਂਗ ਚੋਣਾਂ ਇੱਕ ਕਾਰੋਬਾਰ ਬਣ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਇਸੇ ਲਈ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ 'ਚ ਹੁੰਦਿਆਂ ਕੋਈ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀ ਇਸ ਦਾ ਚਾਹੇ ਜਿੰਨਾ ਮਰਜ਼ੀ ਰੌਲਾ ਪਾਵੇ, ਪਰ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਕਾਲੇ ਧਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੇ ਯਤਨਾਂ ਨੂੰ ਕਦੇ ਬੁਰੀ ਨਹੀਂ ਪੈਣ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਅਣਦੇਖੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤੇ ਹਰ ਉਮੀਦਵਾਰ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਔਸਤ 15 ਕਰੋੜ ਤੱਤਪੱਧੇ

ਇਹ ਬਾਂਡ ਸਟੇਬ ਬੈਕ ਤੋਂ ਖਰੀਦੇ ਜਾਣਗੇ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਦ੍ਘਾਤ ਚੰਦਾ ਦੇਣ ਵਾਲਾ 'ਗੁਪਤ' ਰਹੇਗਾ ਤਾਂ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਪਤਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਲੱਗੇਗਾ ਕਿ ਕੌਣ ਕਿਸ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਚੰਦਾ ਦੇ ਚਿਹਾ ਹੈ।

ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਉਸ ਕੰਟਰੋਲ ਨੂੰ ਵੀ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ ਹੇਠ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਸੀ ਕਿ ਸਿਰਫ ਲਾਭ ਕਮਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਚੰਦਾ ਦੇਣਗੀਆਂ ਤੇ ਇਹ ਕੰਪਨੀਆਂ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ। ਫਿਰ ਇਸ ਦੇ ਲਈ ਜਾਅਲੀ ਕੰਪਨੀਆਂ ਬਣਾਈਆਂ ਜਾਣ ਲੱਗੀਆਂ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਚੰਦਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣ ਲੱਗਾ। ਕੀ ਇਹ ਆਪਣਾ ਉਦੇਸ਼ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਵਿਚ ਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਲੇ ਧਨ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਅਤੇ ਵਰਤੋਂ 'ਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਰੋਕ ਲੱਗੇਗੀ? ਕੀ ਇਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਸਬਾਈ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਲੇਖ-ਜੋਖ ਜਨਤਕ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਸੀ? ਕੀ ਇਸ ਨਾਲ ਚੋਣ ਸਿਆਸਤ 'ਚ ਹੁੰਦੀ ਧਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲੱਗੇਗੀ, ਕੀ ਇਸ ਨਾਲ ਭਿੱਸਟਾਚਾਰ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲੱਗੇਗੀ ਅਤੇ ਚੋਣ ਖਰਚੇ 'ਚ ਪਾਰਦਰਸ਼ਿਤਾ ਆਏਗੀ? ਬਿਲਕੁਲ ਨਹੀਂ। ਜੋ ਵਿਅਕਤੀ ਬਣਡ ਖਰੀਦੇਗਾ, ਕੀ ਉਸ ਨੂੰ ਧਨ ਦੇ ਸੌਮੇ ਬਾਬੇ ਦੱਸਣਾ ਪਵੇਗਾ?

ਵੀ ਸਾਰੀਆਂ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਚੰਦਾ ਇੱਕੋ ਸਿਹਾ ਹੋਵੇ, ਪਰ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਸੀਟਾਂ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇ। ਚੋਣ ਖਰਚ ਅਤੇ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਚੰਦੇ ਦਾ ਹਿਸਾਬ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਮਿਲੀਆਂ ਵੇਂਟਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਲਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤੇ ਇਹ ਰਕਮ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਬਜਾਏ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸ 'ਚੋਣ' ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਹ ਫੀਸਦੀ ਰਕਮ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ। ਕੁੱਲ ਮਿਲਾ ਕੇ ਚੋਣਾਂ ਨੂੰ ਅਜਾਦ ਅਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਯਤਨ ਕਰਨੇ ਪੈਣਗੇ ਕਿਉਂਕਿ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਚੋਣ ਖਰਚੇ ਨੂੰ ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਰਾਹ ਵਿੱਚ ਅਡਿੰਕਾ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਸੱਤਾ 'ਚ ਕਿਹੜੀ ਪਾਰਟੀ ਹੈ, ਇਹ ਗੱਲ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖੋ ਬਿਨਾਂ ਚੰਦਾ ਜਨਤਕ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਕਿ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਨੀਤੀ ਬਾਰੇ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਰੁਖ ਉਸ ਨੂੰ ਮਿਲੇ ਚੰਦੇ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਭ੍ਰਿਸਟਾਚਾਰ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਸਮਾਂ ਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਭ੍ਰਿਸਟਾਚਾਰ ਦੇ ਖਾਤਮੇ ਬਾਰੇ ਸਾਡੇ ਨੇਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕਹੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਵੱਡੀਆਂ-ਵੱਡੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਸਿਰਫ਼ ਗੱਲਾਂ ਬਣ ਕੇ ਰਹਿ ਜਾਣਗੀਆਂ।

ਕਾਰ ਸੇਵਾ ਵਾਲੇ ਬਾਬੇ: ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੀਆਂ ਨਿਸ਼ਾਨੀਆਂ ਸੋਨੇ ਤੇ ਮਾਰਬਲ ਹੇਠ ਦਫ਼ਨ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ

(ਸਹਾ 10 ਦੀ ਬਾਣੀ)

(ੴ ॥ ੧੦ ॥ ਕਾਵਿ)
ਬੰਦ ਰੱਖੀ। ਜਦੋਂ ਗੋਲਕਾਂ ਨੱਕੋ ਨੱਕ ਭਰ ਗਈਆਂ ਤਾਂ ਕਿਤੇ
ਜਾ ਕੇ ਦੁਬਾਰਾ ਸੇਵਾ ਸੁਰ ਕਰਵਾਈ ਗਈ।

ਬਾਬਿਆਂ ਮੁਤਾਬਕ ਕਾਰ ਸੇਵਾ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਸਿਰਫ ਗੁਰਦਵਾਰਿਆਂ ਦੀ ਤੋਡ ਭੰਨ ਅਤੇ ਨਵ ਉਸਾਰੀ। ਜਦ ਕਿ ਕਾਰ ਸੇਵਾ ਦਾ ਅਸਲੀ ਮਤਲਬ ਹੈ ਇਨਸਾਨੀਅਤ ਦੀ ਸੇਵਾ ਨਾਲ ਸੇਵਾ-ਨਾਗਾਇਣ ਸੇਵਾ। ਕਦੇ ਕਿਸੇ ਕਾਰਾ

ਸੇਵਾ ਵਾਲੇ ਬਾਬੇ ਨੇ ਕੋਈ ਜਰਜਰ ਹਾਲਤ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲ, ਕਾਲਜ, ਹਸਪਤਾਲ, ਬਿਰਘਰ ਜਾਂ ਯਤੀਮਖਾਨਾ ਤੋੜ ਕੇ ਨਵਾਂ ਉਸਾਰਿਆ ਹੈ? ਅਜਿਹਾ ਲੋਕ ਭਲਾਈ ਦਾ ਕੌਮ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਫਾਇਦਾ ਨਹੀਂ, ਪੱਲਿਲੀ ਪੈਸੇ ਖਰਚਣੇ ਪੈਣੇ ਹਨ। ਇਹ ਵੀ ਸੱਚਾਈ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੀ ਕੌਮ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਚੰਗੇ ਕੰਮ ਲਈ ਦਾਨ ਦੱਖਣਾ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ। ਵੇਖਣ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਹੈ ਕਿ ਗਰਦਵਾਰਿਆਂ ਦੀ ਕਾਰ ਸੇਵਾ ਸਮੇਂ

ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਨਵੇਂ ਟਰੱਕ, ਸਣੇ ਸਰੀਆ-ਸੀਮੈਂਟ ਦੇ ਬਾਬਿਅਂ ਨੂੰ ਦਾਨ ਕਰ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸਰੋਵਰ ਦੀ ਕਾਰ ਸੇਵਾ ਸਮੇਂ ਬਾਬੇ ਨੂੰ ਬੰਬਈ ਦੇ ਇੱਕ ਹੀ ਸਰਧ-ਵਾਨ ਨੇ 5-6 ਨਵੀਆਂ ਬਲੈਰੋ ਗੱਡੀਆਂ ਦਾਨ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸਨ, ਹੋਰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕੀ ਕੁਝ ਆਇਆ ਹੋਵੇਗਾ। ਕਾਰ ਸੇਵਾ ਕਿੰਨਾ ਮੁਨਾਫਾ ਬਖ਼ਸ਼ ਕੰਮ ਹੈ, ਇਹ ਇਹਨਾਂ ਬਾਬਿਅਂ ਦੇ ਆਲੀਸ਼ਾਨ ਡੇਰਿਆਂ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਹੀ ਪਤਾ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਸੱਚ ਨਹੀਂ ਕਿ ਕਾਰ ਸੇਵਾ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਬਾਬੇ ਅਜਿਹੇ ਹਨ। ਬਾਬਾ ਜੀਵਨ ਸਿੰਘ, ਬਾਬਾ ਝੰਡਾ ਸਿੰਘ ਤੇ ਬਾਬਾ ਖਡਕ ਸਿੰਘ ਆਦਿ ਵਰਗੇ ਕਈ ਮਹਾਂਪੁਰਸ਼ ਹੋਏ ਹਨ, ਜਿਹਨਾਂ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਮੌਟਾ ਖੱਦਰ ਪਹਿਨਿਆਂ, ਸਿਰ 'ਤੇ ਟੋਕਰੇ ਢੋਏ ਤੇ ਪੰਥ ਦੀ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਲਈ ਗੁਰੂਖਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅਨੇਕਾਂ ਸਕੂਲਾਂ, ਕਾਲਜਾਂ ਅਤੇ ਪੁਲਾਂ ਦੀ

ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਇਮਾਰਤਾਂ ਨੂੰ
ਨਵਿਆਉਣ ਜਾਂ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਦੇਣ ਖਾਤਰ ਭੰਨ ਤੋੜ ਦੇਣਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਵਿਗਿਆਨ ਦਾ ਯੁੱਗ ਹੈ,
ਇਮਾਰਤ ਨੂੰ ਬਜਾਵਣ ਦੇ ਹੋਰ ਵੀ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਤੱਤੀਕ੍ਰਿਆਵਾਂ

ਹਨ। ਹੁਣ ਤਾਂ ਪੁਰੀ ਦੀ ਪੁਰੀ ਇਮਾਰਤ ਨੂੰ ਖੱਗ ਕੇ ਨਵੀਂ ਬਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸੱਕਦਾ ਹੈ। ਯਹਦੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਸਾਲ ਪੁਰਾਣੀ ਢੁੱਖ ਦੀ ਕੰਧ (ਯੋਰੂਸ਼ਲਮ) ਨੂੰ ਉਸੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸੰਭਾਲਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਮਹਾਤਮਾ ਬੁੱਧ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਬੋਧੀ ਬਿਖ (ਬੁੱਧਗਯਾ) ਅੱਜ ਵੀ ਹਰਿਆ ਭਰਿਆ ਖੜਾ ਹੈ, ਮੱਕੇ ਵਿੱਚ ਹਜ਼ਰਤ ਮੁਹੰਮਦ ਸਾਹਿਬ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਅਨੇਕਾਂ ਇਮਾਰਤਾਂ ਹੁਣ ਵੀ ਕਾਇਮ ਦਾਇਮ ਹਨ। ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਰਮ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹੱਥੀ ਇਸ ਤਰਾਂ ਆਪਣੀ ਵਿਰਾਸਤ ਤਬਾਹ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਅਬਦਾਲੀ ਨੇ ਵੀ ਸ਼ਾਇਦ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਿੱਖ ਧਾਰਮਿਕ ਸਬਾਨ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪੁੰਚਾਇਆ।

ਪਰ ਸਾਡੀ ਸਾਇਦ ਹੀ ਕੋਈ ਧਾਰਮਿਕ ਵਿਰਾਸਤੀ ਇਮਾਰਤ ਇਹਨਾਂ ਅਨਪੜ੍ਹ ਬਾਬਿਆਂ ਦੇ ਹਥੋਤੇ ਤੋਂ ਬਚੀ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਲਈ ਕਾਰ ਸੇਵਾ ਵਾਲੇ ਬਾਬਿਆਂ ਅੱਗੇ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਖੁਦ ਨੂੰ ਇਤਿਹਾਸ ਦਾ ਗਿਆਨ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਹਥੋਤਾ ਚਲਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸੇ ਸਿੱਖ ਸਕਾਲਰ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਜ਼ਰੂਰ ਲੈ ਲਈਆਂ ਜਾਣ।

Home Loans

Call 408.307.6331

ਸਾਡੀ ਸਿਹਤ

ਦਿਮਾਗ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣਾ ਹੋਵੇ ਤੇਜ਼ ਜਾਂ ਦਰਦ ਤੋਂ ਪਾਉਣਾ ਹੋਵੇ ਛੁਟਕਾਰਾ

ਕੁਝ ਫੁਡ ਆਈਟਮਾਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਜੋ ਸਾਡੇ ਲਈ ਬਹੁਤ ਫਾਇਦੇਮੰਦ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਦੂਜਾਂ ਜਾਂ ਦੂਜੀਆਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪੋਸ਼ਕ ਤੱਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਸੁਪਰ ਫੁਡ ਵੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਾਂ।

ਬਦਾਮ- ਬਦਾਮ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਨਿਊਟ੍ਰੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿਚ ਵਿਟਾਮਿਨ ਈ, ਕੈਲਸੀਅਮ, ਗੁੱਡ ਫੈਡ, ਫਾਈਬਰ, ਪਲਾਂਟ ਪ੍ਰੋਟੀਨ, ਆਇਰਨ, ਜਿੱਕ ਆਦਿ ਚੰਗੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕੋਲੈਸਟ੍ਰਾਲ ਘੱਟ ਕਰਨ ਵਿਚ ਮਦਦਗਾਰ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਮੌਜੂਦ ਮੈਗਨੀਸ਼ੀਅਮ ਸੂਗਰ ਲੈਵਲ ਨੂੰ ਮੈਨਟੇਨ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਮੌਜੂਦ ਜਿੱਕ ਬ੍ਰੇਨ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬਚਪੇ ਵਿਚ ਪਾਰਕਿਨਸ ਵਰਗੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਵਿਚ ਮਦਦ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਮਾਈਕ੍ਰੋ-ਨਿਊਟ੍ਰੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿਚ ਮਦਦਗਾਰ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਮਦਦਕਰਤਾ ਹੈ।

ਜ਼ਿਆਦਾ ਮਾਤਰਾ ਵਿਚ ਖਾਣ ਨਾਲ ਵਜਨ ਵੱਧ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕੱਤੇ ਬਦਾਮ ਵਿਚ ਮੌਜੂਦ ਹਾਈਡ੍ਰੋਸਾਈਨਿਕ ਐਸਿਡ ਨਰਵਸ ਸਿਸਟਮ ਸਲੋ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਘੱਟੋਂ ਘੱਟੋਂ 11-12 ਬਦਾਮ ਜ਼ਰੂਰ ਲਾਓ। ਇਸ ਤੋਂ ਘੱਟੋਂ ਖਾਣ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵੀ ਨਾ ਖਾਓ। ਜੇਕਰ ਦੂਜੇ ਫਾਈਬਰ ਵੀ ਲੈਂਦੇ ਹੋਏ ਤਾਂ ਬਦਾਮ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਇਸ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਘੱਟੋਂ ਕਰ ਦਿਓ।

ਬਦਾਮ ਨੂੰ ਸੈਨੈਕਸ

ਵਾਂਗ ਸਿੱਧੇ ਖਾ ਸਕਦੇ ਹੋਏ। ਪੀਹ ਕੇ ਦੁੱਧ ਵਿਚ ਪਾ ਕੇ ਵੀ ਖਾ ਸਕਦੇ ਹੋਏ। ਇਸ ਤੋਂ ਛਿਲਕਾ ਨਾ ਉਤਾਰੋ, ਵਰਨਾ ਫਾਈਬਰ ਨਿਕਲ ਜਾਵੇਗਾ। ਗਰਮੀਆਂ ਵਿਚ ਭਿਉਂ ਕੇ ਖਾ ਸਕਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਨਾਲ ਤਾਸੀਰ ਠੰਡੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਅਖਰੋਟ- ਅਖਰੋਟ ਵਿਚ ਉਮੇਗਾ 6, ਫਾਲਿਕ ਐਸਿਡ, ਮੈਗਨੀਜ਼, ਕਾਪਰ, ਫਾਸਟੋਰਸ, ਵਿਟਾਮਿਨ ਬੀ 6 ਅਤੇ ਵਿਟਾਮਿਨ ਈ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਹੱਡੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਇਮਯੂਨ ਸਿਸਟਮ ਨੂੰ ਬਿਹਤਰ ਕਰਨ ਵਿਚ ਮਦਦ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕਾਪਰ ਦਿਲ ਦੇ ਲਈ ਵੀ ਚੰਗਾ ਹੈ ਜੋ ਉਮੇਗਾ 6 ਦਿਮਾਗ ਦੇ ਲਈ। ਸਕਿਨ ਨੂੰ ਵੀ ਇਹ ਬਿਹਤਰ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਕੈਂਸਰ ਦੀ ਰੋਕਬਾਨ ਕਰਨ ਵਿਚ ਵੀ ਮਦਦਗਾਰ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਖਰੋਟ।

ਰੋਜ਼ਾਨਾ 2-3 ਅਖਰੋਟ (4-6 ਟੁਕੜੇ) ਖਾਓ। ਗਰਮੀਆਂ ਵਿਚ ਭਿਉਂ ਕੇ ਖਾਣਾ ਬਿਹਤਰ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਸਿੱਧਾ

ਸੈਨੈਕਸ ਦੇ ਨਾਲ ਖਾਣਾ ਬਿਹਤਰ ਹੈ। ਸਲਾਦ ਆਦਿ ਵਿਚ ਵੀ ਮਿਕਸ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋਏ। ਗਰਮੀਆਂ ਵਿਚ ਭਿਉਂ ਕੇ ਖਾਣਾ ਫਾਇਦੇਮੰਦ ਹੈ।

ਫਲੈਕਸ ਸੀਡਸ- ਫਲੈਕਸ ਸੀਡਸ ਯਾਨਿ ਅਲਸੀ ਦੇ ਬੀਜਾਂ ਵਿਚ ਉਮੇਗਾ-ਬੀ, ਕੈਲਸੀਅਮ ਅਤੇ ਫਾਈਬਰ ਚੰਗੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਗੁੱਡ ਕੋਲੈਸਟ੍ਰਾਲ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਵਿਚ ਮਦਦ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਦਿਲ ਦੀ ਮਿਹਤ ਨੂੰ ਸੂਗਰਦੇ ਹਨ। ਹੱਡੀਆਂ ਅਤੇ ਵਾਲਾਂ ਦੇ ਲਈ ਵੀ ਕਾਢੀ ਫਾਇਦੇਮੰਦ ਹੈ। ਐਂਟੀ ਐਜਿੰਗ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਇਮਯੂਨੀ ਵੀ ਵਧਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਹਾਰਮੋਨ ਨੂੰ ਬੈਲੈਸ ਕਰਕੇ ਅੰਰਤਾਂ ਵਿਚ ਪੀਰੀਅਡਸ ਅਤੇ ਮਿਨੋਪਾਜ਼ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਨਾਲ ਨਿਪਟਣ ਵਿਚ ਮਦਦ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਰੋਜ਼ਾਨਾ 10-15 ਗ੍ਰਾਮ ਯਾਨਿ 1-2 ਚਮਚਾ

ਦੇ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਲਈ ਫਾਇਦੇਮੰਦ ਹੁਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਖਾਣ ਨਾਲ ਮਨ ਦਰੱਸਤ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਵਧਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਲਈ ਕਾਢੀ ਫਾਇਦੇਮੰਦ ਹੈ। ਕੇਲਾ ਖੂਨ ਨੂੰ ਪਤਲਾ ਰੱਖਣ ਵਿਚ ਮਦਦ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸਦਾ ਪੋਟਾਸ਼ੀਅਮ ਬੀਪੀ ਨੂੰ ਦਰੱਸਤ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਗਨੀਸ਼ੀਅਮ ਕੋਲੈਸਟ੍ਰਾਲ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਰੋਜ਼ਾਨਾ 1 ਜਾਂ 2 ਕੇਲੇ ਖਾ ਸਕਦੇ ਹੋ ਹਾਲਾਂਕਿ ਵਰਾਇਟੀ ਦੇ ਲਈ ਦੂਜੇ ਫਲ ਵੀ ਖੁਰਕ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰੋ। ਇਸ ਨੂੰ ਸੂਗਰ ਦੇ ਮਰੀਜ਼ ਘੱਟ ਖਾਣਾ ਸਵੇਰੇ ਉਠ ਕੇ ਖਾਣਾ ਸਭ ਤੋਂ ਫਾਇਦੇਮੰਦ ਹੈ। ਜ਼ਰੂਰੀ ਲੱਗੇ ਤਾਂ ਦਿਨ ਵਿਚ ਵੀ ਖਾ ਸਕਦੇ ਹੋਏ।

ਦਾਲ ਚੀਨੀ- ਦਾਲ ਚੀਨੀ ਵਿਚ ਐਂਟੀ ਆਕਸੀ-ਸੀਡਾਂ, ਉਮੇਗਾ 6, ਫਾਈਬਰ, ਮੈਗਨੀਜ਼, ਪੋਟਾਸ਼ੀਅਮ

ਗਰਮ ਨਾ ਕਰੋ। ਦਾਲ ਚੀਨੀ ਨੂੰ ਮਿਕਸੀ ਵਿਚ ਪੀਹੋ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਇਸਦੇ ਗੁਣ ਘੱਟ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਸਿਲਬੱਟੇ ਜਾਂ ਕੁੰਡੀ ਵਿਚ ਕੁੱਟੋ ਫੋਰਟਿਸ ਸੀ-ਡਾਕ ਹਸਪਤਾਲ ਨੇ ਆਪਣੀ ਹਾਲੀਆ ਖੇਤ ਵਿਚ ਦਾਲ ਚੀਨੀ ਨੂੰ ਬੀਪੀ ਅਤੇ ਸੂਗਰ ਦੇ ਵੀਂਵਾਂ ਨੂੰ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰਨ ਵਿਚ ਫਾਇਦੇਮੰਦ ਪਾਇਆ ਹੈ।

ਅਂਵਲਾ- ਵਿਟਾਮਿਨ ਸੀ ਨਾਲ ਭਰਪੁਰ ਆਂਵਲਾ ਚਮਤੀ ਅਤੇ ਵਾਲਾਂ ਲਈ ਚੰਗਾ ਹੈ। ਇਹ ਐਸੀ-ਡਿਟੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਰਦੀ-ਜ਼ਕਾਮ ਤੋਂ ਵੀ ਰਾਹਤ ਦਿਵਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਮੌਜੂਦ ਐਂਟੀ-ਆਕਸੀ-ਸੀਡਾਂ ਵੀ ਰਾਹਤ ਦਿਵਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਲੜਨ ਵਿਚ ਮਦਦ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸੂਗਰ ਦੇ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਲਈ ਵੀ ਮਦਦਗਾਰ ਹੈ। ਇਹ ਜਖਮ ਭਰਨ ਵਿਚ ਵੀ ਮਦਦਗਾਰ ਹੈ। ਜਾਂਡਿਸ ਦੇ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਲਈ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਫਾਇਦੇਮੰਦ ਹੈ।

ਰੋਜ਼ਾਨਾ 1-2 ਅਂਵਲਾ ਤੱਕ ਖਾ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਅਂਵਲਾ ਦਾ ਜੂਸ ਲੈ ਸਕਦ ਹੋ। ਅਚਾਰ, ਚਟਨੀ ਜਾਂ ਕੱਚਾ ਅਂਵਲਾ ਬੋਡੀ ਕਾਲੀ ਮਿਰਚ ਜਾਂ ਨਮਕ ਦੇ ਨਾਲ ਖਾ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਸਬਜ਼ੀ ਵਿਚ ਪਾ ਕੇ ਵੀ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਮੁੱਖ ਬੋਡੀ ਦੇ ਲਈ ਖਾਸ ਵਾਹਿਦਾ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਵਿਚ ਚੀਨੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ।

ਲਸਣ- ਮੈਗਨੀਜ਼, ਵਿਟਾਮਿਨ ਸੀ, ਬੀ6, ਫਾਈਬਰ, ਕੈਲਸੀਅਮ, ਆਇਰਨ ਚੰਗੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿਚ

ਅਤੇ ਕੈਲਸੀਅਮ ਚੰਗੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਮੈਟਾ-ਬਾਲਿਜ਼ਮ ਤੇਜ਼ ਕਰਕੇ ਮੋਟਾਪਾ ਘਟਾਉਣ ਵਿਚ ਮਦਦ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸੂਗਰ ਵੀ ਕੰਟਰੋਲ ਰੱਖਦੀ ਹੈ।

ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਦਾਲ ਚੀਨੀ ਦਾ 3 ਗ੍ਰਾਮ ਪਾਉਡਰ (ਕਰੀਬ ਅੱਧ ਫੋਟਾ ਚਮਚਾ) ਖਾਣ ਨਾਲ ਹਾਰਟ ਅਟੈਂਕ, ਮੋਟਾਪਾ, ਬਲੱਡ ਪ੍ਰੈਸ਼ਰ ਅਤੇ ਕੋਲੈਸਟ੍ਰਾਲ ਦੇ ਆਸਾਰ ਘੱਟ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਨਾਲ ਪੇਟ ਦੀ ਚਰਬੀ 20 ਫੀਸਦੀ ਤੱਕ ਘੱਟ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਹਾਰਟ ਅਟੈਂਕ ਦੇ ਚਾਂਸ 10 ਫੀਸਦੀ ਘੱਟ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਬਲੱਡ ਪ੍ਰੈਸ਼ਰ ਵਿਚ 5 ਫੀਸਦੀ ਕਮੀ ਆ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਰੋਜ਼ਾਨਾ 3 ਗ੍ਰਾਮ ਤੱਕ ਲੈਣਾ ਫਾਇਦੇਮੰਦ ਹੈ। 5 ਗ੍ਰਾਮ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨਾ ਲਈ, ਵਰਨਾ ਬੀਪੀ ਲੋਅ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਦਾਲ ਚੀਨੀ ਨੂੰ ਪੀਹ ਕੇ ਸਬਜ਼ੀ ਜਾਂ ਫਰੂਰ ਚਾਟ ਵਿਚ ਮਿਲਾ ਕੇ ਖਾ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਬਿਹਤਰ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ ਲਸਣ ਵਿਚ। ਇਸ ਵਿਚ ਮੌਜੂਦ ਐਲੀਸਿਨ ਕੰਪਾਈ ਕੋਲੈਸਟ੍ਰਾਲ ਲੈਵਲ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਜੋਤਾਂ ਦੇ ਦਰਦ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰਨ ਅਤੇ ਖੁਨ ਸਾਫ਼ ਕਰਨ ਵਿਚ ਮਦਦ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਚਮਤੀ ਅਤੇ ਵਾਲਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਬਿਹਤਰ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਬੈਕਟੀਰੀਅਲ ਅਤੇ ਵਾਇਰਲ ਇਨਫੈਕਸ਼ਨ ਘੱਟ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕੈਸਰ ਤੋਂ ਵੀ ਬਚਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਰੋਜ਼ਾਨਾ 3-4 ਕਲੀਆਂ ਖਾ ਸਕਦੇ ਹੋ। 4 ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਖਾਣ ਨਾਲ ਸਰੀਰ ਵਿਚ ਗਰਮੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਕੁੱਟ ਕੇ ਜਾਂ ਕੱਚਾ ਚਾਬ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਲਸਣ ਨੂੰ ਕੱਟ ਕੇ ਕੁਝ ਮਿਟ ਛੱਡਣ ਨਾਲ ਇਸਦੇ ਅੰਜਾਇਮ ਜ਼ਿਆਦਾ ਐਕਟਿਵ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਫਿਰ ਖਾਓ। ਮੁੰਹ ਦੀ ਬਦਬੂ ਤੋਂ ਰਾਹਤ ਦੇ ਲਈ ਖਾਣੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਲਾਇਚੀ ਜਾਂ ਸੌਂਡ ਖਾ ਸਕਦੇ ਹੋ।

ਨੁਕਸਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਬੇਮੌਸਮੇ ਖੁਰਾਕੀ ਪਦਾਰਥ

ਮੁੱਖ ਨੂੰ ਹਰ ਦਿਨ ਲੱਗ ਰਹੀਆਂ ਨਵੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਕਾਰਨ ਤੰਦਰੂਸਤੀ ਲੱਭਣੀ ਮੁਸਕਿਲ ਕੰਮ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਤੰਦਰੂਸਤ ਰੱਖਣ ਲਈ ਤੁਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਯੋਗ ਆਸਣ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਦਵਾਈਆਂ ਦੀ ਵੀ ਵੀ ਹੈ।

ਖੁਲ੍ਹ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਲੰਮੇਰੀ ਉਮਰ ਸੁਫ਼ਨਾ

1857 ਦਾ ਗਦਰ: ਸਿੱਖ ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤੀ ਵਸਤਾਂ ਦੀ ਅਖੌਤੀ ਇਨਕਲਾਬੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਲੁੱਟ

(ਸਫ਼ਾ 6 ਦੀ ਬਾਕੀ)

ਹੋਣ ਮਿਟੀ ਹੀ ਨਿਕਲ ਗਈ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਗਦਾਰ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਇਕ ਵਾਰ ਤਾਂ ਸਿਰ ਸਿਟ ਕੇ ਬੈਠ ਗਏ ਪਰੰਤੂ ਜੇ ਭੁਚਾਲ ਆਉਣਾ ਬਾਕੀ ਸੀ*। ਡਾ. ਗੰਡਾ ਸਿੰਘ ਜਦੋਂ ਸਟੇਜ ਤੇ ਜਖਮੀ ਸੇਰ ਵਾਂਗ ਦਾਤੇ ਤਾਂ ਅਥੰਤੀ ਵਿਦਵਾਨ ਗਾਂਦੀ ਦੀ ਬਕਰੀ ਵਾਂਗ ਕਬੰਦ ਲੱਗ ਪਏ। ਫਿਰ ਬੁਲਕੇ ਡਾਕਟਰ ਗੰਡਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਹਿਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ: * ਅਜਿਹੇ ਅਕ੍ਰਿਤਘਣ ਲੋਕ ਇੱਤਹਾਸ ਵਿੱਚ ਅੱਜ ਤੱਕ ਪੜ੍ਹੇ ਸੁਣੇ ਨਹੀਂ, ਜੇਹੇ ਮੇਰੇ ਮੁਹਰੇ ਬੈਠੇ ਹਨ। ਇਹ ਅਹਿਸਾਨ ਫਰਮੋਸ ਲੋਕ ਅੱਜ ਭੁੱਲ ਗਏ ਹਨ ਕਿ 700 ਸਾਲ ਤੋਂ ਮੁਗਲਾਂ ਦੀ ਗੁਲਾਮੀ ਦੇ ਤੁਹਾਡੇ ਗਲ ਪਏ ਸੰਗਲ ਅਸੀਂ ਕੱਟੇ ਸੀ। ਅਜਾਦੀ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਅਵਾਜ਼ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਬਾਬਰ ਨੂੰ ਜਾਬਰ ਕਹਿਕੇ ਬੁਲੰਦ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਾਸਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਾਬਰ ਦੀ ਜੇਲ੍ਹ ਵੀ ਕਟਣੀ ਪਈ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਡਾ. ਗੰਡਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੀਆਂ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਹਮਲਿਆਂ ਤੋਂ ਬਚਾਇਆ, ਬਾਰੇ ਵੀ ਚਾਨਣਾ ਪਾਇਆ। ਸਿੱਖ ਯੋਧਿਆਂ ਨੇ ਤੀਹ-ਤੀਹ ਹਜਾਰ ਹਿੱਦੂ ਬਹੁ ਬੇਟੀਆਂ, ਗਜਨੀ ਦੇ ਬਜਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਵਾਪਸ ਲਿਆਂਦੀਆਂ" ਦਾ ਜਿਕਰ ਵੀ ਕੀਤਾ। ਡਾ. ਗੰਡਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ, "ਅਹਿਸਾਨ ਫਰਮੋਸ ਭੁੱਲ ਗਏ ਬਾਬਾ ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਨੂੰ, ਭੁੱਲ ਗਏ ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਆਹਲਵਾਲੀਆ, ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਰਾਮਗੜੀਆ, ਬਘੇਲ ਸਿੰਘ, ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਨੱਲਵਾ, ਮਹਾਂਜਾਨਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ.. ਤੁਸੀਂ ਤਾਂ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਨੂੰ ਵੀ ਜਿਹਾਦੀਆਂ ਦੇ ਹਮਲਿਆਂ ਤੋਂ ਡਰਦੇ ਪੱਠਾਣਾ ਨੂੰ ਹਾਰ ਆਏ ਸੀ ਉਥੇ ਫਿਰ ਦੇ ਝੰਡੇ, ਅਸੀਂ (ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ) ਗਡੇ। ਦਰਾ-ਏ-ਖਹਿਬਰ ਨੂੰ ਹੁਣ ਤੱਕ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਕਿਸ ਨੇ ਡੱਕਿਆ, ਸਿਰਫ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ। ਲਾਹੌਣਤੀਉ ਡੇਢ ਪ੍ਰਸੈਟ ਸਾਡੀ ਗਿਣਤੀ ਨੇ ਜੰਗ-ਏ-ਅਜਾਦੀ ਵਿੱਚ 87% ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਦਿਤੀਆਂ। ਅੱਧੀ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਾਡੀ ਕੌਮ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਬਚਾਉਂਦੀ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ। ਹੁਣ ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਤੁਸੀਂ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਗਦਾਰ ਅਸੀਂ। ਹੁਣ ਗੱਲ ਕਰੀਏ 1857 ਦੇ ਗਦਰ ਦੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਦੇਸ਼ ਅਜਾਦੀ ਦੀ ਲੜੀ ਗਈ ਪਹਿਲੀ ਜੰਗ ਐਲਾਨਦੇ ਹੋ... ਅਜਾਦੀ ਨਾਲ ਤਾਂ ਉਸਦਾ ਕੋਈ ਵਾਹ-ਵਾਸਤਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਤਾਂ ਮੇਰਨ ਛਾਉਣੀ ਤੋਂ ਧਰਮ ਦੇ ਨਾਮ ਤੇ ਭਡਕੀ ਇਕ ਚਿੰਗਾਤੀ ਸੀ। ਹਿੱਦ ਭਤਕੇ ਕਿ ਰੌਂਦ ਨੂੰ ਗਉ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਲੜੀ ਹੰਦੀ ਸੀ।

ਪੁਲਵਾਮਾ ਹਮਲਾ: ਮੌਦੂ

ਬਾਲਾਕੋਟ (ਪਾਕਿਸਤਾਨ) ਵਿਚ ਕੀਤੇ ਤਾਬਤਤੋਤ 'ਲੱਕੜ੍ਹ' ਕਰਾਰ ਦਿੱਤੇ ਹਵਾਈ ਹਮਲਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਮੌਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਕੋ ਝਟਕੇ ਵਿਚ ਪਿਛਲੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਿਤ ਕੂਠਨੀਤਕ ਬਿਰਤਾਂਤ ਨੂੰ ਖ਼ਿਲਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। 1947 ਤੋਂ ਹੁੰਨ ਤੱਕ ਭਾਰਤੀ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਲਗਾਤਾਰ ਮੁਨਕਰ ਹੁੰਦੀ ਆ ਰਹੀ ਸੀ ਕਿ ਕਸਮੀਰ ਦਾ ਮਸਲਾ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਗੱਲਬਾਤ ਅਤੇ ਆਪਸ਼ਾ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਹੱਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਇਸ ਨੰਦੀ ਆ ਰਹੀ ਸੀ। ਆਪਣਾ ਅੰਦਰੂਨੀ ਕਲੋਸ ਹੀ ਕਰਾਰ ਦਿੱਦੀ ਆ ਰਹੀ ਸੀ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਜਵਾਬੀ ਛੋਜੀ ਹਮਲੇ ਲਈ ਉਕਸਾ ਕੇ ਮੌਦੀ ਨੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਦੋ ਪਰਮਾਣੂ ਤਾਕਤਾਂ ਨੂੰ ਇਕ-ਦੂਜੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਨਫਰਤ ਦੀ ਬੰਬਾਰੀ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਰਕੇ ਕਸਮੀਰ ਮੌਦੇ ਨੂੰ ਕੈਮਾਂਤਰੀ ਹਲਕਿਆਂ ਵਿਚ ਚਰਚਾ ਦਾ ਧੁਰ ਬਣਾਉਣ ਦਾ 'ਵੱਡਮੁੱਲ' ਕੰਸ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਕੁਲ ਆਲਮ ਵਿਚ ਇਹ ਮਿਥ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨਾ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਕਸਮੀਰ ਦੁਨੀਆਂ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਖਤਰਨਾਕ ਖਿੱਤਾ ਹੈ ਜਿਹਤਾ ਪਰਮਾਣੂ ਜੰਗ ਲਈ ਪਸੰਦੀਦਾ ਮਹਾਜ਼ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੂਝ-ਬੂਝ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਵੀ ਬੰਬਾਦ ਅੰਤਰ, ਮੁਲਕ ਜਾਂ ਸੰਸਥਾ ਜਿਹੜੀ ਪਰਮਾਣੂ ਜੰਗ ਦੀ ਭਿਆਨਕਤਾ ਨੂੰ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨ ਸਕਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਕੰਸਿਸ਼ਨ ਦਾ ਪੁਰਜ਼ੋਰ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪੁਲਵਾਮਾ (ਕਸਮੀਰ) ਵਿਚ 14 ਫਰਵਰੀ 2019 ਨੂੰ ਪੈਰਾ-ਮਿਲਟਰੀ ਫੋਰਸਿਜ਼ ਦੇ 2500 ਜਵਾਨਾਂ ਦੇ ਕਾਫਲੇ 'ਤੇ ਵੀਰ ਵਰਿਆਂ ਦੇ ਕਸਮੀਰੀ ਨੌਜਵਾਨ ਆਦਿਲ ਅਹਿਮਦ ਦਾ ਝਾਰ ਨੇ ਮਨੁੱਖੀ ਬੰਬ ਬਣ ਕੇ ਹਮਲਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਸ ਬਾਰੇ ਖੁਲਾਸਾ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਸਰਗਰਮ ਸੈਸ਼ਨ-ਏ-ਮੁਹੰਮਦ ਦੇ ਕਾਰਕੁਨ ਵਜੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਘਟਨਾ ਵਿਚ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 40 ਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਨਾਲ ਕਸਮੀਰ ਦੀਆਂ ਤਾਰੀਖਦੀਆਂ ਵਿਚ ਨਵਾਂ ਇਜ਼ਾਫ਼ਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਸੰਨ 1990 ਤੋਂ ਅੱਜ ਤਕ ਕਸਮੀਰੀ ਸੱਸਤਮਿਆ ਵਿਚ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 70 ਹਜ਼ਾਰ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ, ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਲੋਕ 'ਲਾਪਤਾ' ਹਨ, ਹਜ਼ਾਰਾਂ 'ਤੇ ਤੱਤੰਦਦ ਦਾ ਕਹਿਰ ਝੁੱਲ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸੈਂਕਤੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਅਪਾਹਜਤਾ ਤੇ ਪੈਲਟ ਗੰਨਾਂ ਦੀ ਕਿਰੁਤ ਵਰਤੋਂ ਦੁਆਰਾ ਅੰਨ੍ਹੇਪਣ ਦੀਆਂ ਖੱਡਾਂ ਵਿਚ ਧਕੇਲ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ 12 ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿਚ ਹੋਈਆਂ ਮੌਤਾਂ ਦੀ ਦਰ ਸੰਨ 2009 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਭ ਤੋਂ ਉਚੀ ਰਹੀ ਹੈ। ਐਸੋਸੀਏਟ ਧੈਸ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਮਤਾਬਕ, ਪਿਛਲੇ 12 ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿਚ 5700

ਹੈ ਤੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਭਡਕੇ ਕਿ ਰੌਦ ਨੂੰ ਸੂਰ ਦੀ ਚਰਬੀ ਲੰਗੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਧਰਮ ਦੇ ਨਾਮ ਤੇ ਹੋਇਆ ਹੁਤਦੰਗ, ਅਜਾਦੀ ਦੀ ਲੜਾਈ ਕਿਵੇਂ ਬਣਿਆ। ਝਾੰਸੀ ਦੀ ਰਾਣੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਅਜਾਦੀ ਦੀ ਰਾਣੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਿਖਰਾਂ ਤੇ ਚਾੜ੍ਹਿਆ, ਉਸ ਨੇ ਕਿਹੜੀ ਅਜਾਦੀ ਦੀ ਲੜਾਈ ਲੜੀ ਸੀ। ਉਸਦਾ ਪਤੀ ਸਿਰੇ ਦਾ ਸ਼ਰਾਬੀ ਤੇ ਜੁਲਮੀ ਰਾਜਾ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਮਰਨ ਤੇ ਝਾੰਸੀ ਤੇ ਲਕਸ਼ਮੀ ਬਾਈ ਰਾਜ ਕਰਨ ਲੱਗੀ। ਇਸ ਨੇ ਝਾੰਸੀ ਦੀ ਗਰੀਬ ਪ੍ਰਜਾ ਤੇ ਜੁਲਮ ਕੀਤੇ। ਪ੍ਰਜਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਕੋਲ ਜਾ ਫਰਿਆਦੀ ਹੋਈ ਅਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਨੇ ਝਾੰਸੀ ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸਨੇ ਤਿੰਨ ਚਿੱਠੀਆਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਲਿਖੀਆਂ। ਪਹਿਲੀ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਕੇ ਮੈਨੂੰ ਦੋ ਲੱਖ ਰੁਪਈਏ ਮਹੀਨਾਂ ਪੈਨਸ਼ਨ ਲਈ ਜਾਵੇ। ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਨੇ ਇਹ ਕਿਹਕੇ ਨਾਂਹ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਬੀਬੀ ਜੇ ਤੇਰੇ ਅੱਲਾਦ ਹੁੰਦੀ ਤਾਂ ਪੈਨਸ਼ਨ ਲੱਗ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਤੇਰੇ ਕੋਈ ਬੱਚਾ ਨਹੀਂ ਇਸ ਕਰਕੇ ਤੈਨੂੰ ਪੈਨਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਲਾ ਸਕਦੇ। ਫਿਰ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਡਾਦਾਰਾਂ ਦੀ ਸਲਾਹ ਤੇ ਇਕ ਬੱਚਾ ਗੋਦ ਲੈ ਲਿਆ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਚਿੱਠੀ ਲਿੱਖੀ ਕਿ ਹੁਣ ਮੈਂ ਬੱਚਾ ਗੋਦ ਲੈ ਲਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਕਰਕੇ ਦਸ ਲੱਖ ਸਲਾਨਾ ਪੈਨਸ਼ਨ ਲਈ ਜਾਵੇ। ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਜੇ ਰਜੇ ਦੇ ਜਿਉਂਦੇ, ਬੱਚਾ ਗੋਦ ਲਿਆ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਪੈਨਸ਼ਨ ਲੱਗ ਸਕਦੀ ਸੀ ਹੁਣ ਨਹੀਂ। ਫੇਰ ਝਾੰਸੀ ਦੀ ਰਾਣੀ ਨੇ ਤੀਜੀ ਚਿੱਠੀ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਲਿੱਖੀ, ਕਿ ਦੋ ਲੱਖ ਰੁਪਈਆ ਦੇ ਦਿਓ, ਝਾੰਸੀ ਤੁਹਾਡੀ ਹੋਈ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਸਿਪਾਹੀ ਵਿਦਰੋਹੀਆਂ ਦੇ ਵਿੱਚੁਗ ਲੜਨ ਵਿੱਚ ਤੁਹਾਡੀ ਮੱਦਦ ਕਰਨਗੇ। ਯਾਨੀ ਦੋ ਲੱਖ ਰੁਪਈਏ ਲਈ ਉਹ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲਕੇ ਭਾਰਤੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਲਈ ਆਪਣੇ ਸਿਪਾਹੀ ਭੇਜਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਸੀ। ਇਹ ਤਿੰਨੇ ਚਿੱਠੀਆਂ ਅੱਜ ਵੀ ਲੰਡਨ ਵਿੱਚ ਪਈਆਂ ਹਨ।

ਬਾਕੀ ਨਾਇਕ, ਤਾਂਤੀਆ ਤੋਪੇ ਅਤੇ ਨਾਨਾ ਸਾਬਚ
 ਦੀ ਤੁਸੀਂ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹੋ ਇਹ ਸਾਰੇ ਬਦਕਾਰ ਤੇ ਜਾਲਮ
 ਬੰਦੇ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਾਜ ਨਾਲੋਂ ਲੋਕ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਦੇ ਰਾਜ
 ਵਿੱਚ ਕਈ ਗੁਣਾ ਜਿਆਦਾ ਸੁੱਖੀ ਸਨ। ਉਹ ਗਰੀਬ ਲੋਕ
 ਕੋਲੋਂ ਲਗਾਨ ਗਲੀ ਦੇ ਗੁੰਡਿਆਂ ਵਾਂਗੁੰਹ ਵਸੂਲਦੇ ਰਹੇ
 ਉਹਨਾਂ ਕਿਹੜੀ ਅਜਾਦੀ ਦੀ ਲੜਾਈ ਲੜੀ ਸੀ। ਵਰਨਣਯੋਗ
 ਹੈ, ਜੇਤੂ ਜਾਰੀ ਸਿਰਦਾਰ ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਸੱਪੁਤਰ ਮਹਾਨ
 ਸੂਰਮੇ ਸ਼ਾਮ ਸਿੰਘ ਅਟਾਰੀ, ਜਿਸਨੇ ਰਾਮ ਨਗਰ
 ਚੌਲਿਆਂਵਾਲੀ ਦੇ ਮੈਦਾਨ ਅੰਦਰ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਵੱਖੀਆਂ

ਦੇਹੜਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਿਆਂ ਸਨ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਗਵਰਨਰ
ਜਨਰਲ ਹਿਊ ਗਫ ਨੂੰ ਅਸਤੀਫਾ ਦੇਣਾ ਪਿਆ ਸੀ, ਉਥੋਂ
ਜਨਨੈਲ ਸੇਰੇ ਸੰਘ ਅਟਾਰੀ ਨੂੰ ਬੰਦੀ ਬਣਾਕੇ ਇਲਾਹਾਬਾਦ
ਦੇ ਕਿਲੇ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਲਾਹਾਬਾਦ
ਨਾਨਾ ਸਾਬ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਸੀ। ਇਹ ਕਿਹੜੀ ਅਜਾਦੀ ਲ
ਰਹੇ ਸਨ?

ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਜੋ ਸੈਨਿਕ ਬਹਾਵਤ ਕਰ ਗਏ ਉਨ੍ਹਾਂ
ਨੇ ਆਪਣਾ ਬਾਦਸ਼ਾਹ, ਬਹਾਦਰ ਸ਼ਾਹ ਜਫਰ
ਐਲਾਨਿਆਂ, ਜਿਸ ਮੁਗਲ ਹਕੂਮਤ ਨਾਲ ਸਾਡੇ ਸਦੀਆਂ
ਕ੍ਰਿਪਾਨਾਂ ਖੰਢੇ ਖੜਕਦੇ ਰਹੇ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਤ ਪੱਥਰਣ ਲਈ
ਅਸੀਂ ਲੱਖਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਹਾਦਤਾਂ ਪਾਈਆਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ
ਹਕੂਮਤ ਦੀ ਜਤ ਆਪਣੇ ਹੱਥੀ ਲਾਉਣਾ ਇਹ ਕਿਹੜਾ
ਅਜਾਦੀ ਸੀ ? ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਅਜਾਦ ਸੀ, ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਸੀ, ਸ਼ਹਾਦਤ
ਅਪਣਾ ਵਿਸ਼ਾਲ ਰਾਜ ਸੀ। ਸ਼ੇਰੇ-ਪੰਜਾਬ ਨੇ ਅੱਖਾਂ ਦੀ
ਮੀਟੀਆਂ, ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲਕੇ ਤੁਸੀਂ ਪੱਥਰਾਂ ਭਾਰ
ਗਏ ਸਾਨੂੰ ਗੁਲਾਮ ਕਰਾਉਣ ਲਈ। 1849 ਵਿੱਚ ਤੁਸੀਂ
ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲਕੇ ਸਾਡੇ ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ, ਅਸੀਂ ਸੀਵਾ
ਤਲੀ ਤੇ ਰੱਖਕੇ ਸੂਰਵੀਰਾਂ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲੜੇ, ਹੱਥਿਆਰਾਂ
ਬਿਨਾਂ ਸੇਰਾਂ ਵਰਗੇ ਹੌਸਲਿਆਂ ਨਾਲ ਲੜੇ, ਤੁਹਾਨੂੰ
ਅੰਗਰੇਜ਼ ਨੂੰ ਭੰਨਿਆਂ ਜੰਗ ਜਿਤੀ ਅਤੇ ਜਿਤੀ ਜੰਗ ਤੁਹਾਨੂੰ
ਕੀਤੀ ਗਦਾਰੀ ਕਰਕੇ ਹਾਰੇ, ਲਾਲ ਸਿੰਘ, ਗੁਲਾਬ ਸਿੰਘ
ਅਤੇ ਧਿਆਨ ਕੌਣ ਸਨਾਕੌਣ ਨਮਕਹਰਾਮ ਸੀ ਖਾਲਸਾ ਰਾਹ
ਅੰਦਰ? ਤੁਸੀਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਸੈਹਿ ਤੇ ਸਾਡੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦ
ਲੁਟੀਆਂ ਘਰ-ਘਾਟ ਸਾਡੇ, ਹੱਦ ਦਰਜੇ ਦੇ ਘੱਟੀਆ ਕੁਕਰ
ਕੀਤੇ, * ਇਸ ਦੇ ਗਵਾਹ ਮੁਸਲਮਾਨ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰ ਅਤੇ
ਅੰਗਰੇਜ਼ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰ ਆਪ ਹਨ, ਕਿਵੇਂ ਤੁਸੀਂ ਸਾਡੀਆਂ
ਧੀਆਂ ਭੈਣਾ ਦੀ ਬੇਪਤੀ ਕੀਤੀ, ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਧੀਆਂ
ਭੈਣਾ ਨੂੰ ਬਚਾਇਆ ਸੀ, ਉਸਦਾ ਤੁਸੀਂ ਸਾਨੂੰ ਇਨਾਮ ਇਦਿੱਤਾ ਸੀ। 1849 ਤੋਂ 1857 ਕਿੰਨੇ ਸਾਲ ਹੋਏ ਨੇ? ਉਸ
ਵੇਲੇ ਦਸ ਹਜ਼ਾਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਖਾਲਸਾ ਫੌਜ ਜੇਲਾਂ ਵਿੱਚ ਸੰ
ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਜਵਾਨ ਲਾਪਤਾ ਸਨ, ਸਿੰਘ
ਜਨਨੈਲ ਕੈਦ ਸਨ, ਸਿੰਘਾ ਵਾਸਤੇ ਘੋਤਿਆਂ ਤੇ ਚਤੁਨ ਤੋਂ
ਦੀਆਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਸਨ, ਸਾਡੇ ਛੱਟ ਅੱਲੇ ਸੀ ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ? ਉਸ
ਵੇਲੇ ਸਾਡੀ ਵੈਸੇ ਹੀ ਅੱਖ ਵਿੱਚ ਕੰਢੇ ਵਾਂਗ ਚੁੱਬਦੇ ਹੋ
ਤੇ ਉਪਰੋਂ ਤੁਸੀਂ ਉਸ ਬਿਨ ਸਿਰ ਪੈਰ ਦੀ ਲੜਾਈ ਵਿੱਚ
ਸਾਡਾ ਸਾਬ ਭਾਲਦੇ ਸੀ? ਤੁਸੀਂ ਸ਼ੁੱਕਰ ਕਰੋ ਤੁਹਾਡੇ ਮਹਿਸੂਸ
ਜੱਤੀਆਂ ਨਹੀਂ ਮਾਰੀਆਂ। ਤੁਹਾਡੇ ਇਸ ਝੱਠ ਦਾ ਜ਼ਹਾਨ

ਦੇਣਾ ਜੁਰੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਦੁਨੀਆਂ ਜਾਣ ਸਕੇ 1857 ਦੇ ਝੂੰਠੇ ਗਦਰ ਦਾ ਸੱਚ ਕੀ ਹੈ। ਮੈਂ ਅਜੇ ਹੀ ਰਾਤੋ-ਰਾਤ ਕਿਤਾਬ ਲਿਖਾਂਗਾ। ਇਹ ਕਹਿੰਦਿਆਂ ਡਾਕਟਰ ਸਾਬ ਨੇ ਇਸਾਜ਼ਤ ਲਈ। ਕਈ ਅੱਖੋਤੀ ਬੁਧੀਯੀਵੀ ਖਿਸਕ ਗਏ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਅਜੇ ਬੋਲਣਾ ਸੀ। ਕਈ ਆਪਣਾ ਨਾਮ ਕਟਾ ਗਏ ਅਤੇ ਕਈ ਆਪਣੇ ਭਾਸ਼ਨ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਤੋਂ ਲਿੱਖਣ ਵਿੱਚ ਵਿਆਸਤ ਹੋ ਗਏ। ਸੱਚਾਸ਼ ਹੀ ਡਾਕਟਰ ਗੰਡਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਉਸੇ ਰਾਤ ਕਿਤਾਬ ਲਿਖੀ* (ਜਿਸ ਦਾ ਨਾਂ 1857 ਗਦਰ ਅਤੇ ਸਿੰਘ) 'The Indian Mutiny Of 1857 And The Sikhs' ਇਹ ਇਕ ਇਤਿਹਾਸਕ ਸਚਾਈ ਹੈ। 1857 ਦੇ ਘੋਸ਼ਸ਼ੋਲੇ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤੀ ਵਸਤਾਂ ਫਤਿਹਗੜ ਦੇ ਕਿਲੇ ਵਿੱਚੋਂ ਅੱਖੋਤੀ ਇੰਕਲਾਬੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਲੁਟੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਇਸ ਲੁੱਟ-ਘੁੱਟ ਨੂੰ ਬੜੇ ਸ਼ਾਹਿਰਾਨਾਂ ਤੱਤੀਕੇ ਨਾਲ 1907 ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਅਜਾਦੀ ਦੀ ਲਤਾਈ ਦਾ ਨਾਮ, ਵੀ. ਡੀ. ਸਾਵਰਕਰ ਨੇ ਇਕ ਲੇਖ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਦਿੱਤਾ* ਅਤੇ ਫੇਰ ਕੀ ਸੀ ਹੋਰ ਤਾਂ ਪੱਲੇ ਹੈ ਕੁਛ ਨਹੀਂ ਸੀ ਇਸ ਝੂੰਠ ਕੁਫਰ ਦੀ ਪਾਲਿਸ਼ ਮਾਰਕੇ ਜੁਲਮੀ ਰਜਵਾਤਿਆਂ ਨੂੰ ਫਿਲਮੀ ਕਹਾਣੀਆਂ ਵਾਂਗ ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਜਾਣੀ ਹੀਰੋ ਬਣਕੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਨੂੰ ਦਬਾਕੇ ਰੱਖਣ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵਿਲਨ ਬਣਾਕੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਅਜ ਵੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕਈ ਸਿੱਖ ਵੀਰ ਵੀ ਇਸ ਝੂੰਠ ਨੂੰ ਸੱਚ ਮੰਨੀ ਬੈਠੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਪਤਾਈ ਸਾਨੂੰ ਉਹੋ ਪਤਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਉਹ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਆਪਣੀ ਤਰਫੋਂ ਅਸੀਂ ਕਦੇ ਆਪਣਾ ਇਤਿਹਾਸ ਪਤਨਾਂ ਹੀ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ। ਸਾਇਦ ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਲੱਕਸ਼ਮੀ ਬਾਣੀ ਤਾਂ ਬਚਪਨ ਤੋਂ ਪਤਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਪਰੰਤੁ ਮਾਈ ਭਾਗੇ ਦਾ ਸਾਨੂੰ ਉਦੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਜਦੋਂ ਦੁਨੀਆਂ ਸਾਨੂੰ ਦਸਦੀ ਹੈ ਕਿ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀਆਂ ਤਿੰਨ ਦਲੇਰ ਬੀਬੀਆਂ ਵਿੱਚ ਤੁਹਾਡੀ ਮਾਤਾ ਭਾਗੇ ਦਾ ਨਾਮ ਵੀ ਆਉਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਝੂੰਠ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਨੇ ਗਦਰੀ ਬਾਬਿਆਂ, ਸ਼ਹੀਦ ਉਧਮ ਸਿੰਘ, ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਸਰਾਭਾ ਅਤੇ ਬੱਬਰ ਅਕਾਲੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਹਦਤਾਂ ਨੂੰ ਰੋਲਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਸਾਇਦ ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਇਸ ਕਹਾਣੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਦੇਸ਼ ਭਗਤੀ ਉਹ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਕੋਈ ਨਿੱਜੀ ਸਵਾਰਥ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਜਿਸ ਪਿੱਛੇ ਮੋਹ, ਮਾਇਆ, ਲਾਲਚ ਆਦਿ ਛੁੱਪੇ ਹੋਣ ਉਸਨੂੰ ਦੇਸ਼-ਭਗਤੀ ਨਹੀਂ ਆਖਿਆ ਜਾਂਦਾ। ਇਸ ਤਰਾਂ ਤਾਂ ਵੱਟ-ਬੱਨੇ ਆਦਿ ਪਿੱਛੇ ਲੱਖਾਂ ਕਤਲ ਹੁੰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ।

ਚੜ੍ਹਨ ਲਈ 'ਛੁੱਕਵਾਂ' 'ਸਿਆਸੀ' ਮੁੱਦਾ ਮਿਲਿਆ

ਮੌਤਾਂ ਹੋਈਆਂ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ 260 ਖਾੜਕ ਸਨ, 160 ਆਮ ਲੋਕ ਅਤੇ 150 ਭਾਰਤੀ ਸੈਨਾ ਦੇ ਜਵਾਨ ਸਨ ਜਿਹੜੇ ਛਿਹਿਟੀ ਦਿੰਦੇ ਸਮੇਂ ਮਾਰੇ ਗਏ।

ਹੁਣ ਜਿਹੜੇ ਵੀ ਚਸਮੇ ਨਾਲ ਤੁਸੀਂ ਇਸ
ਸਮੱਸਿਆ ਨੂੰ ਦੇਖਣਾ ਚਾਹੋ, ਦੇਖ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਇਨ੍ਹਾਂ
'ਖਾੜਕੁਆਂ' ਨੂੰ 'ਅਤਿਵਾਦੀ', 'ਾਤੁੰਕਵਾਦੀ', 'ਆਜਾਦੀ
ਦੇ ਪਰਵਾਨੇ' ਜਾਂ 'ਮਜ਼ਾਹਿਦ' ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਬਹੁਤੇ
ਕਸ਼ਮੀਰੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 'ਮਜ਼ਾਹਿਦ' ਆਖਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜੱਦੋਂ
ਇਹ ਮਾਰੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਸੈਕਤਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਲੋਕ
(ਭਾਵੇਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਢੰਗ-ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣ ਜਾਂ
ਨਾ) ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜਨਾਜ਼ਿਆਂ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਦੇ ਹਨ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਲਈ
ਅੰਬਰੂ ਕੇਰਦੇ ਹਨ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅੰਤਮ ਵਿਦਾਇਗੀ ਦਿੰਦੇ
ਹਨ। ਦਰਅਸਲ, ਇਸ ਵਰ੍ਗ ਮਰਨ ਵਾਲੇ ਬਹੁਤੇ ਆਮ ਲੋਕ
ਉਹ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਫੌਜੀਆਂ ਦੇ ਘੇਰੇ ਵਿਚ ਆਏ ਇਨ੍ਹਾਂ
'ਬਾਗੀਆਂ' ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਅਤੇ ਉਥੋਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕੱਢਣ ਲਈ
ਆਪਣੀਆਂ ਦੋਹਾਂ ਡਾਹ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਾਮੁੰਕਮਲ ਅਤੇ
ਖੂਨ ਨਾਲ ਛਿੜੇ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚੋਂ ਪੁਲਵਾਮਾ ਵਾਲੀ ਘਟਨਾ ਸਭ
ਤੋਂ ਕੁਰੂਰ ਅਤੇ ਭਿੰਕੀਕਰ ਹੋ ਨਿਬੜੀ ਹੈ। ਕਸ਼ਮੀਰ ਵਾਦੀ
ਦੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਸੈਕਤੇ ਨੌਜਵਾਨ ਅਜਿਹੇ ਹਨ (ਆਦਿਲ
ਅਹਿਮਦ ਡਾਰ ਵਰਗ) ਜਿਹੜੇ ਇਸ ਖੂਨੀ ਜੰਗ ਦੇ
ਦਹਕਿਆਂ ਦੌਰਾਨ ਹੀ ਪੇਦਾ ਹੋਏ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜੁਲਮਾਂ
ਦੀ ਉਹ ਇੰਹਾਂ ਦੇਖੀ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਿਲੋ-ਦਿਮਾਗ ਸੁੰਨ
ਹੋ ਗਏ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦਹਿਸਤ ਨਹੀਂ ਡੰਗਦੀ, ਉਹ
'ਆਜਾਦੀ' ਲਈ ਆਪਣੀਆਂ ਜਾਨਾਂ ਵੀ ਦਾਅ 'ਤੇ ਲਾ ਸਕਦੇ
ਹਨ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਿਨ, ਫਿਰ ਤੋਂ ਅਜਿਹਾ ਹਮਲਾ ਹੋ ਸਕਦਾ
ਹੈ, ਪੁਲਵਾਮਾ ਤਰਾਸਦੀ ਤੋਂ ਵੀ ਬੁਰਾ ਜਾਂ ਇਸ ਵਰਗਾ। ਕੀ
ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਰਕਾਰ ਇਉਂ ਕੌਂਕਾਨਾਂ ਜਾਨਾ ਅੰਦਰਾਪ ਬਿੰਦੇ

ਭਾਰਤੀ ਸਰਕਾਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਜ਼ਦੀਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਜਾਮ ਪਿਛੇ ਅਜਿਹੇ ਹਮਲਿਆਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਾਰੇ ਏਸ਼ਿਆਈ ਖਿੱਤੇ ਅਤੇ ਮੁਲਕ ਦੀ ਹੋਣੀ ਵੱਡਨਾ ਚਾਹ ਰਹੀ ਹੈ? ਅਜਿਹੀਆਂ ਨਾਟਕੀ ਤੇ ਫੌਕੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਕਰਕੇ, ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹਿੰਦਰ ਮੌਦੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਕੀ ਅਸੀਂ ਅਜਿਹੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ਆਪਣਾ ਭਵਿੱਖ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਸੌਂਪ ਰਹੇ? ਪੁਲਵਾਮਾ ਵਿਚ ਮਰਿਆ ਹਮਲਾਵਰ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋਰ ਕੀ ਭਾਲ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਬਹੁਤ ਭਾਰਤੀ ਜਿਹੜੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਵਿਰੁਧ ਆਪਣੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਸੰਗਰਾਮ ਨੂੰ ਮਾਣ ਵਾਲੀ ਨਜ਼ਰ ਨਾਲ ਦੇਖਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਸੰਗਰਾਮੀਆਂ ਦੀ ਪੂਜਾ ਤਕ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਕਸਮੀਰੀਆਂ ਦਾਤਾਰਾ ਛੇਡੇ ਬਿਲਕਲ ਉਸੇ

ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਸੰਗਰਾਮ ਨੂੰ ਹਿਕਾਰਤ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਨਾ ਦੇਖਦੇ ਹਨ। ਕਸ਼ਮੀਰੀ ਲੋਕਾਂ ਦੁਆਰਾ 'ਭਾਰਤੀ ਨਾ ਵਿਰੁਧ ਸੁਚੂ ਕੀਤਾ 'ਆਜ਼ਾਦੀ ਸੰਗਰਾਮ' ਆਪਣੇ 30 ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਹੋ ਚੁਕਿਆ ਹੈ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੇ (ਪਹਿਲੀ ਅਧਿਕਾਰਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਹੁਣ ਵਿਚੋਲਿਆਂ/ਗੈਰ-ਸਰਕਾਰ ਅਦਾਰਿਆਂ ਦੁਆਰਾ) ਇਸ 'ਸੰਗਰਾਮ' ਨੂੰ ਹਸ਼ਿਆਰ, ਬੰਬ ਅਤੇ ਜੰਗ ਸਿਖਲਈ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ ਕੋਈ ਸੰਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਤੱਥ ਵਿਚ ਵੀ ਕੋਈ ਸੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਕਸ਼ਮੀਰੀ ਵਰਗੇ ਜੰਗੀ-ਬਿੱਤਿਆਂ ਵਿਚ ਕੋਈ ਵੀ ਸੰਗਰਾਮ ਸਥਾਨਿਕ ਆਵਾਮ ਦੀ ਇਮਦਾਦ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਦੇਰ ਜਿੰਦਾ ਨਾ ਰਹਿ ਸਕਦਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕੌਣ ਸੋਚ ਸਕਦੇ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਗੁੰਝਲਦਾਰ, ਤਰਾਸਦਿਕ ਜੰਗ ਨੂੰ 'ਸਰਜੀਕਲ ਸਟਰਾਈਕ' ਵਰਗੇ ਕਾਹਲੇ, ਤੱਤ-ਪੱਥਰ ਵਿਚ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਨਾਟਕੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨੇਪਰੇ ਚਾਡੇ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਲਿਹਾਜ਼ ਨਾ ਨਾ ਤਾਂ 'ਸਰਜੀਕਲ' ਤੇ ਨਾ ਹੀ 'ਸਟਰਾਈਕ' ਭਾਸ਼ਨ ਵਾਲੇ ਤਜਰਬਿਆਂ ਰਾਹੀਂ ਹੱਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ 'ਸਰਜੀਕਲ ਸਟਰਾਈਕ' ਜ਼ਿਹੜਾ ਉਤੀ ਵਿਚ ਛੋਜੀ ਕੈਂਚੀ 'ਤੇ ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਸੇ ਨਤੀਜਾ ਮਿੱਟਾ ਬਾਲੀਵੁੱਡ ਐਕਸ਼ਨ ਫਿਲਮ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੋਰ ਕੀ ਹੈ? ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਬਾਲਾਕੋਟ ਸਟਰਾਈਕ ਬਾਲੀਵੁੱਡ ਦੀ ਤਜ਼ਾ-ਤਰੀਕ ਫਿਲਮ ਤੋਂ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਲੱਗ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਮੀਡੀਆ ਵਿਚ ਇਹ ਖਬਰ ਘੁੰਮ ਰਿਹਾ ਕਿ ਬਾਲੀਵੁੱਡ ਦੇ ਕੁਝ ਨਿਰਮਾਤਾ 'ਬਾਲਾਕੋਟ' ਨਾਮ ਕਾਪੀਰਾਈਟ ਲੈਣ ਲਈ ਲਈਨਾਂ ਵਿਚ ਧੱਕਾਮੁੱਕੀ ਹੋ ਰਹਨਾ। ਇਹ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਇੰਨਾ ਅਜੀਬ ਤੇ ਲਿਜ਼ਾਲਿਜ਼ਾ ਹੈ। ਹਮਲੇ ਰੋਕਣ ਲਈ ਕੀਤਾ ਇਹ 'ਹਮਲਾ' ਹੁਣ 'ਚੋਣ ਕੁਪਲਾ' ਲੋਗਾਂ ਹੈ।

ਮੁਲਕ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀ ਹਵਾਈ ਸੈਨਾ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਨਾਟਕੀ ਕਰਤੌਬਾਂ ਵਿਚ ਛੋਕ ਦੇਂਦੇ ਸ਼ਰਮਿੰਦਗੀ ਭਰਪੂਰ ਹੈ। ਉਪਰੋਂ ਹਾਲਤ ਦੀ ਕਰਵਟ ਦੇਂਦੇ ਜਿਥੇ ਇਕ ਪਾਸ ਸਾਡੇ ਖਿੱਤੇ ਵਿਚੋਂ ਪਰਮਾਣੂ ਤਾਕਤ ਦੀ ਅਜਿਹੀਆਂ ਫੜ੍ਹਾਂ ਮਾਰੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਅਮਰੀਕਾ ਵਰਗਾ ਸ਼ਕਤੀਸਾਲੀ ਮੁਲਕ ਤਾਲਿਬਾਨ ਤਾਕਤਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਦੇ ਰਾਹ ਪਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਹ 19 ਸਾਲਾਂ ਸਿੱਧੀ ਲੜਾਈ ਲੜ ਕੇ ਵੀ ਹਰਾ ਨਹੀਂ ਸਕਿਆ ਏਸ਼ਿਆਈ ਖਿੱਤੇ ਵਿਚ ਮੌਜੂਦ ਇਸ ਪੁੰਮੁਖੇਰੀ ਭਰਪੂਰ ਸਮੱਸਿਆ ਉਨੀ ਹੀ ਤਿੰਨੀ ਕਰ ਹੈ ਜਿੰਨੀ ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ

रही है पर की इत्त
सँची ही दिनी मिर्य
तांल है?

ਅਰੰਪਤੀ ਰਾਏ

ਗਲ ਹੈ !
 ਕ ਸ ਮੀ ਰ
 ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਵਿਚ ਸਭ
 ਤੋਂ ਵੱਧ ਫੌਜੀ ਨਫਰੀ
 ਵਾਲਾ ਖਿੱਤਾ ਹੈ।
 ਲਗਭਗ 50 ਹਜ਼ਾਰ
 ਭਾਰਤੀ ਫੌਜੀ ਉਥੇ
 ਤਾਇਨਤ ਹਨ। ਉਥੇ
 ਇੰਟੈਲੈਸੈਂਸ ਬਿਊਰੋ,
 ਰਿਸਰਚ ਐਂਡ
 ਐਨੋਲੋਜਿਸ ਸੈਲ

(ਰਾਅ), ਨੈਸ਼ਨਲ ਇੰਡੀਲੀਜ਼ਮੈਂ ਏਜੰਸੀਆਂ, ਬਿਨ-ਵਰਦੀ ਗਸ਼ਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦਸਤੇ, ਫੌਜ ਬਾਚਡਰ ਸਕਿਓਰਿਟੀ ਫੋਰਸ, ਸੈਂਟਰਲ ਰਿਜ਼ਾਰਵ ਪੁਲਿਸ ਫੋਰਸ (ਤੇ ਬਿਨਾਂ ਸੱਕ ਜੰਮ੍ਹ ਕਸ਼ਮੀਰ ਪੁਲਿਸ ਵੀ) ਸਾਰੇ ਆਪੋ-ਆਪਣੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਸੁਹੀਆ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ। ਲੋਕ ਮੁਖਬਹਾਰਾਂ, ਡਬਲ ਏਸੰਟਾਂ, ਤੀਹਰੇ ਏਸੰਟਾਂ ਦੀ ਦਹਿਸ਼ਤ ਵਿਚ ਜਿਉਂਦੇ ਹਨ, ਜਿਹੜੇ ਤੁਹਾਡੇ ਸ਼ੁਕ੍ਲ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਸਾਥੀਆਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਜੀਅਂ ਤਕ ਕੋਈ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤ ਵਿਚ ਪੁਲਵਾਮਾ ਵਰਗਾ ਹਮਲਾ ਹੋ ਜਾਣਾ ਅਚਿਨਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਟਵਿੰਟਰ ਉਤੇ ਇਟਾਈ ਕਰਦਿਆਂ ਇਕ ਭਾਰਤੀ ਨਾਗਰਿਕ ਲਿਖਦੀ ਹੈ (ਉਸ ਦਾ ਇਸ਼ਾਰਾ ਉਤਰ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਹਿੰਦ੍ਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨਾਂ ਦੀ ਵਧ ਰਹੀ ਦਹਿਸ਼ਤ ਅਤੇ ਗਊ ਹੱਤਿਆ ਦੇ ਦੋਸ ਵਿਚ ਭੀਤੜੰਤਰ ਦੁਆਰਾ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਵੱਲ ਸੀ) ਕਿ ਇਹ ਕਿਵੇਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਦੇ ਫਰੰਜ਼ ਵਿਚ ਪਿਆ ਤਿੰਨ ਕਿਲੇ ਪਿਆ ਬੀਛ ਤਾਂ ਰੰਦਿਸ਼ ਗਿਆ, ਔਪਰ

ਕਲੋ ਆਰੁਡੀਐਕਸ ਨਹੀਂ ਦਿਸਿਆ?

ਕਣ ਜਾਣਦਾ ਹੈ ਇਹ ਸਭ? ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜੰਮ੍ਹ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਗਵਰਨਰ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ 'ਸੁਰੱਖਿਆ ਸੁਚਨਾ-ਤੰਤਰ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ' ਗਰਦਾਨਿਆ। ਕੁਝ ਲਾਲੇਰ ਮੀਡੀਆ ਪੋਰਟਲਾਂ ਨੇ ਇਹ ਤੱਥ ਵੀ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜੰਮ੍ਹ ਕਸ਼ਮੀਰ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਹਮਲੇ ਹੋਣ ਦੀ 'ਸੰਭਾਵੀ ਹੰਗਮੀ ਸੂਚਨਾ' ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਨਸ਼ਰ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ।

ਜੋਪਿਆਂ ਦੀਆਂ ਕਿਸ਼ਾਨੀਆਂ ਸਿਭਾਲੀ ਬੈਠਾ ਅਜਾਇਬ ਘਰ

ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੰਗੀ ਅਜਾਇਬ ਘਰ, ਲਹਿਆਣਾ ਆਪਣੇ ਆਪ 'ਚ ਇਕ ਅਜਿਹਾ ਵਿਲੱਖਣ ਸਥਾਨ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਆਪਣੇ ਵਤਨ ਤੋਂ ਕੁਰਬਾਨ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸੈਕੜੇ ਜੰਗੀ ਯੋਧਿਆਂ ਦੀਆਂ ਨਿਸ਼ਾਨੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਸੰਭਾਲਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਜੰਗੀ ਅਜਾਇਬਘਰ ਨੂੰ ਵੇਖਣ ਆਏ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਦੇ ਗਿਆਨ 'ਚ ਜਿੱਥੇ ਵਧਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਉਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਦੇਸ ਭਗਤੀ ਦਾ ਜਜਬਾ ਵੀ ਹੁਲਾਰੇ ਮਾਰਨ ਲਗਦਾ ਹੈ। 13 ਨਵੰਬਰ 1780 ਦਿਨ ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ ਜਨਮੇ ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨਾਨਾ 'ਤੇ ਇਸ ਮਿਉਜ਼ੀਅਮ ਦਾ ਨਾਮ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਬਚਪਨ 'ਚ ਹੋਈ ਚੇਚਕ ਦੀ ਨਾਮੁਰਾਦ ਬਿਸਾਰੀ ਕਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਖੱਬੀ ਅੱਖ ਦੀ ਜੋਤ ਚਲੀ ਗਈ ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਉਹ ਅਜਿਹੇ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਰਾਜੇ ਬਣੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਪੂਰੀ ਬਿਟਿਸ ਹਰਕਮਤ ਕੰਬਦੀ ਸੀ।

ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਜਿੱਥੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਉਤਰੀ-ਪੱਥਰੀ ਸੀਮਾ ਨੂੰ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਹਮਲਾਵਰਾਂ ਤੋਂ ਬਚ-ਗਿਆ ਉਥੋਂ ਆਪਣੀ ਦਾਈਆ ਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਸਹਿਣਸ਼ੀਲਤਾ ਰਾਹੀਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਏਕੀਕਰਣ ਕਰ ਕੇ ਇਕ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਰਾਜ ਕਾਇਮ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਮਿਉਜ਼ੀਅਮ 'ਚ ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸਾਨ੍ਕਾਲ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ

ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਨੂੰ ਅੰਦਰ ਜਾਣ ਲਈ 40 ਰੁਪਏ ਦੀ ਟਿਕਟ ਖਰੀਦਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ 20 ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਪੰਜ ਸਾਲ ਤੋਂ ਛੋਟੇ ਬੱਚੇ ਲਈ ਬਿਲਕੁਲ ਮੁਫਤ ਹੈ। ਸਕੂਲੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਗਰੁੱਪਾਂ ਲਈ ਰਿਆਇਤੀ ਦਰਾਂ 'ਤੇ ਸਹਲਤਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਹਨ। ਇਸ ਅਜਾਇਬ ਘਰ ਦੇ ਅੰਦਰਲੈ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਥਿਤ ਪੌੜੀਆਂ ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਸਾਹਮਣੇ ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਵੱਡੇ ਅਕਰਾਰ ਦਾ ਬੁੱਤ ਲੱਗਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਜਿਸਦੇ ਕੋਲ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਕੇ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਅਕਸਰ ਫੋਟੋਆਂ ਖਿਚਦਾਉਂਦੇ ਵੇਖੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਪੌੜੀਆਂ ਚੜ੍ਹਨ ਮਹਰੋ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ 3.7 ਹੋਜ਼ਰ ਤੋਪ ਰੱਖੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਹ ਬਰਤਾਨਵੀ ਤੋਪ ਦੂਜੇ ਵਿਸ਼ਵ ਯੁੱਧ 'ਚ ਵਰਤਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ 1947-48, 62, 65 ਅਤੇ 1971 ਦੀ ਜੰਗ 'ਚ ਵਰਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ 75 ਮਿ. ਮੀ.ਦੀ ਝਟਕਾ ਰਹਿਤ ਤੋਪ ਪਈ ਹੈ। ਲੋਹੇ ਦੀਆਂ ਬਣੀਆਂ ਤਿੰਨ ਲੱਤਾਂ ਉਪਰ ਟਿਕਾਉਣ ਮਹਰੋ ਇਸ ਨਾਲ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਵਿਸ਼ਵ ਯੁੱਧ 'ਚ ਇਸਦੀ ਬਾਖੂਬੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ 76 ਮਿ.ਮੀ.ਦੀ 705 ਕਿ.ਗ੍ਰਾਮ ਦੀ ਪਹਾੜੀ ਤੋਪ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ ਜੋ ਯੂਗਸਲਾਵੀਆ ਦੀ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਹ ਪ੍ਰਤੀ ਮਿੰਟ 3 ਗੋਲੇ ਦਾਗ ਸਕਦੀ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਦੀ ਮਾਰਕ ਸਮਰੱਥਾ 8,750 ਕਿਲੋ। ਮੀ.

ਸਿਰਫ 2 ਹੀ ਪੁਰੀਆਂ ਬਣਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਤੇ ਬਾਕੀਆਂ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਪਹਿਲੀ ਗੈਲਰੀ ਅੰਦਰ ਵੜਦਿਆਂ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਨੂੰ 17ਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਹਥਿਆਰਾਂ ਚੈਚ ਮੈਚ ਲੋਕ ਗੰਨ, ਕਿਰਚਾਂ, ਤਲਵਾਰਾਂ, ਖੁਖਰੀਆਂ ਅਤੇ ਫਲਾਈਟ ਲੋਕ ਗੰਨਾਂ ਵੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ। ਬਿਲਕੁਲ ਅਸਲੀ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨੂੰ ਦੀਵਾਰ 'ਚ ਬਣੇ ਸ਼ੋਅ ਕੇਸ ਅੰਦਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿੱਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਦਰਸ਼ਕ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੱਥਾਂ ਨਾਲ ਛੂਹ ਤਾਂ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਕੋਈ ਛੇਤਰਾਨੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ।

- ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ, ਲੈਫਟ. ਕਰਨਲ ਸਰਦਲ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ, ਸਿਪਾਹੀ ਕੇਵਲ ਸਿੰਘ, ਕਰਨਲ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਲੈਫਟ. ਕਰਨਲ ਭਗਵਾਨ ਦੱਤ ਡੋਗਰਾ, ਲੈਫਟ. ਕਰਨਲ ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ, ਲਾਇਕ ਚੈਨ ਸਿੰਘ, ਏਅਰ ਕੋਮੈਂਡੋ ਮੋਹਰ ਸਿੰਘ, ਲੈਫਟ.ਕਰ. ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਚੰਦ, ਲੈਫਟ.ਕਰ. ਹਰੀ ਚੰਦ, ਸੁਬੇਦਾਰ ਲਾਲ ਸਿੰਘ, ਬਿਗੇਡੀਅਰ ਸੇਰ ਜੰਗ ਬਾਪਰ, ਜਮਾਂਦਾਰ ਸੰਪੂਰਨ ਸਿੰਘ, ਬਿਗੇਡੀਅਰ ਸੰਪੂਰਨ ਸਿੰਘ, ਹਵ. ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ, ਨਾਇਕ ਅਮਰ ਸਿੰਘ, ਨਾਇਕ ਸ਼ੀਸਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਸੂਬੇ. ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ, ਕੈਪਟਨ ਫਾਤਿਹ ਸਿੰਘ, ਮੇਜਰ ਮਲਕੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ ਅਤੇ ਲੈਫਟ.ਕਰ. ਠਕੁਰ ਪ੍ਰਿਬਵੀ ਚੰਦ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਸੁਸ਼ੇਡਿਤ ਹਨ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ 1965 ਤੇ 1971 ਦੇ ਹਿੰਦ-ਪਾਕਿ ਯੁੱਧ, 1962 ਦੀ ਚੀਨੀ ਜੰਗ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਅਪਰੈਸ਼ਨ 'ਚ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਮਹਾਨ ਯੋਧਿਆਂ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਵੀ ਸਜਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ।

ਮੈਦਾਨ 'ਚ ਰੱਖੇ ਅਸਲ ਟੈਕ ਤੇ ਹਵਾਈ ਜਹਾਜ਼
ਗੈਲਰੀਆਂ ਵੇਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਦੋਂ ਦਰਸ਼ਕ
ਅਜਾਇਬਘਰ ਦੇ ਬਾਹਰ ਵੱਲ ਨੂੰ ਮੈਦਾਨ 'ਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ
ਤਾਂ ਤਕਰੀਬਨ 4 ਏਕੜ 'ਚ ਫੈਲੇ ਇਸ ਮੈਦਾਨ 'ਚ ਉਨ੍ਹਾਂ
ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਛੌਜ ਵੱਲੋਂ ਜੰਗ 'ਚ ਵਰਤੀ ਗਈ 25 ਪੈਂਡ
ਗੈਨ, ਬਖਤਰਬੰਦ ਛੌਜੀ ਵਾਹਕ ਬੀ.ਟੀ.ਆਰ.60, ਟੈਕ
ਸੈਂਚੁਰੀਅਨ ਮਾਰਕ 7, ਬਖਤਰਬੰਦ ਛੌਜੀ ਵਾਹਕ
ਵਿੰਡੀ (2-10 ਫਿਊਮੀ ਤਾਜ਼ਾਤ) ਤੋਂ ਮੈਦਾਨ

- ੮.ਟ।੬੨, 40 ਮ.ਮ.ਹਸਾਰ ਤਥ ਤੇ ਲੋਡਵਾ
ਕਾਰਗਿੱਲ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਰਮ ਉਪਰੋਸ਼ਨਜ਼ ਵਿਚ ਭਾਗ ਲੈਣ ਵਾਲੇ
ਅਤੇ ਬਹਾਦਰ ਦੇ ਨਾਲ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਇਕ ਇੰਜਣ ਵਾਲੇ
ਤੁਸੀਂ ਲੜਕੂ ਜਹਾਜ਼ 'ਮਿਗ 27' ਜੋ 6 ਟਨ ਪਰਮਾਣੂ ਬੰਬਾਂ
ਦਾ ਭਾਰ ਲਿਜਾਣ ਦੇ ਸਮਰਥ ਸੀ ਅਤੇ ਜਿਸ ਨੂੰ 1980 'ਚ
ਭਾਰਤੀ ਫੌਜ 'ਚ ਸਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਨੂੰ ਵੀ ਦਰਸ਼ਕ
ਬਾਖ਼ਬੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੇਖ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ 29 ਫੁੱਟ ਲੰਬਾ ਇਕ ਇੱਝਣ ਵਾਲਾ ਸੁਖੌਦੀ ਐਸ.ਯੂ 7 ਜਿਸ ਵਿਚ ਦੋ ਪੈਂਡ ਅਤੇ ਇਕ ਰਾਕਟ 1000 ਕਿਲੋ ਗ੍ਰਾਮ ਭਾਰ ਚੁਕਣੀ ਸਮਰਥਾ ਹੈ, ਨੰ ਵੀ ਦਰਸ਼ਕ ਵੇਖ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਜੇਤੂ ਟੈਂਕ ਵਿਚੇਤਾ, ਕਾਰ ਆਰਮਡ ਅਤੇ ਜੰਗੀ ਟੈਂਕ ਟੀ 54 ਵੀ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਲਈ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ।

कुल मिलाके इह जंगी अजाइच्छर आपहे
 आप 'च इक अजिहा अनुष्ठा है, जिस नुँ हिक वारी
 वेखण डॉ बाअद वी दरम्भक
 वार-वार वेखणा लोचणगे। खास डौर 'ते सकली
 विदिआरधीआं दे टूर लटी इह गिआन 'च चैखा
 वाया करन वाली इतिहासक यादगार है। जिस नुँ
 वेखू दा मैत्रा क्वे नती भंडारिणा जातीसा।

ਵੱਡਮੁੱਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਭਾਰਤ ਦੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚਾਲੇ ਹੋਈਆਂ ਜੰਗਾਂ 'ਚ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਏ ਦੇਸ਼ਭਗਤਾਂ ਦੀਆਂ ਅਹਿਮ ਨਿਸ਼ਾਨੀਆਂ ਤੇ ਜੰਗ 'ਚ ਕੰਮ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਜੰਗੀ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤੱਖ ਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਤਕ ਹੈ।
ਗੈਲਰੀਆਂ 'ਚ ਰੱਖਿਆ ਜੰਗੀ ਸਾਜ਼ੇ ਸਾਮਾਨ
ਇਸ ਜੰਗੀ ਅਜਾਇਬਘਰ ਮੰਦਰ 12 ਵੱਖ-
ਵੱਖ ਗੈਲਰੀਆਂ ਬਣਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਅਜੇ

GOLDEN INDIA

RESTAURANT

North & South Indian Cuisine

EVERY DAY LUNCH BUFFET : 11AM - 3 PM

Mon - Fri : 5 PM - 9.30 PM

Sat - Sun : 5 PM - 10 PM

To-Go, DINING & CATERING SERVICES AVAILABLE

**WWW.GOLDENINDIAFREMONT.COM
GOLDENINDIAEVENT@GMAIL.COM**

Contact for catering

Rakesh kumar
510-745-1000

4918 Paseo Padre Pkwy, Fremont, CA 94555

ਜੇਕਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਡੀ.
ਜੇ. ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਅਤੇ
ਕੋਈ ਵੀ ਹੋਰ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ
ਕਰਵਾਉਣ ਜਾ ਰਹੇ ਹੋ, ਜਿਸ
ਵਿਚ ਮਨੋਰੰਜਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ
ਤਾਂ ਇਕ ਵਾਰ ਜ਼ਰੂਰ ਮੌਕਾ
ਦਿਓ।

ਸੁਖਮਨ ਬਾਸੀ 510-648-9498
bassisukhman3@gmail.com

ਕੀ ਇਨਸਾਨ ਅਗਲੀ ਸਦੀ ਦੇਖ ਵੀ ਸਕੇਗਾ?

ਇਸ ਵਕਤ ਇਨਸਾਨ ਦੀ ਨਸਲ ਜਲਵਾਯੂ ਤਬਦੀਲੀ, ਪਰਮਾਣੂ ਜੰਗ, ਮਹਾਂਮਾਰੀ ਜਾਂ ਧਰਤੀ ਨਾਲ ਉਲਕਾ ਪਿੰਡ ਦੇ ਟਕਰਾਅ ਜਾਣ ਦੇ ਜਾਨਲੇਵਾ ਖਤਰਿਆਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਰੇਡੀਓ ਬ੍ਰਾਡਕਾਸਟਰ ਅਤੇ ਦਾਰਸ਼ਨਿਕ ਡੇਵਿਡ ਐਡਮੈਂਡਸ ਨੇ ਇਹਨਾਂ ਮਸ਼ਿਲਾਂ ਦੇ ਮਾਹਿਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਕੇ ਇਹ ਜਾਣਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਕਿ ਕੀ ਇਸ ਸਦੀ ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ ਇਨਸਾਨ ਦਾ ਵਜੂਦ ਮਿਟ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਜਾਵੇਗਾ।

ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਖਤਰਾ ਕੀ ਹੈ?

ਐਕਸਫੋਰਡ ਦੇ ਫਿਊਰਚਰ ਆਫ ਹਿਊਮੈਨਟੀਜ਼ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਖੋਜਕਾਰ ਐਡਰਸ ਸੈਂਡਬਰਗ ਮੁਤਾਬਕ ਮੁੱਖ ਜਾਤੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲੁਪਤ ਹੋਣ ਦਾ ਅਜਿਹਾ ਖਤਰਾ ਹੈ ਜੋ ਪੁਰੀ ਕਹਾਣੀ ਖਤਮ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ। 20ਵੀਂ ਸਦੀ ਤੱਕ ਅਸੀਂ ਸੌਚਦੇ ਸੀ ਕਿ ਅਸੀਂ ਬਹੁਤ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਜਗ੍ਹਾ ਤੇ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹਾਂ ਪਰ ਹੁਣ ਸਥਿਤੀ ਬਿਲਕੁਲ ਬਦਲ ਗਈ ਹੈ। ਮੁੱਖ ਜਾਤੀ ਦੇ ਲੁਪਤ ਹੋਣ ਦਾ ਖਤਰਾ, ਚਿੰਤਾਜਨਕ ਤੌਰ ਤੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਕਿਸਮ ਦਾ ਵੱਧ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸਦੀਆਂ ਕੁਝ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਲਈਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। 1980 ਦੇ ਦਾਹੁੰਕੇ ਤੱਕ ਸਾਨੂੰ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ ਸੀ ਕਿ ਆਕਾਸ਼ ਤੋਂ ਡਿੱਗਣ ਵਾਲੇ ਉਲਕਾ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਕੋਈ ਮਹੱਵਿਨਸ ਆਵੇਗਾ।

ਪਰ ਇਸੇ ਦਾਹੁੰਕੇ ਵਿਚ ਵਿਗਿਆਨਕ ਪਿਛ-ਪੁੱਤ ਲਈਸ ਅਤੇ ਵਾਲਟਰ ਅਵਾਰੇਜ ਨੇ ਇਕ ਧਾਰਨਾ ਰੱਖੀ ਕਿ ਵੱਡਾ ਉਲਕਾ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਸਾਰੇ ਡਾਇਨਾਸੋਰ ਮਾਰੇ ਗਏ। ਜਦੋਂ ਮੈਕਸੀਕੋ ਦੀਆਂ ਯੂਕਟਾਨ ਖਾੜੀ ਵਿਚ ਇਕ ਵੱਡੇ ਖੱਡੇ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਿਆ, ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਦੇ ਇਕ ਕੋਮਾਂਤਰੀ ਪੈਨਲ ਨੇ ਵੀ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਦਾ ਸਮਰਸ਼ਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਲਕਾ ਪਿੰਡ ਨਾਲ ਟਕਰਾਉਣ ਕਰਕੇ ਵਿਨਾਸ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹਾਲੇ ਬਹੁਤ ਦੂਰ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਉਸ ਨਾਲ ਜ਼ਿਆਦਾ ਖਤਰਾ ਅਸੀਂ ਖੁਦ ਪੈਦਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ।

ਜਲਵਾਯੂ ਤਬਦੀਲੀ ਕਾਰਨ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਖਤਰਿਆਂ ਤੋਂ ਅਸੀਂ ਵਾਕਦ ਹਾਂ ਪਰ ਲੰਡਨ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੀ ਖੋਜਕਾਰ ਕੈਰਿਨ ਕੁਲਹੋਮਨ ਜਨਸੰਖਿਆ ਵਾਧੇ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਧਿਆਨ ਲਗਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਘਟੇਂ ਕੁਦਰਤੀ ਸਰੋਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਇਸਦੀਆਂ ਖਬਰਾਂ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਸੁਰੱਖਿਆਂ ਬਣਦੀਆਂ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਨੂੰ ਬੁਰਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਕਰਕੇ ਅਸੀਂ ਇਸ 'ਤੇ ਸੌਚਣਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ। ਕੈਰਿਨ

ਮੁਤਾਬਕ ਹੋਰ ਚੀਜ਼ਾਂ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਇਨਸਾਨੀ ਆਬਾਦੀ ਸਮੂਹਿਕ ਕਬਰ ਵਿਚ ਦਫਨ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜਲਵਾਯੂ ਤਬਦੀਲੀ ਅਤੇ ਜਨਸੰਖਿਆ ਵਾਧੇ ਦਾ ਮਸਲਾ ਵੀ ਆਪਸ ਵਿਚ ਜ਼ਿੰਡਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਜਨਸੰਖਿਆ ਵਾਧਾ ਦਾ ਜਲਵਾਯੂ ਤਬਦੀਲੀ 'ਤੇ ਕਾਫ਼ੀ ਅਸਰ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸਰੋਤ ਖਤਮ ਹੈ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਵੱਧ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਜਲਵਾਯੂ ਤਬਦੀਲੀ ਨੂੰ ਹੋਰ ਭਿਆਨਕ ਬਣਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਹ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਜਨਸੰਖਿਆ ਵਾਧਾ ਰਕ ਵੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜਲਵਾਯੂ ਤਬਦੀਲੀ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ ਇਕ ਅੰਤਰਵਿਕਾਰ ਹੈ ਜੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕੁਝ ਖੋਜਕਾਰਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸਦੀ ਦੇ ਅੱਧ ਤੱਕ ਵਪਾਰਕ ਮੱਛੀ ਪਕਤਨ ਦੇ ਉਦਯੋਗ ਲਈ ਸਮੁੰਦਰ ਵਿਚ ਲੋਤੀਂਦੀਆਂ ਮੱਛੀਆਂ ਨਹੀਂ ਬਚਣਗੀਆਂ। ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਦੁਕਾਨਾਂ ਵਿਚ ਖਰੀਦਣ ਦੇ ਲਈ ਮੱਛੀ, ਚਿਪਸ ਜਾਂ ਫਿਸ ਕਰੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇਗੀ। ਕੀਟ ਪਤੰਗੇ ਵੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਲੁਪਤ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਚਿੜੀਆਂ ਦੀਆਂ ਕਈ ਕਿਸਮਾਂ ਖਤਮ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਭੋਜਨ ਉਹ ਕੀਟ ਹੈ ਜੋ ਹੁਣ ਬਚੇ ਹੀ ਨਹੀਂ। ਕੈਰਿਨ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਕਿ ਖਤਮ ਹੁੰਦੇ ਜੈਵ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਦਾ ਕੀ ਅਸਰ ਹੋਵੇਗਾ ਪਰ ਅਜਿਹਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸਦਾ ਸਾਡੇ ਉਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਮਾੜਾ ਅਸਰ ਪੈਣ ਵਾਲਾ ਹੈ।

ਕੈਂਬਰਿਜ਼ ਦੇ ਸੈਂਟਰ ਫਾਰ ਐਕਸਟੈਂਸ਼ਨਾਲ ਇਸਕ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਲਲਿਥਾ ਸੁੰਦਰਮ ਬਾਇਓਲੋਜੀਕਲ ਖਤਰੇ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਹ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ 1918 ਵਿਚ ਸਪੈਨਿਸ ਫਲੂ ਦੀ ਮਹਾਂਮਾਰੀ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਇਕ ਅਨੁਮਾਨ ਮੁਤਾਬਕ ਕਰੀਬਿ ਅੱਧੀ ਆਬਾਦੀ ਇਸਦੀ ਲੱਧੇ ਵਿਚ ਆ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ 5 ਤੋਂ 10 ਕਰੋੜ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਮਹਾਂਮਾਰੀ ਉਦੋਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ ਤੇ ਪ੍ਰਵਾਸ ਹੁੰਦਾ ਹੋਵੇ, ਉਸ ਵੱਡਕ ਵੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਯੁੱਧ ਤੋਂ ਵਾਪਸ ਭੇਜਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਦੱਤੇ ਵਰਗੇ ਕਮਰਿਆਂ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਵੈਕਸੀਨ ਬਣਾਉਣ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕੁਸ਼ਲ ਹੋਏ ਹਾਂ ਪਰ ਵਿਸ਼ਵੀਕਰਨ ਦੇ ਆਪਣੇ ਖਤਰੇ ਹਨ। ਸਪੈਨਿਸ ਫਲੂ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਲੋਕ ਟ੍ਰੇਨ ਅਤੇ ਕਿਸਤੀਆਂ ਤੋਂ ਸਫਰ ਕਰਦੇ ਸਨ ਪਰ ਹਵਾਈ ਯਾਤਰਾ ਦੇ ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਵਿਚ ਮਹਾਂਮਾਰੀ ਦੇ ਕਿਤੇ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਫੈਲਣ ਦਾ ਸੰਕਾ ਹੈ।

ਸਿਰਫ਼ਿਰਿਆਂ ਦਾ ਖਤਰਾ

ਮਨੁੱਖ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਇਆ ਵਿਨਾਸ ਵੀ

ਖਤਰਿਆਂ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਵਿਗਿਆਨਾਂ ਦੇ ਤਕਨੀਕ ਦੇ ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਵਿਚ ਵਿਨਾਸਕਾਰੀ ਹਮਲਿਆਂ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਵੱਧ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ ਸਿੰਬੈਟਿਕ ਬਾਇਓਲੋਜੀ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰਕੇ ਲੈਬ ਵਿਚ ਜਾਨਲੇਵਾ ਵਾਇਰਸ ਬਣਾਇਆ। ਫਿਊਰ ਆਫ ਲਾਈਫ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਵਿਚ ਖੋਜਕਾਰ ਫਿਲ ਟੋਰਸ ਮੁਤਾਬਕ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵਿਨਾਸਕਾਰੀ ਬਣਨ ਹੋਵੇ ਜੋ ਸਭ ਕੁਝ ਨਸ਼ਟ ਕਰ ਦੇਵੇ ਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਕਮੀ ਨਹੀਂ ਜੋ ਉਸ ਬਾਅਨ ਨੂੰ ਦੁਬਾਅ ਦੇਣਾ ਚਾਹੇਗੇ। ਇਹ ਬਣਨ ਦਬਾਉਣ ਵਾਲੇ ਧਾਰਮਿਕ ਕੱਟਡੱਪੀਥੀ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਬਦਾ ਵੱਲੋਂ ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਨਸ਼ਟ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਮਿਲਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਸਨੂੰ ਬਚਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ, ਜਿਵੇਂ ਜਾਪਾਨ ਵਿਚ ਹੋਇਆ।

ਪਰਮਾਣੂ ਯੁੱਧ

ਪਰਮਾਣੂ ਜੰਗ ਸਾਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਖਤਮ ਕੀ ਸਕਦੀ ਪਰ ਇਸਦਾ ਅਸਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਸੀਂ ਖਤਮ ਕਰ ਦਈਏ। ਗਲੋਬਲ ਕੈਟੋਸਟ੍ਰੋਫਿਕ ਰਿਸਕ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਦੇ ਸੇਬ ਬਾਮ ਮੁਤਾਬਕ ਪਰਮਾਣੂ ਵਿਸਫੋਟ ਨਾਲ ਧੂਤ ਦਾ ਗੁਬਾਰ ਹਵਾ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਉਚਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਗੁਬਾਰ ਦਾਹਕਿਆਂ ਤੱਕ ਉਥੇ ਬਣਿਆ ਰਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸੂਰਜ ਦੀ ਰੱਸਨੀ ਨੂੰ ਰੋਕ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਰਮਾਣੂ ਯੁੱਧ ਘੱਦੇ ਕਾਰਨ ਪਹਿਲਾ ਅਸਰ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ ਤੇ ਵਿਨਾਸ, ਫਿਰ ਆਰਥਿਕ ਅਤਿਕੇ ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿਚ ਕੋਮਾਂਤਰੀ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦਾ ਮਾੜਾ ਅਸਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਆਰਟੀਫਿਸ਼ੀਅਲ ਖਤਰੇ ਕਈ ਕਿਸਮ ਦੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦ ਗਣਨਾ ਵਿਚ ਦੁਰਘਟਨਾ ਵੱਸ ਖਰਾਬੀ ਆ ਜਾਣ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਦਾ ਸੇਅਰ ਬਾਜ਼ਾਰ ਢੱਗ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਰਥ ਵਿਵਸਥਾ ਨਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਵੇ ਜਾਂ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਦੇ ਕੰਟਰੋਲ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋਣ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਸੱਚ ਹੋ ਜਾਵੇ। ਪਰ ਇਕ ਗੱਲ ਜਿਸ ਤੋਂ ਮਾਹਿਰ ਚਿੱਤਤ ਹਨ, ਉਹ ਹੈ ਕੀਪ ਫੇਕ ਵੀਡੀਓ ਜਿਸ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਮਸ਼ਹੂਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਫੁਟੋਜ਼ ਨਾਲ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਛੇਤ੍ਰਫ਼ਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਜਾਂ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਇਸ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਉਸ ਵੀਡੀਓ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲਾ ਚਾਹੇ। ਸੱਕੀ ਏਜੰਟ ਅਜਿਹਾ ਕਰਕੇ ਦੌੜੇ ਮੁਲਕਾਂ ਵਿਚ ਲਤਾਈ ਕਰਵਾ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਵਿਚ ਪਰਮਾਣੂ ਯੁੱਧ ਦੀ ਨੋਬਤ ਆ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਤਾਂ ਸਾਡੀ ਸਭਿਆਤਾ ਕਿੰਨੇ ਸੰਕਟ ਵਿਚ ਹੈ? ਇਸਦਾ ਜਵਾਬ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸ ਖਤਰੇ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀ ਸਭ ਤੋਂ ਅਹਿਮ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਭਵਿਖ ਪੱਥਰ ਤੇ ਲਿਖੀ ਕੋਈ ਇਬਾਰਤ ਨਹੀਂ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਹੁਣ ਵਕਤ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣ ਦਾ ਹੈ ਪਰ ਕੈਰਿਨ ਕੁਲਹਮਨ ਮੰਨਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਨਸ਼ਟ ਕਰ ਦੇ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਆਕਾਰ ਨਾਲ ਸਾਡੇ ਸਮਾਜਿਕ ਤੌਰ-ਤਰੀਕਿਆਂ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ

FAIRWAY BODY SHOP

ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਗੱਡੀਆਂ ਕਾਰਾਂ ਦੀ ਡੈਂਟਿੰਗ ਤੇ ਪੈਂਟਿੰਗ ਲਈ ਬਹੁਤ ਹੀ ਤਸ਼ਲੀਬਖ਼ਸ਼ ਤੇ ਉਜ਼ਬੇਕਾਰ ਐਸਟੀਮੇਟ ਜਾਂ ਕੰਮ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਫੋਨ ਕਰੋ, ਹਫ਼ਤੇ ਦੇ 6 ਦਿਨ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਸੋਮਵਾਰ ਤੋਂ ਸ਼ਨਿਚਰਵਾਰ ਤੱਕ-ਸਵੇਰੇ 8 ਵਜੇ ਤੋਂ 6 ਵਜੇ ਤੱਕ

Gurdial Aujla

**1421 Industrial Parkway West #C
Hayward, CA 94644**

510-538-2983

**Darshan Aujla
510-750-6116**

ਦੇਸ਼-ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਵੱਸਦੀ ਸਮੂਹ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਖਾਲਸਾ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਗਟ ਦਿਹਾੜੇ ਅਤੇ ਵਿਸਾਖੀ ਦੇ ਤਿਉਹਾਰ ਦੀਆਂ ਲੱਖ-ਲੱਖ ਵਧਾਈਆਂ

ਰਾਜ ਬਡਵਾਲ

408-835-0202

8350202@GMAIL.COM

OAKLAND

ਨਵੇਂ ਆਤੇ ਪੁਰਾਣੇ ਰੱਕ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਅੱਜ ਹੀ ਮਿਲੋ, ਆਸੀਂ ਰੱਕਾਂ ਲਈ ਹਾਈਨਾਂਸ ਵੀ ਕਰਵਾ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ

**THE WEST'S LEADING FULL-SERVICE TRUCK
AND TRAILER DEALERSHIP**

SALES & LEASING • PARTS & SERVICE • FINANCE & INSURANCE

ਦੇਸ਼-ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਵੱਸਦੀ ਸਮੂਹ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਖਾਲਸਾ ਜੀ ਦੇ ਸ੍ਰਗਟ ਦਿਹਾੜੇ ਅਤੇ ਵਿਸਾਖੀ ਦੇ ਤਿਉਹਾਰ ਦੀਆਂ ਲੱਖ ਲੱਖ ਵਧਾਈਆਂ

**HARJINDER SINGH BAL
NEW TRUCK SALES**

Direct 510-577-5509 | Cell 510-613-3573

hsingh@tecequipment.com

TECEQUIPMENT.COM

8099 S COLISEUM WAY, OAKLAND, CA 94621

ਦੇਸ਼-ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿਚ
ਵੱਸਦੀ ਸਮੂਹ ਸਾਧ
ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਖਾਲਸਾ ਜੀ ਦੇ
ਪ੍ਰਗਟ ਦਿਹਾੜੇ ਅਤੇ
ਵਿਸਾਖੀ ਦੇ ਤਿਉਹਾਰ
ਦੀਆਂ
ਲੱਖ-ਲੱਖ ਵਧਾਈਆਂ

ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੰਘੋੜਾ

916-949-9976

ਦੇਸ਼-ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਵੱਸਦੀ ਸਮੂਹ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਖਾਲਸਾ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਗਟ ਦਿਹਾੜੇ ਅਤੇ
ਵਿਸਾਖੀ ਦੇ ਤਿਉਹਾਰ ਦੀਆਂ ਲੱਖ-ਲੱਖ ਵਧਾਈਆਂ

ਡਾ ਨਿਹਾਲੀ ਸਿੰਘ
ਫਰਿਜਕੇ, ਸੈਲਮਾ

ਦੇਸ਼-ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਵੱਸਦੀ ਸਮੂਹ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਖਾਲਸਾ
ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਗਟ ਦਿਹਾੜੇ ਅਤੇ ਵਿਸਾਖੀ ਦੇ ਤਿਉਹਾਰ ਦੀਆਂ
ਲੱਖ-ਲੱਖ ਵਧਾਈਆਂ

DR. BHUPINDER BHANDARI

ਸਮਾਜ ਸੇਵਕ ਤੇ ਗੁਰੂ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਮੁਫਤ ਸੇਵਾ
ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮਿੱਠੇ ਸੁਭਾਅ ਦੇ ਮਾਲਕ

ਫਰੀਮਾਂਟ (ਕੈਲੋਫੋਰਨੀਆ)

ਦੇਸ਼-ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਵੱਸਦੀ ਸਮੂਹ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਖਾਲਸਾ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਗਟ ਦਿਹਾੜੇ ਅਤੇ
ਵਿਸਾਖੀ ਦੇ ਤਿਉਹਾਰ ਦੀਆਂ ਲੱਖ-ਲੱਖ ਵਧਾਈਆਂ

Quick Lube
& Smog

We rent
U-HAUL

OIL CHANGE & SMOG CHECK STATION

SUKHWINDER BHELLA

gogibhella@gmail.com

691 W. Tennyson Rd
Hayward, CA 94544

PH 510-757-6775
FAX 510-292-0330

ਦੇਸ਼-ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਵੱਸਦੀ ਸਮੂਹ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਖਾਲਸਾ ਜੀ ਦੇ
ਪ੍ਰਗਟ ਦਿਹਾੜੇ ਅਤੇ ਵਿਸਾਖੀ ਦੇ ਤਿਉਹਾਰ ਦੀਆਂ

ਲੱਖ ਲੱਖ ਮੁਬਾਹਕਾਂ

GARY BASRAI

HALLER'S PHARMACY FREMONT

37323 Fremont Blvd, Fremont, CA- 94536

510-797-2772

ਦੇਸ਼-ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਵੱਸਦੀ ਸਮੂਹ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਖਾਲਸਾ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਗਟ
ਦਿਹਾੜੇ ਅਤੇ ਵਿਸਾਖੀ ਦੇ ਤਿਉਹਾਰ ਦੀਆਂ ਲੱਖ-ਲੱਖ ਵਧਾਈਆਂ

FAIRWAY BODY SHOP

ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਗੱਡੀਆਂ ਕਾਰਾਂ ਦੀ ਡੈਟਿੰਗ ਤੇ ਪੋਟਿੰਗ ਲਈ ਬਹੁਤ ਗੀ ਤਸ਼ਲੀਬਖ਼ਸ਼ ਤੇ ਤਜਰਬੇਕਾਰ
ਐਸਟੀਮੇਟ ਜਾਂ ਕੰਮ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਫੋਨ ਕਰੋ, ਹਫ਼ਤੇ ਦੇ 6 ਦਿਨ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ

ਸੋਮਵਾਰ ਤੋਂ ਸ਼ਨਿਕਰਵਾਰ ਤੱਕ-ਸਵੇਰੇ 8 ਵਜੇ ਤੋਂ 6 ਵਜੇ ਤੱਕ

Gurdial Aujla

1421 Industrial Parkway West #C
Hayward, CA 94644

Darshan Aujla
510-750-6116

510-538-2983

ਦੇਸ਼-ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਵੱਸਦੀ ਸਮੂਹ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਖਾਲਸਾ ਜੀ ਦੇ
ਪ੍ਰਗਟ ਦਿਹਾੜੇ ਅਤੇ ਵਿਸਾਖੀ ਦੇ ਤਿਉਹਾਰ ਦੀਆਂ

ਲੱਖ-ਲੱਖ ਵਧਾਈ

Mr and Mrs Onkar Singh Saini

Preet Fabrics & Appliance

5156 mowry AVE, Fremont. CA 94538

(M) 510-797-7111, (Fax) 510-739-6350

ਦੇਸ਼-ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਵੱਸਦੀ ਸਮੂਹ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਖਾਲਸਾ ਜੀ ਦੇ
ਪ੍ਰਗਟ ਦਿਹਾੜੇ ਅਤੇ ਵਿਸਾਖੀ ਦੇ ਤਿਉਹਾਰ ਦੀਆਂ

ਲੱਖ-ਲੱਖ ਵਧਾਈ

ਵੱਲ

Charanjit S Uppal

D.D.S.

UPPAL DENTAL CARE

**1191 W Tennyson Rd. # 4,
Hayward. (CA) 94544
510-786-1780**

**1750 CLEAR LAKE AVE
Milpitas, CA 95035
408-942-4400**

ਦੇਸ਼-ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਵੱਸਦੀ ਸਮੂਹ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਨੂੰ
ਖਾਲਸਾ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਗਟ ਦਿਹਾੜੇ ਅਤੇ ਵਿਸਾਖੀ ਦੇ
ਤਿਉਹਾਰ ਦੀਆਂ ਲੱਖ-ਲੱਖ ਵਧਾਈਆਂ

**Harpreet "Harry" Sidhu, CBB
Broker/president**

(510) 366-6130

**MISSIONPEAK
BROKERS, INC.**
PEAK OF EXCELLENCE

**GET TOP DOLLARS\$
FOR YOUR COMMERCIAL PROPERTY**

**CALL
TODAY
(510) 366-6130**

hrsidiu@gmail.com
www.missionpeakbrokers.com

**Harpreet "Harry" Sidhu, CBB
Broker/president**

BRE Lic #1433114
Broker Lic # 01792260

